

KIRKKO & KOTI

**Kohtaako lääkäri
ihmisen, kysy
Ville Pöntynen**
➤ 2–3

**Mitä on
rakkaus?**
➤ 8–9

**Nujuaminen
tekee hyvää**
➤ 10

Mietityttääkö usko?

Tule riparille ➤ 12

kirkkojakoti.fi

LapsiArkki yksinhuoltajien tukena

**LapsiArkkia kehitetään seurakunnissa
yksinhuoltajien arjen tukemiseksi ja
perheiden ulkopuolisuuden ehkäisemiseksi.**

Suomessa on lähes 120 000 yhden vanhemman lapsiperhettä. Moni yksinhuoltaja on kotona ilman tarvittavaa tukea ja ulkopuolisuuden tunne saattaa olla voimakas.

Mukaan LapsiArkkiin, seurakuntien uudenlaiseen toimintamalliin, on lähtenyt 25 erilaista seurakuntaa eri puolelta Suomea. Toimintamallin aluksi halutaan kuulla yksinhuoltajien tarpeita ja toiveita. Kehitettävä malli muovautuu jokaisessa seurakunnassa.

Seurakunnat sitoutuvat tuottamaan omia hyviä käytäntöjään ja antamaan vinkkejä työn kehittämiseen. Kaksivuotisen hankkeen jälkeen tarkoituksena on, että LapsiArkista

tulee osa seurakuntien normaalia toimintaa. Mukaan lähteneet seurakunnat ovat edelläkävijöitä uudenlaisten toimintamallien luomisessa ja niiden tuloksellisuuden arvioinnissa.

Hetki aikaa hengähtää

Kehitettävän toimintamallin kärkenä on yksinhuoltajien oma vertaistuellinen ja ohjattu vapaahetki. Kun vanhempi saa hetken hengähtää, hän itse jaksaa paremmin ja sitä kautta lapset ja koko perhe voivat paremmin. Parhaimmillaan vanhempi saa tukea omaan jaksamiseensa, neuvoja ja ohjausta

sekä vertaistukea muilta vanhemmilta.

Hanketta rahoittaa Me-säätiö, joka yhdessä kirkon ja seurakuntien kanssa haluaa olla rakentamassa tukea yhden vanhemman perheiden arkeen. Yhteistyökumppaneina ovat lisäksi Väestöliitto ja Nuori Kirkko ry.

LapsiArkin kokoontumiset Keskuseurakuntatalolla ovat keskiviikkona 13.9. klo 17.15, lauantaina 7.10. klo 11 ja keskiviikkona 15.11 klo 17.15.

Kuopio mukana hankkeessa

Kuopiossa järjestetään vertaistukiryhmä ja samaan aikaan lastenhoidon. LapsiArkki kokoontuu kolme kertaa syksyllä Keskuseurakuntatalossa. Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymä järjestää toimintaa yhteistyössä Yhden vanhemman perheiden liiton kanssa.

**KIRKON TIEDOTUSKESKUS
JA RIITTA IMMONEN**

Lisätietoja: varhaiskasvatuksen ohjaaja Riitta Immonen
Kuopion seurakuntayhtymä,
riitta.h.immonen@evl.fi, 040 4848 482.

PYSÄKILLÄ

Haastaako auttamatta jättäminen

**Maalaisjärkeä höystettynä tieteellä ja asiakkaan kuuntelemisella,
siinä lääkäri Ville Pöntynen reseptit hyvään terveydenhoitoon.**

Auttamisen ja auttamatta jättämisen raja kulkee usein arkisissa tilanteissa kuten vastaanotolle tulevan asiakkaan kuuntelemisessa. Lääkäriin etiikka kulkee mukana myös sairauksien ja oireiden hoidossa, ei pelkästään esimerkiksi saattohoidossa tai muuten elämän ja kuoleman rajojen kysymyksissä.

"Tapaan päivittäin asiakkaita, joita ei ole kuunneltu. Heitä ja heidän oireitaan ei ole otettu todesta. Toimintakykyä ja työtehoa vahvasti rajoittaville asioille ei löydy selkeää syytä, ja koska niin käy, oireetkin voidaan jättää hoitamatta. Välillä annetaan ymmärtää, että elimelliset oireet ovat pelkää kuvittelu tai psyykkistä sairautta tai ainakin itse itselle aiheutettua", kuvaa yleislääkäri **Ville Pöntynen**.

Kuka näkee kokonaisuuden

Lääkäri Ville Pöntynen tietää, että tämän kokenut ihminen kulkee lääkäriltä toiselle kunnes hänet otetaan todesta. Sairauslomaa saatetaan kertyä tai erilaisia oireita kasaantua suuri määrä, kun julkisen sektorin keskenään eriliset alat tutkivat eri osa-alueita kenenkään pysähtymättä kokonaisuuden ääreen. Mikä prosessissa lokeroitumisen lisäksi oikein menee pieleen?

"Jos verikokeet ovat kunnossa tai vain vähän pielessä, tulkitaan että mitään ei tarvitse tehdä. Jää kysymys, valehteleeko potilas oireistaan, onko otettu oikeita tutkimuksia ja onko tuloksia tulkittu oikein."

Ville Pöntynen haastaa kollegansa:

"Mielestäni potilasta pitää auttaa, vaikka diagnostisen sairauden kriteerit eivät täyty. Haastavinta ja vaarallista on sanoa potilasta terveeksi."

Entä jos sairautta ei löydy

Sairauksien hoitamisessa lääkäreitä auttavat Käypä hoito -suositukset, jotka on laadittu viimeisimpien tutkimusten tuloksista. Niitä

laatimassa on usean asiantuntijan tiimi ja ne pohjautuvat laajaan tilastoaineistoon. Eivätkö ne riitä lääkärille ohjeistukseksi?

"Laaja tilastoaineisto antaa suuren kuvan, yksilölliset tilanteet voivat olla hyvinkin erilaisia, ja puutteitakin havaitaan tiedon kertyessä. Hoitosuositukset antavat ohjeet diagnosoitujen sairauksien hoitamiseksi. Useat kollegat ymmärtävät tämän niin, että lääkärin velvollisuutena ei ole auttaa potilasta, jos hänen oireensa ja tutkimustuloksensa eivät täytä sairauksien diagnostisia kriteereitä. Oma mielipiteeni on, että lääkärin velvollisuus on auttaa myös niissä tilanteissa, kun sairauden kriteerit eivät täyty."

"Myös Käypä hoito -suositusten vastuuvapaus kehottaa arvioimaan potilaan yksilöllisesti ja poikkeamaan tarvittaessa Käypä hoito -suosituksen ohjeista potilaan edun niin edellyttäessä."

Kärsimystä täytyy lievittää

Ville Pöntynen täytyy:

"Käypä hoito -suositus on silloin karhunpalvelus suomalaiselle terveydenhoidolle, jos se passivoittaa lääkärin olemaan ottamatta itse asioista selvää ja kuuntelematta potilasta laajasti. Ihminen on otettava aina kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti vastaan: on selvitetävä elämäntilanne, hengitetty sisäilma, kehon kemiallinen tasapaino."

"Peräankuulutan maalaisjärkeä, tietenkään tieteellistä ja akateemista tutkimusta ei saa unohtaa."

Lääkäri Ville Pöntyestä on tehty myös kanteluita Valviraan lähinnä kilpirauhaslääkitykseen liittyen. Asiaa on selvitetty vuoden verran: voidaanko kilpirauhaslääkitystä aloittaa ennen kuin viralliset hoitosuositukset täyttyvät, jos potilas siitä hyötyy. Samasta asiasta on vireillä kanteluita useasta lääkäristä ja useiden lääkärin toimintaa on rajoitettu.

"Tässä prosessissa olen myös miettinyt, mikä on lääkärin etiikka toista lääkärinä koh-

SEIJA RYTKÖNEN

Ville Pöntynen näkee terveydenhoidon jatkuvassa muutoksessa yhtenä haasteena sen, että tieteellinen tieto säilyy uskottavana: "Miten eettistä on lääketehneiden itsensä rahoittama tutkimus?"

KUUKAUDEN VALINNA

1100

Porin Muutosterassilla istutettiin yli 1100 muutostoivetta kirkon ja Suomi 100 -juhlavuoden yhteisellä SuomiAreenalla heinäkuussa. Sadan tunnin päivystyksessä annettiin toiveita sotia, rasismia ja leluautoja koskien. Ratkaisupajoissa keskityttiin työelämän, yhteisöllisyyden, radiokaalin ääriajattelun ja nuorten kysymyksiin.

87 000

Porissa pidettyjen vanhoillislestadiolaisten Suvisuorojen kävijämäärä oli ennätyksellinen. Yhtä aikaa koolla oli lauantaina yli 87 000 ihmistä. Verailun vuoksi: Porin asukasluku on noin 85 000.

1 000 000

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnat järjestivät miljoona tapahtumaa tammi-kesäkuun aikana, osallistujia oli 12 miljoonaa. Sama henkilö on voinut osallistua useaan tapahtumaan.

”Vuodesta 2010 alkaen arkkipiispana toiminut **Kari Mäkinen** jää eläkkeelle 1.6.2018. Arkkipiispan vaalin ensimmäinen kierros käydään torstaina 8.2.2018. Äänioikeus on arkkihiippakunnan papeilla ja lehtoreilla ja seurakuntien valitsemilla maallikkovalitsijoilla sekä kirkolliskokousedustajilla sekä hiippakuntavaltuustojen, tuomiokapitulien ja kirkkohallituksen jäsenillä, yhteensä 1525 henkilöllä.

”Kirkkoherra **Teemu Laajasalo** valittiin Helsingin seuraavaksi piispaksi suoraan ensimmäisellä vaalikierroksella hänen saatuaan yli puolet annetuista äänistä. Hän sai 795 ääntä, **Jaana Halmaa** 388 ääntä ja **Kaisamari Hintikka** 359 ääntä. Äänioikeus oli hiippakunnan papeilla sekä samalla määrällä seurakuntien valitsemia maallikkojäseniä.

”Siilinjärven seurakunnan kirkkoherran virkaa ovat hakeneet Varpaisjärven kirkkoherra ja pappisasessori **Olli Kortelainen**, Kajaanin vs. seurakuntapastori **Matti Oikarinen**, Kinnulan ja Pihlputaan seurakuntien yhteinen kirkkoherra entinen Juuan kirkkoherra **Arja Huuskonen** sekä uusyrityskeskuksen johtaja **Antti Ylönen** Tuusniemeltä. Kirkkoherra valitaan välillisellä vaalilla, jonka toimittaa Siilinjärven seurakunnan kirkkovaltuusto. Nykyinen kirkkoherra Seppo Laitanen jää eläkkeelle kesällä 2018.

PÄÄKIRJOITUS

Siunausta koteihin

Minun kesääni tuntui hallitsevan muutto. Ympärilläni oli varsinainen muuttoaalto. Olen auttanut tyhjentämään asuntoja ja etsimään uusia. Yllättävän raskasta puuhaa kumpikin. Vanhoista tavaroista luopuminen on haikaa ja uuden kodin löytäminen on vaikeaa.

Psalmi 107:6-7 sanotaan. ”Mutta hädässään he huusivat avuksi Herraa, ja Herra päästi heidät ahdingosta. Hän osoitti heille tien, ja niin he löysivät kaupungin, jossa asua”.

Olen elämäni aikana asunut useassa eri kodissa. Niitä taitaa olla melkein kaksikymmentä. Olen oppinut sopeutumaan uusiin paikkakuntiin ja murteisiin.

Muistan, kuinka oudolta tuntui muuttaa ensimmäisen kerran yksin asumaan vieraaseen kaupunkiin. Puolisen vuotta matkustin sieltä joka viikonloppu kotiin, sen jälkeen kävin enää tenttimässä ja keväällä aloin taas lukea pääsykokeisiin. Sopeutuminen ei sillä kertaa oikein onnistunut.

Nyt pohdinkin opiskelijoita, jotka ovat tulleet Kuopioon. Miten he sopeutuvat? Ovatko savolaiset niin leppoisia ja lupsakoita kuin väitetään? Löytävätkö kaikki mieluisan kodin?

Kuopion seurakunnat ja erityisesti yhteinen nuorisoyhteisö tekevät merkittävää työtä opiskelijoiden auttamiseksi. Yhteistyötä tehdään tiiviisti oppilaitosten kanssa. Vanhassa Pappilassa on nuorten oma olohuone. Siellä voi pelata biljardia, viettää leffailtaa, pelata pelejä tai muuten vaan tavata tuttuja. Seurakunnat järjestävät myös erilaista toimintaa nuorille ja nuorille aikuisille.

Kaikille muuttaneille ja muuttaville toivotan siunausta. Haluan muistuttaa, että kirkollisiin toimituksiin kuuluu myös kodin siunaaminen. Kyseessä on rukoushetki, jossa kiitetään kodista, pyydetään siunausta sen asukkaille ja rukoillaan, että kodissa vallitsisi rakkaus. Koti siunataan useimmiten muuton jälkeen tai ensimmäistä yhteistä kotia perustettaessa. Kodin siunaamisesta voi tiedustella omasta seurakunnasta.

*Sinun turvanasi on Herra,
sinun kotisi on Korkeimman suojassa.
Psalmi 91:9*

MINNA SIIKANIVA
minna.siikaniva@evl.fi

n lääkärin etiikkaa?

”Jos potilas jää ilman apua, tilanne on kestämaton potilaan, työantajan ja yhteiskunnan kannalta

taan. Kantelijoina ovat toiset lääkärit.”

”Vaikka potilaillani sairauden diagnostiset kriteerit eivät täyty, heille tehdyistä laboratoriotutkimuksista löytyy poikkeavia tuloksia. Tämä vahvistaa käsityksen, että kyseessä on todellinen elimellinen (somaattinen) terveysongelma eikä psyykinen sairaus tai kuvitelut oireet. Myös professori **Matti Välimäki** ja sisätautiopin dosentti **Esa Soppi** ovat julkisesti ilmoittaneet toimivansa hoitosuosituksista poikkeavalla tavalla hoitaessaan potilaitaan”.

Murros myös sisäilmaoireilun hoidossa

Kilpirauhasta pidetään yhtenä niistä elimistä, joihin sisäilman ongelmat vaikuttavat.

”Näen, että olemme murroksessa kilpirauhasasioiden hoidossa. Samoin sisäilmatoksiinien ja kemikaalien aiheuttamien terveysongelmien tunnistamisessa ja hoitokäytännöissä olemme muutoksen edessä väistämättä, koska sisäilmaongelmat ja niiden aiheuttama oireilu, sairaudet ja sairauspoissaolot räjähtävät käsiin.”

Lääkärin vala sitouttaa jokaista lääkäriä. Mihin se velvoittaa?

”Tärkeimpänä asiana pidän velvollisuuttani ylläpitää ja edistää terveyttä, ennaltaehkäistä sairautta, parantaa sairaita ja lievittää heidän kärsimystään. Vala ei edellytä, että potilaalla tulee olla diagnoosi. Vaikka kaikkia käyttäminäni menetelmiä ei kuvata virallisissa hoitosuosituksissa, on niiden käytön perusteet löydettävissä alan oppikirjoista ja luotettavina pidettävistä lähteistä. Ne ovat tieteellisesti ja kokemuspohjaisesti perusteltuja. Uutta kokemusta on myös jonkun kerrytetävä.”

”Lääkäreille opetetaan myös se periaate, että potilasta pitää hoitaa, ei laboratoriotuloksia.”

ULLA REMES

Mitä kesästä 2017 jäi käteen?

1. Sadetta ja epävakaisen koleaa. Helteitä odotettiin, niitä ei tullut. Mökkiä sai harva se päivä olla lämmittämässä, kun aurinko ei hoi-
tanut hommiaan (lue: kun pilvet ovat lisää-
ntyneet ilmastonmuutoksen johdosta??). Siitä
huolimatta mökkielämä maistui, järvelle piti
päästä, ja olipahan vähemmän pölyjä ja siitin-
pölyjä ilmassa.

2. Melkoinen hässäkkä taideprojektin eteen-
päin myllähtäessä vei yllättävän paljon enem-
män aikaa ja voimia kuin mitä oli ajatellut.
Yhteisöllinen taideteos *Pönttö 2017* kiertää ter-
veyskeskusten vuodeosastojen aulatiloja osana
Suomi100 -kampanjaa ja toi valtavasti uutta
miettimistä ja odottamattomia tilanteita. Niin
käy vääjäämättä, kun taideprojekti kohtaa vuo-
deosaston arjen. Osalta osastoista ei ollenkaan
päästy – toiveista ja vähän lupauksistakin huo-
limatta – katsomaan teosta ja nauttimaan luon-
toelämyksestä taiteen keinoin. Silti se opettaa
paljon – ainakin tekijäpuolelle.

3. Iloa tihkui ystävistä, sukulaisista, tutta-
vista ja kohtaamisista. Jotain on suomalaisessa
kontekstissa muuttunut maailmanpoliittisen
tilanteen ja talouskriisin jatkumisen myötä –
tiedätkö sinä mitä? Ollaanko käännytty ter-
veellä tavalla katsomaan oman kansakunnan
ja maan voimavaroihin, rikkauksiin ja kansain-
välistymisen tuomaan rikkauteen sekä oman
lähipiirin kauneuteen,
arvoon ja merkitykseen?
Vai ollaanko vaan tyy-
dytty siihen mitä sattuu
saamaan?

**4. Luojan sinistä kul-
taa** löytyi metsästä ja
punaisia timantteja pus-
kista ja pelloilta. Kun
vain jaksoi kaverin ja
poimurin kanssa liikah-
taa. Samoin hopeista
Veten Viljaa ui verkkoon,
uistimeen ja onkeen.
Satatuhatta kertaa makeampaa evästä kuin yli-
kansallisen yhtiön tuotantoketjun vaniljak-
reemiherkut tai muovin pakatut tuontikalat.
Näitä kun jaksaisi arvostaa ympäri vuoden –
onneksi edes kesällä.

Mieleen nousee kiitollisuus kaiken vajavai-
sen keskellä. Elämä on keskeneräistä, kohtaa-
minen vajavaista, ymmärtäminen epätäydel-
listä, tulokseksi tulee b-luokan tuotantoa, koh-
taamisissa on säröjä, rosaa ja epäonnistumisia
- täystyrmäämisiäkin. Silti käsillä ja sisälläni
on eteenpäin punnertavaa elämää, jossa jokin
hyvyyden voima on salatullakin tavalla läsnä ja
kannustaa yrittämään, uudelleen ja uudelleen.
Opastaa tuhkaan palaneen unelmankin ääreltä
löytämään aarteita ja uusia näkyjä, jotka kul-
jettavat seuraavaa vuosituhatta kohti. Viljellen,
varjellen, rukoillen ja työtä tehden. Siunatun
epätäydellisinä!

5. Ai niin – eksyin elämäni ensimmäistä ker-
taa körttijuhlille – ostin Siionin uudet virret
ja kaksi pussia körttipastilleja. Toinen on vielä
avaamatta! Siellä tuntui käsin kosketeltavana
epätäydellisyyden ylistys. Olin jotenkin kotona.

JUUSO HAPPONEN

Appuun Agricola – Uskonpuhdistus Savossa

Mitä tapahtuu, kun uskoa puhdistetaan savolaisessa seurakunnassa? Kallaveteläiset tarttuivat draamaan.

Aktiivisessa Kallaveden seura-
kunnassa syn-
tyy ideoita, joi-
ta lähdetään to-
teuttamaan
määrätietoisesti
ja innolla seura-
kuntalaisten kanssa.

Yksi esimerkki on osana reformaation
juhlavuotta esitettävä musiikki-
näytelmä *”Appuun Agricola – Uskon-
puhdistus Savossa”*. Lokakuussa ensi-il-
tansa saavan musiikkinäytelmän näyt-
telijät ovat olleet ennakkoluulottomia
ja innokkaita. Esityksen tavoitteena on
herättää ja vahvistaa uskoa.

Huumorilla höystetty musiikkinäytel-
mä on yhden päivän kuvaus savolaisesta
seurakunnasta ja messusta. Päivän aika-
na nähdään monia välähdyksiä siitä, mi-
ten reformaatio eli uskonpuhdistus vai-
kuttaa tavallisen kansalaisen elämään.

Aiheena on kuvitteellinen tilan-
ne, jossa jännitetään **Mikael Agrico-
lan** saapumista uuteen piispantarkas-
tukseen. Agricola on edellisen piispan-
tarkastuksen yhteydessä suuttunut sii-
hen, miten huonosti savolaiset osaavat
hengellisyyteen liittyviä asioita, kirkossa
käyttäytymistä sekä esimerkiksi *Isä Mei-
dän* -rukouksen. Agricolan roolissa näh-
dään Kallaveden seurakunnan kirkko-
herra **Matti Pentikäinen**.

Katsojalle paljon pohdittavaa

Ohjaaja **Mika Juusela** Rantasalmelta on
tehnyt viime joulukuusta saakka töitä

**”Tavoitteena on tehdä
sellainen näytelmä,
joka antaa katsojal-
leen pohdittavaa**

näytelmän kanssa. Harjoituksia on ollut
pari kertaa viikossa.

”Ensimmäisistä harjoituksista lähti-
en vapaaehtoisina tulleet seurakuntalai-
set ovat olleet hyvin innokkaita, ennak-
koluulottomia ja valmiita erilaisiin asioi-
hin”, kehuu Juusela.

”Tavoitteena on tehdä sellainen näy-
telmä, joka antaa katsojalleen pohditta-
vaa, ja että sen voi katsoa pariinkin kerta-
aan. Hengellinen aspekti tuodaan esille
rikkaalla ja moniulotteisella tavalla eikä
vältetä hankaliakaan asioita.”

”Tässä on isoja rooleja eli apupap-
pina on **Matti Pajunen** Pihkainmäestä
ja Simon Witterberg -vieraana on **Mat-
ti Halmetvaara** Kallavedeltä. Heidän
kauttaan tarkkaillaan seurakunnan elä-
mää ja reformaation tuomia muutoksia.
Lisäksi on muita seurakuntalaisia sekä
seurakunnan nuoret, jotka tuovat huu-
moria,” summaa ohjaaja Mika Juusela.

**Näyttelemisestä
oma paikka toimia**

Musiikkinäytelmässä on todella paljon

Mika Juusela ohjaa apupappia
näyttelevää **Matti Pajusta**.

historiallista tietoa ja dramaturgi, käsi-
kirjoittaja **Eeli Klemetti** on paneutunut
huolella tuon ajan tapahtumiin.

Työryhmän jäsen, näyttelijä ja Kal-
laveden seurakunnan pappi **Johanna
Porkola** naurahtaa ja lisää: ”Näytelmä
on hyvin haasteellinen ja uskomme, et-
tä jopa piispa voi saada tästä uutta ajat-
telemista.”

Porkola kertoo, miten hän otti yh-
teyttä dramaturgi Eeli Klemettiin ja oh-
jaaja Mika Juuselaan sen jälkeen kun

TIESITKÖ?

Mikä on Tuomasmessu?

Tuomasmessun peruselementtejä ovat vapaaehtoiset
toteuttajat, monipuolinen, erikseen sovitettu mu-
siikki ja monimuotoinen rukous. Tuomasmessukin
noudattaa kirkkokäsikirjaa ja seuraa kirkkovuotta.

Nykyisin vapaaehtoisilla ja uudistuneella musiikilla on
roolinsa myös sunnuntaiaamun perusmessussa. Tuomas-
messu oli kuitenkin se tienraivaaja, josta saatiin kokemuksia
jumalanpalveluksen uudistuksiin.

Ensimmäiset Tuomasmessut pidettiin Agricolan kirkos-
sa Helsingissä vuonna 1988. Kun Kirkkopäivät olivat tulos-
sa Kuopioon vuonna 1991, uutuus haluttiin mukaan Kirk-
kopäivien ohjelmaan. Niinpä sitä alettiin kokeilla syksyllä
1990 Alavan kirkossa.

Alavan kirkko täyttyi silloin ääriään myöten, sillä kokeilu
osui ajanhermoon. Oppilaitostyössä toimineet nuoret pas-
torit **Raimo Hakkarainen** ja **Raili Pursiainen** olivat jo pi-
tempään tunnistanee, että opiskelijoiden mielikuvissa kir-
kon kynnys oli todella korkea.

”Tuntui hyvältä, kun saattoi täydestä sydäimestä sanoa,
että tulkaa Tuomasmessuun”, sanoo johtava oppilaitospas-
tori Raimo Hakkarainen. Tuomasmessu kuuluu yhä hänen
työalaansa.

”Tuomasmessussa haluttiin toteuttaa kirkon traditios-
ta löytyvää hengellistä syvyyttä, mutta ilmaista sitä tämän
ajan musiikillisella ja sanallisella kielellä”.

Erityisesti Tuomasmessu antaa tilaa rukoukselle ja pyhän
kohtaamiselle. Erillisille rukousalttareille voi mennä hiljen-
tymään, kirjoittamaan rukouspyyntöjä tai pyytämään hen-
kilökohtaista esirukousta. Inhimillinen kohtaaminen ja py-
hä limittyvät, joten ero on melkoinen verrattuna pelkkään
liturgisen kaavan lukemiseen.

Tuomasmessu on Alavan kirkossa joka kuukauden
viimeisenä sunnuntaina alkaen kello 18.

”Kirkko rukoilee ja rukoukseen saa jokainen liittyä omal-
la tavallaan mukaan. Kirkon ja kristinuskon syvin olemus
toteutuu, kun olemme rukouksessa toistemme ja Kristuk-
sen palveltavina”.

Tuomasmessu ei ole kirkossa oma erillinen polkunsä ei-
kä minkään herätysliikkeen foorumi, mutta toimii ekume-
nian hengessä ja yhdistää erilaisia hengellisiä perinteitä. Ni-
mensä mukaisesti se on tarkoitettu niille, jotka etsivät, epä-
röivät ja kyselevät.

Tuomasmessu on rauhallinen, hiljainen ja eleeton.

”Ei mietitä, miten Kristuksen armo ja rakkaus kosketta-
vat ja kohtaavat meitä, vaan eletään sitä yhteyttä”, Hakka-
rainen tiivistää.

KAIIJA VUORIO

Harjoituksissa vauhdissa vas. Kyllikki Holopainen, Salla Nichols, Aleks Kröger, Matti Pajunen, Wilhelmiina Honkanen ja Ulla Paasi.

idea seurakuntalaisten kanssa tehtävästä musiikinäytelmästä heräsi kirkkoherra Matti Pentikäisen mieleen Kallaveden kirkon 30 v. juhlassa.

"Halusimme tehdä ammattivoimien musiikinäytelmän, johon seurakuntalaiset voisivat osallistua ja löytää siten oman paikkansa toimia. Näyttelijöitä on noin 20 ja ikähahtari noin 15 – 80 vuotta."

Tunnin musiikinäytelmä on tarkoitettu yläkouluikäisistä eteenpäin. Haasteena vielä on, että musiikinäytelmä esitetään kolmessa eri paikassa eli Kallaveden, Syväniemen sekä Maaningan kirkossa. Näytelmään on saatu kaksi ammatituvustajaa eli **Kirsi Savinoff** ja **Minna Kauhanen**.

"Tämä on hirveän hyvää kirkkdraamaa, joka on taidolla tehty, sisältää huumoria ja hengellistä vaakausta sekä herättää uskoa", hehkuttaa Johanna Porkola.

Vaikutteita juomalauluista

Kallaveden seurakunnan kanttori **Richard Nicholls** on myös ollut alusta lähtien mukana. Nicholls on säveltänyt näytelmän musiikin, jossa musiikillisia vaikutteita on saatu gregoriaanisesta kirkkolaulusta, virsistä, kansanmusiikista ja jopa juomalauluista.

"Musiikissakin on huumoria ja näyttelijät itse tuottavat musiikkia. Siellä kuullaan käsikelloja, bodypercussiota ja kanteletta", avaa Nicholls. "Musiikin rooli on keskeinen, sillä se on siihen aikaan sopivaa. Musiikin avulla käsitellään tärkeitä asioita ja se vie näytelmää eteenpäin."

Suurtaalon emäntä näyttelee **Kyllikki Holopainen** ja jalkapuuksa olevaa Saksan-Riettiä hänen miehensä **Erkki Holopainen**. He ovat tyytyväisiä, kun pääsivät näytelmään mukaan.

"Kun kuulin tästä, innostuttiin heti. Emme ole olleet ennen mukana näyttelemässä, mutta aina uudet asiat ja ihmiset kiinnostavat," tuumii näytelmän huilaustauolla Kyllikki Holopainen.

Teksti ja kuvat: SEIJA RYTKÖNEN

Musiikinäytelmän esitysajat ja seminaari

- ✦ su 1.10 klo 16 Kallaveden kirkko (Ensi-ilta)
 - ✦ pe 6.10 klo 18 Maaningan kirkko
 - ✦ pe 27.10 klo 18 Syväniemen kirkko
 - ✦ su 5.11 klo 15 ja klo 18 Kallaveden kirkko
- Agricola-seminaari su 5.11 klo 13 Kallaveden kirkossa, jossa luennoi suomen kielen professori, FT **Kaisa Häkkinen**.

MITÄ MIELESSÄ?

Juuria vai juurettomuutta?

Juurevuutta vai juurettomuutta? Millaiset ovat juuresi, suomalainen, kysytään Kuopion Kuvataiteilijat ry Ars Libera vuosinäyttelyssä Suonenjoen kellarigalleriassa ja Toripuistossa.

Virallisessa Suomi 100 -näyttelyssä on 22 taiteilijaa installaatioilla, ympäristötaiteella, videoteoksilla ja maalauksilla. Toripuiston puihin levittäytyvät **Sanna Nissisen** ja **Maajariitta Karhulahden** teokset. **Emma Fältin** toteuttama, live streamauksen kautta katsottava performanssi *Loomprovisations* nähdään 19. klo 11 alkaen Ars Libera Facebook-sivujen kautta: **Jouni Aikaraisen** teos (kuvassa) ilmestää luontoa, joka kiinnittää hänet suomalaisuuteen.

Mistä juurten teema kertoo, koordinaattori Kirsi Pitkänen?

"Toisaalta luonnosta, toisaalta kulttuuriperinnöstä. Taide määrittää vahvasti kunkin kulttuurin merkitystä ja tekee sen näkyväksi. Nykytaiteilijat luovat nyt kulttuuriperintöä, jota pitäisi osata arvostaa jo taiteilijoiden eläessä."

Miten teema löytyi?

"Olen pohtinut sitä kau-

an. Onko meillä kosketusta todellisiin juuriimme? Millainen muinainen verenperintö meissä vaikuttaa? Suomalaisuus lokeroitetaan lyhyen ajanjaksoon, emme osaa puhua sotia edeltävästä historiasta, ajasta toisen vallan alla. Entä onko itsenäisyyttä EU:n toimintaympäristössä? Meillä ei ole olemassa monituhatuotista suomalaisuuden perinnettä, jota vaalittaisiin ja josta kerrottaisiin tarinoita tai ainakin kosketus siihen on hyvin heikko."

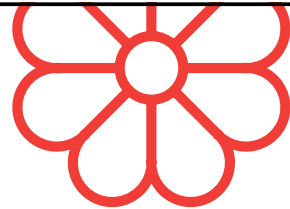
Miten teemaa työstettiin taiteilijoiden kanssa?

"Kuljin taiteilijoiden työhuoneella kevään ja kesän aikana pohtimassa teemaa ja katso- massa ja keskustelemassa taiteilijoiden kanssa näyttelyyn tulevasta teoksista. Jokainen tulee omista lähtökohdistaan mukaan."

Missä ovat omat juuresi?

"Olen paljasjalkainen savolainen ja kuopiolainen: olen syntynyt ja kasvanut Kuopiossa kuten vanhempani ja isovanhempani. Silti koen olevani suomalaisena juureton. En tunne edes omaa sukuhistoriaani juuri isovanhempiani pitämälle."

Teksti ja kuva: ULLA REMES

Kuopion Rouvasväenyhdistyksen

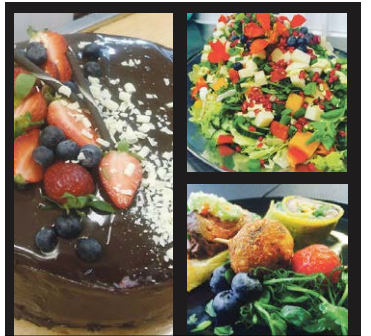
Seniorien Muotoiluakatemia

Syksyn teemana on **Muotoilun talonpojat**. Ohjelmassa museokäyntejä sekä luentoja talonpoikaisajan arkkitehtuurista ja muotoilusta.

Lisätietoja ja ilmoittautuminen

www.designkuopio.fi,
puh. 044 731 8001 tai
office@designkuopio.fi

KUOPION MUOTOILU
AKATEMIA.

Juhlapalvelu Remar

Tyylillä ja Taidolla

Kapteeninväylä 5,
70900 Toivala
juhlapalveluremar@kolumbus.fi
017 262 1130
www.remar.fi

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ESA-MATTI KOPONEN

Puijonkatu 26, III kerros puh. 050 501 1110

Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset
LAATU- JA TYÖTAKUU

FYSIOTERAPIA - TOIMINTATERAPIA - KOTIPALVELU

KOTONA ASUMISEN TUEKSI

• Kotipalvelut

• Fysio- ja toimintaterapia kotiin, lähetteellä tai ilman!

• Ota yhteyttä: 044 977 9825, 044 977 4654

M T Kotikunto Oy

Kysy myös
lahjakortteja!

JALKAHOIDOT

koti- ja laitoskäynteinä yli 30 v. kokemuksella.
Kuopio, Siilinjärvi, Maaninka

Tuula Väisänen p. **040 530 7950**

Maanantaisin Maaningalla Kampaamo Sinissä.

LAHJA-
KORTIT

Pitopalvelua

**Ilon ja surun hetkellä
olemme palveluksessanne**

- Kaikkiin kodin juhliin maukaat kylmät tai lämpimät pitopöydät
- Kotileivonnaiset tilauksesta (ilmainen kotiinkuljetus)
- Meiltä myös astiat, liinat, kukkalaitteet, tarjoilu henk.kunta, jne.

puh. **050 305 1737**

tai s-posti

piirakkapulikka@luukku.com

Kotityöpalvelut
Hoivapalvelut
Kotisairaanhoidopalvelut
Lapsiperheiden kotipalvelut
Alina-lääkäripalvelut

Alina-
palveluista on
mahdollista saada
kotitalous-
vähennystä!

Alina
HOIVATIIMI
www.alinahoivatiimi.fi

Alina Hoivatiimi Kuopiossa:
Kiekkotie 4 ja Maaherrankatu 15

Tilaa ilmainen kartoituskäynti!
Olemme palvelusetelituottajia!

Ota yhteyttä! Puh. 044 355 5451

Luovuus liikkeelle mustikalla

Altтарin edusta täyttyy väreistä ja laulusta. Alle ja yli 1-vuotiaat kuvismuskarilaiset vanhempineen nauttivat kuvismuskarin ilosta ja yhteydestä Petosella.

Lapset, äidit ja isät istuvat värikkäällä matolla. Jo alkulaulussa jokainen tervehdittää nimeltä. Muskarilaulu lähtee vie misiksi kotiin, samoin pienten taiteilijoiden tuotokset.

Kallaveden seurakunnan järjestämä kuvismuskarilainen Petosen seurakuntatalolla on vauvojen ja taaperoiden suosiossa.

"Kävimme täällä ensin vauvakerhossa. Viime tammikuussa saimme peruutuspaikan kuvismuskarin", iloitsee **Milla Haataja** yhdessä esikoisensa **Minean** kanssa.

Kuvismuskarilla on nyt edessään kolmas toimintavuosi. Osa kiinnostuneista jonottaa paikkaa suosittuihin ryhmiin.

Tavalliseen muskariin verrattuna kuvismuskarissa yhdistyy kanttori **Mari Vuola-Tanilan** musiikillinen ja lastenohjaaja **Taina Kankaan** kuvataiteellinen ohjaus. Osallistujille taidetuokio tarjoaa kädentaitoja, visuaalisuutta, leikkiä ja tietenkin musiikkia.

Laululeikkiä ja kiisseliä

Kuvismuskaripäivän teemaväri on kuvataiteen ja musiikin yhteinen. Vihreänä päivänä lapset saavat tunnustella havua ja puolukanlehtiä ja

Kuvismuskarista on tullut suosittu perheiden viikottainen kohtaamispaikka.

laukuissa kerrotaan kasveista. Musiikin rytmi vaihtelee: välillä tanssitaan ja pyöritään, välillä rauhoitutaan ja vanhempi ja lapsi keinuvat sylissä. Puolituntisen lopuksi on rentoutus, jossa vanhempi saa pötkötellä.

"Kuvien on sitä, että tutustumme esimerkiksi erituntuisiin kankaisiin ja papereihin, vihreään varpuun, kylmiin mustikoihin, lämpimään

kiisseliin, punaiseen soseeseen, kärkeään hiomapaperiin", lastenohjaaja **Taina Kangas** luettelee.

"Meillä oli vauva-aikana tarkoitus päästä muskariin ja lisäksi mietittiin värikyllä. Kuvismuskarissa yhdistyvät ne molemmat", ryhmään esikoisensa kanssa osallistunut **Heidi Soininen** kertoo. "Kivasti ohjaajat ovat miettineet sisältöjä vuoden ajan mukaan."

Treffit keskellä arkea

Kuvismuskarilainen on lapselle ja vanhemmalle hetki, jossa saa nauttia yhteisestä olemisesta ja tekemisestä. "Nykyisessä kiireisessä elämänrytmissä annamme mahdollisuuden kokea asioita taiteen ja leikin avulla oman lapsen kanssa. Samalla voi tutustua muihin perheisiin", lastenohjaaja **Kangas** kuvailee.

Kankaan haluna on antaa perheille vinkkejä siitä, mitä musiikki-

Rytmi ja ilo liikuttavat äiti **Milla Haatajaa** ja tytär **Minea** Martikaista kuvismuskarissa.

lista ja kuvataiteellista lapsen kanssa voi kotona tehdä. Seurakunnan muskarin ydintä ovatkin kohtaaminen ja omien lahjojen käyttö.

Kirkkomuskarin pätkinänkuoressa

- ✦ Lapsi saa musiikin iloa ja elämyksiä laulaen ja soittaen sekä esimerkiksi leikillä, liikkeellä, vauhdilla, pysähtymisellä, mielikuvituksella, tunteilla, koskettamisella ja hiljentymisellä.
- ✦ Kirkkomuskarin on seurakunnan musiikkikasvatusta lapsille. Johtajatuksena on ihmisen kokonaisvaltaisuus. Sisällöissä liitetään kirkkovuoden kulkuun.
- ✦ Kirkkomuskarilaiset myös esiintyvät seurakunnan tilaisuuksissa.
- ✦ Kuopion-Siilinjärven seudulla muskaria järjestetään seurakunnissa mm. Petosella, Puijonlaaksossa, Maaningalla ja Siilinjärvellä.

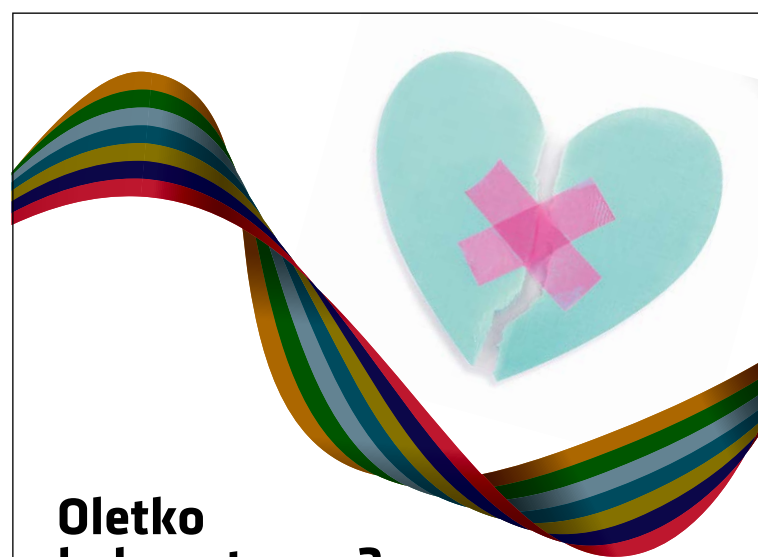
"Huomaan, että tyttäreni **Saga** nauttii musiikista. Kun lapsi nauttii, tänne lähtee mielellään", Heidi Soininen iloitsee.

"Täällä näkee muita ja lapsi saa ikäistään seuraa. On ihan eri asia laulaa kotona kuin ryhmässä. Nyt lapsen ensimmäinen kuvistyö on kotona kehystettynä", **Milla Haataja** sanoo.

Seurakuntien muskarit ovat maksuttomia, mikä on yhden toiminnan vetovoimista. Monille vauvanperheille merkitystä on myös läheisellä sijainnilla, jolloin välimatkat käyvät vaivalliseksi. Mutta kyllä muskariin matkustetaan tarvittaessa kauempaakin.

"Kohtaamispaikkoja ei pikkulapsiperheen arjessa varmasti ole liikaa", **Mari Vuola-Tanila** muistuttaa.

Teksti ja kuvat:
SINI-MARJA KUUSIPALO

Oletko kokenut eron?

Se on kriisi, mutta siitä on mahdollista päästä eteenpäin.

Jos erostasi on aikaa vähintään puoli vuotta, voit hakeutua seurakuntien perheasiain neuvottelukeskukseen järjestämään eroryhmään. Ryhmässä on mahdollisuus keskustella luottamuksellisesti eroon liittyvistä tunteista ja käytännön kysymyksistä. Osallistuminen on maksutonta.

Paikka:

Diakoniakeskus, Vuorikatu 21 (entinen Savon Sanomien tila) keskiviikkoisin klo 18.00–19.30

Kokoontumisajat:

27.9., 4.10., 11.10., 25.10., 8.11. ja 22.11.

Ohjaajat:

perheneuvoja **Tarja Liinamaa** yhdessä diakoni **Mari Mertasen** kanssa

Tiedustelut ja haastattelut:

Tarja Liinamaa puh. 040 484 8478 ma 4.9. klo 9–11 tai ti 5.9. klo 11–12.30.

www.kuopionseurakunnat.fi
www.kirkkojakoti.fi

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT
PERHENEUVONTA

ANNA LAULUN SOIDA Liity kuoroon Siilinjärvellä

Gospelkuoro Lähde

perjantaisin 8.9. alk. klo 17.30–19 Siilinjärven seurakuntatalolla. Uutta hengellistä musiikkia nuorille ja työikäisille. Lisätiedot: 044 7284 616, airi.heiskanen@evl.fi

Sola Gratia

keskiviikkoisin 6.9. alk. klo 18–19.30 Siilinjärven seurakuntatalolla. Neliääninen kirkkomusiikin sekakuoro. Lisätiedot: 044 7284 617, vesa.kajava@evl.fi

Virsiukuoro

keskiviikkoisin 30.8. alk. klo 14.30–15.30 Siilinjärven seurakuntatalolla. Yksiääninen kuoro. Lisätiedot: 044 7284 616, airi.heiskanen@evl.fi

Lapsikuoro

keskiviikkoisin 6.9. alk. klo 17–17.45 Vuorelan kirkolla esi- ja alakouluikäisille. Lisätiedot: 044 7284 615, marjaana.kaisto@evl.fi

Nuorten kuoro

keskiviikkoisin 6.9. alk. klo 16.30–17.30 Siilinjärven seurakuntatalolla yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille nuorille. Lisätiedot: 044 7284 617, vesa.kajava@evl.fi

Lue lisää:

www.siilinjarseurakunta.fi

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA
Aina armoa ajasta autuuteen

Polvirukous on herättäjäjuhlien erityispiirre.

Herättäjäjuhlilta evästä elämään yli rajojen

Nilsin herättäjäjuhlat päättyivät polvirukoukseen ja virteen Herraa hyvää kiittäkää. Juhlien järjestäjät eli Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymä, Kuopion kaupunki ja Herättäjä-Yhdistys olivat tapahtumaan hyvin tyytyväisiä.

Herättäjäjuhlille oli tullu kauempaakin, sillä Kuopion seurakuntien ystävyysseurakunnista saapui vieraita, joille luonnon keskellä pidettävät hengelliset kesäjuhlat olivat ensimmäinen kerta. Heille suomalaisen innokkuus tulla suurella joukolla uskon äärelle näyttäytyi miellyttävänä ja mieleenpainuvana kokemuksena.

Unkarista Csepelin seurakunnasta tulleet kirkkoherra **Mátyás Zólyomi** vaimonsa **Ildikó Zólyomi-ne Kovácsin** sekä **Kincső**-tyttären kanssa olivat hyvin yllättyneitä Nilsin juhlien ihmispaljoudesta.

"Meillä on kerran vuodessa hiipakunnalliset hengelliset päivät, joissa käy noin 1000 ihmistä. Toki luterilaiseen kirkkoonkin kuuluu vain noin 250 000 henkeä."

"Täällä lapsiperheetkin viihtyvät luonnon helmassa tosi mukavasti. Nautimme etenkin siitä, että liturgia oli hyvin kaunis, soitto kunta oli taitava ja kuoro lauloi sointuvasti. Ehtoollisen jakaminenkin oli taitavasti järjestetty", nosti kirkkoherra Zólyomi esille juhlien kohokohtia.

Ihmisen kokoisia puheita

Györin luterilaisesta seurakunnasta Unkarista osallistuivat **Judith Kazsóki Ottné** ja **Zsuzsa Fekete**. Naiset kehuivat kilvan herättäjäjuhlia.

"Kaikki ovat niin ystävällisiä. Ymmärrämme suomea, ja seurapuheet ovat olleet oikein hyviä."

Seurapuheiden koskettava anti nousi esille myös Viron Nömmen ystävyysseurakunnan **Valdar, Esme** ja **Karl Henrik Liivelle**.

"Puheet ovat olleet koskettavia ja jokapäiväiseen elämään vaikuttavia. Juhlat ovat antaneet hyvän oloa ja rauhaa. Täällä on kuullut ihmisen kokoisia puheita", tuumaa perheen isä Valdar Liive.

Äiti Esme Liive on ollut pyhäkoulun opettajana vuosikymmeniä ja tytär on jatkanut samalla tiellä. Esmen isoisä puolestaan on ollut

SEIJA RYTKÖNEN

Valdar, Esme ja **Karl Henrik Liive** matkustivat juhlille Viron Nömmestä.

ystävyyssseurakunnan toiminnassa mukana alusta asti.

"Virossa on hieman samanlainen herätysliike kuin korttilaisuus. Ehkä siksi näillä juhlilla oleminen tuntuu kotoisalle. Tämä oli uusi kokemus ja positiivinen yllätys. Täällä on paljon lapsia ja nuoria sekä elävää uskoa", kuvailee Esme Liive.

Hyväntuulista ja ymmärtäväistä yhteistyötä

"Juhlia tekemässä on ollut kolmen vuoden ajan valtava joukko talokoolaisia Nilsistä, Järvi-Kuopiossa ja koko Suomesta. Arvostan suuresti kokemaani hyväntuulista ja ymmärtäväistä yhteistyötä", toteaa Nilsin herättäjäjuhlien juhlatoimikunnan puheenjohtaja, Järvi-Kuopion seurakunnan kirkkoherra **Reijo Leino**.

Myös Herättäjä-Yhdistyksen herättäjäjuhla järjestäjä **Osmo Kangas** iloitsi hyvästä ja toimivasta yhteistyöstä.

"Täällä on savolaisen leppoisaa henki: asiat lutviutuvat, kaikesta on voitu neuvotella. Talkoolaisissa on valtava määrä ihmisiä, jotka ovat työskennelleet juhlien hyväksi pitkään, ja aina vain jaksavat hymyillä."

Juhlat järjestettiin yhdellä herännäisyyden ydinalueista, ja juhlien pääsihteeri **Simo Korkalainen** havaitsi sen runsaassa kävijämäärässä.

"Tämmöisen tapahtuman kävijäluvut ovat aina arvioita, mutta tänä vuonna pyrimme tapahtumajärjestäjien käyttämän kaavan perusteella mahdollisimman suureen tarkkuuteen."

"Kävijämääräksi saimme 21 000, mikä on erittäin hyvä lukema. Penkkejäkin levitettiin lisää, jotta kaikki pääsivät istumaan."

Järjestelyt toimivat hyvin, juhla- kenttä oli harvinaisen kaunis ja palaute oli positiivista. Herättäjäjuhlien tärkein anti oli hengellinen sisältö. Juhlat järjestettiin tunnuksella "Uudistat armollasi".

"Täällä on kuultu armopuhetta, jotta mahdollisimman moni sai kokea niitä "armon vilauksia", joista Nilsissä elänyt herännäisvaikuttaja **Ukko-Paavo Ruotsalainen** aikoinaan puhui, ja saanut uudistua ja vapautua Jumalan armon avulla", summasi Herättäjä-Yhdistyksen toiminnanjohtaja **Simo Juntunen**.

SEIJA RYTKÖNEN
JA KAISA VIITALA

Lähetä surunvalittelusi.

punaisenristinkauppa.fi
→ Adressien tekstausta
tai puh. 020 701 2211

Punainen Risti

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Tulliportinkatu 34, Kuopio
(017) 262 5300, esa.airaksinen@kolumbus.fi

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla
ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen
p. 044 211 9876

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin

Tapionkatu 5–9 Kuopio

(myös Siilinjärvi, Nilsä)

Tilisara p. 040 140 3262

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio

puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101

www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO. OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko
Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.
www.kolari-co.fi

Ilmoitusmarkkinointi

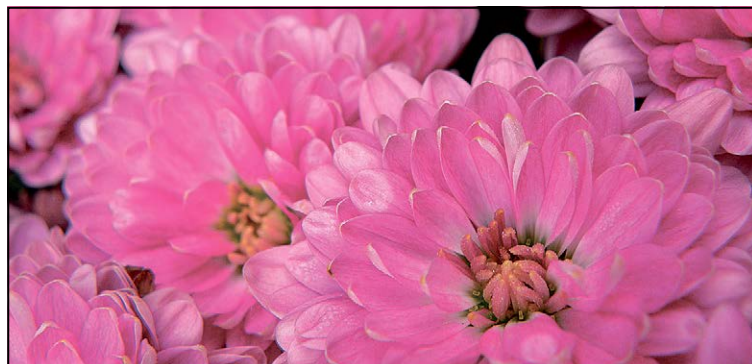
Pirjo Teva

040 680 4057

pirjo.teva@kotimaa.fi

KOTIMAA

Heikkisen Kukkatarha

Jokipellontie 96, Vehmasmäki • p. 017 3623 215
MA-PE 9-18, LA-SU 9-16 • www.kukkatarha.fi • myynti@kukkatarha.fi

Kukka-Hanski

Kauppahalli • p. 2626 221 • MA-PE 8-17, LA 8-15

Linjurin Kukka

Puijonkatu 45 • p. 046 921 4720

• JOKA PÄIVÄ 8-18 • linjurinkukka.com • info@linjurinkukka.fi

Rakkauden monet kasvot

Rakkaus vetää sielua kohti hyvää, pyhää ja kaunista.

Lukiossa ollessani rakastuin. Tyttö oli suloinen ja kaunis. Hänen kanssaan oli ihmeen helppo jutella ja nauraa. Tunnehuuma laittoi pään sekaisin. Saatoin tyttöä koulusta kotiin. Kirjoitin kortteja ja leivoin mustikkapiirakkaa. Soittelimme tuntikausien puheluita. Toivoin että saisin aina olla hänen kanssaan.

Järjen huumetta

Rakastumisen kokemusta on vaikea selittää. Toisesta pitää, tykkää, iloitsee. Jalat irtoavat maasta. Kaikki tuntuu toisenlaiselta, kuin harmaa maailma olisi saanut värit.

Tärkeysjärjestykset muuttuvat. Riittävästi rakastunut tekee vaikka miten hulluja valintoja mielitettynsä takia. Mikään ei ole liian tyhmää tai kallista.

Arvostelukyky heikkenee, sanoo inhorealisti. Rakastunut näkee ihastuksensa epärealistisen kauniissa valossa. Toisen tuihtupäisyys tuntuu ihanan persoonalliselta ja itsekyys jämäkkyydeltä.

Eikä rakastunut itsekään toimi normaalisti. Hänessä käynnistyy pyydystysmoodi. Toista yrittää miellyttää. Käyttäytyään kuten hän ja ollaan asioista samaa mieltä. Kun suhde on vakiintunut, omat piirteet palaavat vähitellen takaisin.

Perushiljaisesta miehestä tulee seurusteluvaiheen ajaksi puhelias. Yhteenmuuttamisen jälkeen tuppi palaa suuhun. Kettutyttö tekee kaupunkilaispojasta hetkeksi luonnonsuojelijan.

Rakkaus on sokea, mutta aika parantaa sen.

Itsekäs juntti paranee

Romantikko näkee toisin. Rakkauden parantava voima tekee itsekkäästä juntista lempeämmän ja tuihtupäästä ystävällisemmän. Kun on saanut kokea hyvää, sitä tahtoo jakaa muille.

Eikä toisen matkiminen ole mitään teeskentelyä. Rakastunut vain löytää itsestään uusia piirteitä. Erään teorian mukaan rakastumisen kohde valitaan erittäin tarkasti. Ihastumme ihmiseen, joka nostaa meissä esiin juuri ne piirteet, joita kaipaamme, mutta joita emme yksin löydä itsestämme.

Tätäkin tarkoittaa **Aadamin** huudahdus **Eevalle**: ”Tämä se on! Tämä on luu minun luustani ja liha minun lihastani”. Näen sinussa salattua itseäni. Kiitos kun teet sen näkyväksi.

Tuletko puolisoiksi?

Oma rakastumiskokemukseni puhuu romantiikon teorian puolesta. Nyt kun jälkepäin ajat-

”**Ihmisparat etsivät elämänsä ajan puuttuvaa puoliskoaan**”

telen, näin tuossa rinnakkaisluokan työssä kätettyä itseäni.

Siksi pyysin häntä vaimokseni. Tule kumppanikseni, haluan kasvaa kanssasi paremmaksi ihmiseksi.

Ja näin tapahtui. Olen oppinut häneltä valtavasti asioita. Esimerkiksi pehmeitä arvoja, kiinnostuksen ihmisen sisäisen kokemuksen analysoimiseen ja hyvän tavan lukea ahkerasti kristillistä kirjallisuutta.

Rakastun siis ihmiseen, joka täydentää minua. Tämä teoria lienee ikivanha. Jo filosofi **Platon** mainitsee sen Symposium -teoksessaan. Ihmiset luotiin alunperin kaksikasvoisiksi, nelikätisiksi ja nelijalkaisiksi. Heikentääkseen ihmisten voimaa Zeus halkaisi heidät kahtia. Siksi ihmisparat etsivät nyt koko elämänsä ajan puuttuvaa puoliskoaan.

Tämä näkyy kauniisti suomen kielessä. Puhumme aviopuolisosta.

Ilosta palveluun

Toiseen ihmiseen rakastuminen alkaa niin sanottuna nauttivan rakkauden lajilla. Nauttiva rakkaus on itsekäs. Se kiintyy kohteisiin, joista saadaan itselle jotakin tärkeää. Mitä enemmän saan, sitä enemmän rakastan.

Pian nauttivaa rakkautta seuraa antava rakkaus. Siinä palvellaan toista ja tehdään hänelle hyvää. Ensimmäinen rakastun toiseen, koska hän on niin ihana. Sitten haluan tehdä hänelle hyvää, koska rakastan häntä.

Palveleva rakkaus on helpointa parisuhteen alkuvaiheessa. Kumppanin tähden tekee mielellään myönnetyksiä ja joustaa omista tarpeista.

Jonkin ajan kuluttua yhteiselämä alkaa vaatia vaivaa ja paneutumista. On erikseen havahduttava näkemään toinen. On erikseen kysyttävä, mitä sinulle kuuluu. Rakkauden tunne ei enää pidä herkkänä toisen toiveille.

Huomataan, että on eri asia rakastua ja rakastaa. Siksi vihikikysymys keskittyy tahtoon. Tahdotko osoittaa uskollisuutta ja rakkautta? Pelkkä tunne kun on liian hauras perusta parisuhteelle. Alkuaan ihastus jatkuu harvoin vuosikymmeniä. Toisesta tulee esiin myös ärsyttäviä piirteitä.

Suhde ehkä alkaa tunteesta, mutta tahto pitää sen yllä.

Arkirakkaus kunniaan

Pitkällä yhteisellä elämällä on tapana arkistua. Tavat vakiintuvat. Toisen oppii tuntemaan aika hyvin. Puhuminen vähenee ja joskus yhteinen tekeminenkin.

Myös rakkauden sanat hiipuvat. Tuntuu vaikealta sanoa ”minä rakastan sinua.”

Ehkä tämä johtuu siitä, että pitkään suhteeseen mahtuu myös kipeitä asioita. Puoliso tietää myös huonot puoleni. Olen välillä sanonut hänelle tylästi. Kotona olen itsekkäämpi kuin muualla.

Lisäksi tunteet laantuvat luonnostaan. Toisen läsnäolo ei sytytä samalla tavalla kuin ennen. Poppilaulujen siirappirakkaus alkaa kuulostaa suorastaan naurettavalta.

Siksi saattaa tuntua, ettei enää tiedä, mitä rakkaus on. Onko tämä rakkautta vai tottumusta? Toiseen on kyllä kiintynyt ja hänen kanssaan haluaa elää, mutta silti tuntuu hassulta tunnustaa rakkautta sanoilla.

Se ei silti ole hassua. Myös arkirakkaus on arvokasta. Vaikka tunteet eivät aina kipinöi, toinen on olennainen osa elämääni. Senkin saa tunnustaa sanoilla. Kiitos kun olet kanssani. Olet minulle rakas.

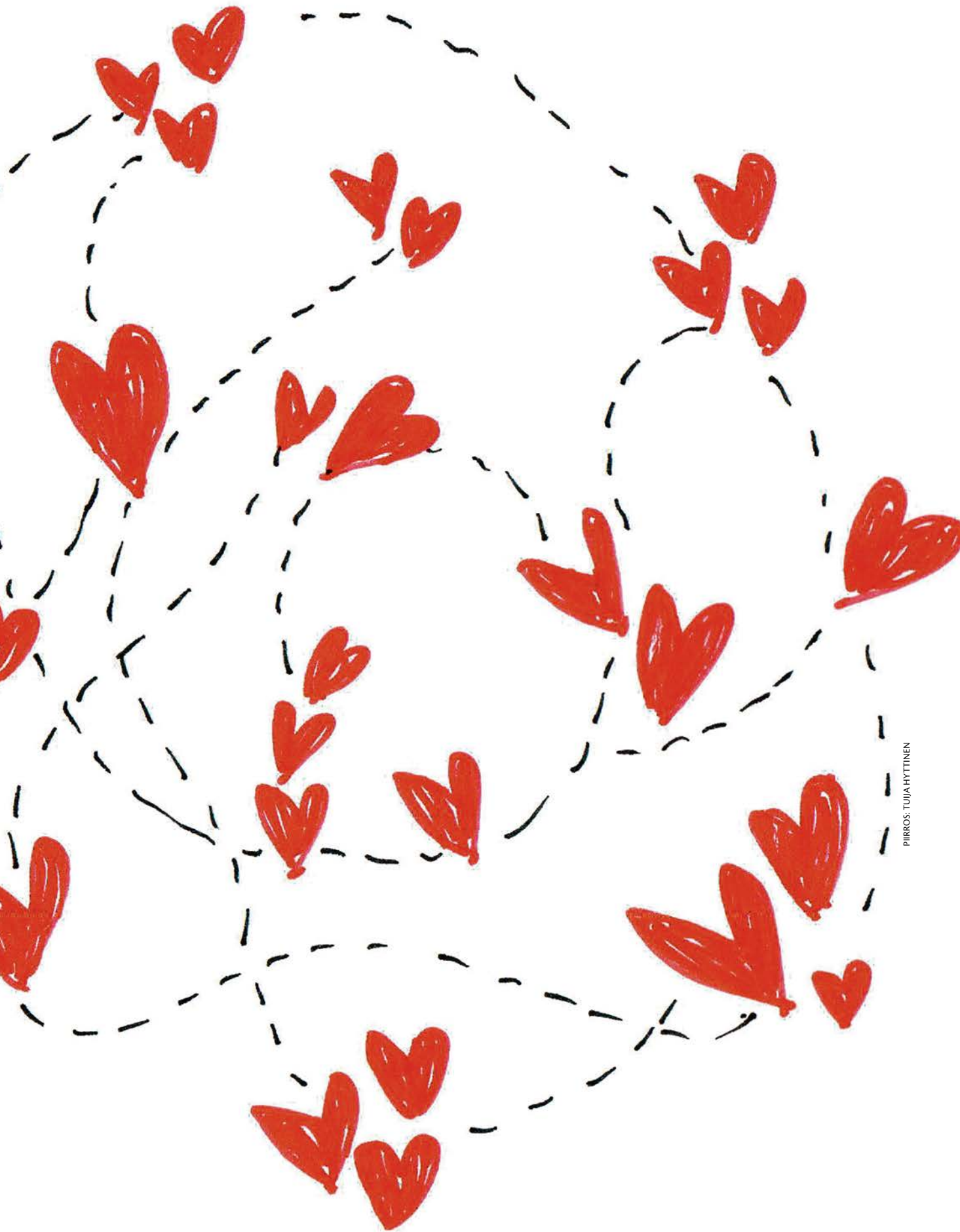
Aina ei rakkaus kanna koko elämän ajan. Ehkä mentiin yhteen vääristä syistä tai muutuimme vuosien saatossa toisiksi ihmisiksi. Emme enää osanneet olla yhdessä.

Suhteen loppuminen ei poista yhdessä vietetyn ajan arvoa. Se oli hyvää niin kauan kuin se kesti. Menetetty rakkauskin voi antaa voimaa.

Toinen nainen kuvioissa

Palataan henkilökohtaisiin tunnustuksiin. Vuosien kuluessa meillä kävi kuten avioliitossa joskus

PIIRROS: TUIJA HYYTINEN

tapahtuu. Rakastuin toiseen naiseen.

Saimme nimittäin tyttären. Ja pojan. Omaan lapseenkin ihminen rakastuu käsittämättömällä vimmalla. Ennen kaikki lapset tuntuivat sietämättömiltä riiviöltä, nyt ne ovat enkeleitä, josta oma on kaikkein ihanin.

Usein yllätyslapsikin muuttuu tervetulleeksi lahjaksi. Biologisessa siteessä on jotakin henkistä ja suorastaan hengellistä. Vanhemmat kun ovat Luojan työtovereita saadessaan lapsen.

Pientä lasta on helppo hoivata ja rakastaa. Kun lapsi kasvaa ja muuttaa lopulta kotoa pois, asiat muuttuvat monimutkaisemmiksi. Jotkut pitävät jatkuvasti yhteyttä aikuistuneisiin lapsiinsa, toisilla välit etääntyvät ja yhteys väljähtyy.

Vanhempien hoivarakkaus muuttuu etäiseksi arkirakkaudeksi.

Pyhää, hyvää ja suklaata

Sanaa rakkaus käytetään useimmiten parisuhteeseen ja vanhemmuuteen liittyvissä

”Pakotettu rakkaus on reilua

yhteyksissä. Kristillinen ajattelu tuntee myös muita inhimillisen rakkauden muotoja. Eräissä mielessä kaikki sielun liikkeet ovat eräänlaisia rakkautta eli kiinnittymistä itselle tärkeisiin kohteisiin.

Ne voivat myös olla ei-persoonallisia asioita. Rakastan suklaata, vanhoja kieliä ja erästä tietokonepeliä. En vain tykkää kevyesti, vaan saan niistä suurta mielihyvää.

Mielihyvärakkaudet ovat henkilökohtaisia. Yksi tykkää purkasta, toinen jätskistä.

On olemassa myös kaikille yhteisiä rakkauksia. Meihin on sisäänrakennettu halu olla hyviä ihmisiä. Kun se toteutuu jossakin arjen valinnsa, koemme syvää iloa. Ihminen rakastaa hyvää, oikeaa ja kaunista.

Myös kaipaus Jumalan yhteyteen on kaikille ihmisille yhteistä. Puolison tavoin tunnistamme Luojassamme jotakin samaa kuin itsessämme, meidät kun on luotu Jumalan kuviksi ja kaltaisiksi.

Jumalan kaipuu pukeutuu joskus pyhyden tuntuun. On jotakin äärimmäisen suurta, hyvää ja kaunista, jonka edessä haluan kiittää ja kunnioittaa.

Rakkaus ei etsi omaansa

Raamatussa on Jumalasta vain yksi määritelmän kaltainen lause. ”Jumala on rakkaus” (1. Joh. 4:16). Se me kaiverrettiin vihkisormukseenkin.

Jumalan rakkaus ilmenee kaikessa hyvässä, mitä hän tekee luoduilleen. Se on palvelevaa tai antavaa rakkautta. Siksi kaikki palveleva rakkaus saa voimansa Jumalasta.

Kaikkein jumallisinta palvelu on silloin, kun se ei perustu ihastukseen eikä odota minkäänlaista vastalahjaa. Diakoniatyön kolehtiin laitettu seteli ei kaipaa kiitosta tai laske korkoja. Antamisen motiivina on pelkästään toisen tarve. Annan, koska on hätä.

Ilmauksella ”kristillinen rakkaus” tarkoitetaan tätä rakkauden lajia. Jumala on antanut minulle, jotta voin antaa tarvitsevalle. Antamisen nuoli on yksisuuntainen, minusta sinuun. Rakkaus ei etsi omaansa.

Kristillistä rakkautta saanut on vapaa auttamaan. Hän ei jää velkavankeuteen. Paitsi kiitolisuudenvelkaan. Ja kun kiitos on sanottu, ihmisille ja Jumalalle, velasta on vapauduttu.

Pakotettu rakkaus on parasta

Eräs ongelma tosin vaivaa palvelevaa rakkautta. Ihmisillä on taipumus auttaa niitä, joiden hätä koskettaa heitä. Lastensairaallalle annetaan aivan erilaisia rahoja kuin narkomaaniryöstölle.

Tähän luterilaisella uskolla on varsin hyvä ratkaisu. Antaja älköön itse päättäkö, ketä auttaa. Hän vain antaa ja esivalta päättää, ketä autetaan. Yhteiskunnan puolella esivaltaa edustaa sosiaalitoimi ja kirkossa diakoniatyöstä vastaavat ihmiset.

Näin apu kohdistuu oikeudenmukaisemmin. Apua tarvitsevat eivät joudu kilpailemaan siitä, kenen hätä on koskettavin tai kunniallinen.

Valitettavasti me syntiset ihmiset emme kovin auliisti anna omastamme. Onneksi yhteiskunta kerää väkisin veroja, joilla autetaan hädässä olevia. Näin työni hedelmistä jaetaan tarvitseville silloinkin kun en itse haluaisi antaa mitään.

Yhteiskunta siis pakottaa jäsenensä rakastamaan. Ja vielä enemmän. Viisaat virkamiehet päättävät yhteiskunnallisen ja kirkollisen veron käytöstä, joten pakotettu rakkaus toimii reilummin kuin silloin kun se on vapaaehtoista.

Siksi pakotettu rakkaus on parasta. Maksan veroja mielelläni. Enemmänkin.

KARI KUULA

Nujutaanko?

Kouluttajat Pasi Remes ja Jukka Vetonieni havannollistavat painia: luottamuksen syntymiselle on tärkeää, että otteet ovat sovitut ja oikeat ja koskettamisella on rajat.

Nujuamisessa otetaan mittaa toinen toisesta. Se ei tarkoita tappelua, selittää nujuamisen pedagogiikan kouluttaja Pasi Remes.

Kun kymmenkunta vuotta sitten Niuvan sairaalakoululla usutettiin erityisen vaikeasti hoidettavia poikia painimaan keskenään, moni pelkäsi, että tästä se vasta tappelu syntyy. Epäilijöitä riitti, kun Kuopion seurakuntien erityisnuorisotyöntekijä **Pekka Asumaa** ja silloinen sairaalakoulun erityisopettaja **Pasi Remes** antoivat pojille tilaa, vinkkejä hyvistä otteista ja reilun painin kehotuksia tatamimatolla.

”Kaikki meni kuitenkin hyvin. Pojat painivat aivan sääntöjen mukaan, ei tullut järjestyshäiriötä tai jälkihoitoa. Päinvastoin: pojat hyötyivät todella paljon Pekan ideoimasta nassikkapainista.”

Pihaleikit takaisin

Tuo seurakunnan ja kaupungin yhteistyö Pekka Asumaan ja Pasi Remeksen tiiminä jätti Remekseen kipinän aiheesta, joka oikeastaan on ikivanha ja kaikille tuttu.

”Aina ovat lapset ja nuoret nujunneet. Erityisesti juuri kouluun menevät ja alaluokkalaiset nujuavat todella paljon”, Pasi Remes sanoo.

Nujuaminen on kuitenkin vähentynyt samalla kun lasten ja nuorten ruutuaika on lisääntynyt.

”Yksi keskeinen ajatus nujuamisen esiinnostamisessa juuri nyt on myös siinä, että haluamme nostaa esiin jo unohtuneita vanhoja pihapelejä ja ulkoleikkejä. Ne kehittävät lasta ja nuorta monella tavalla. Haluamme nos-

”

On huikeaa, kun lapsi tai nuori saa kokemuksen hyvästä, positiivisesta koskettamisesta

taa esiin tavallista lapsen ja nuoren liikkumista, kannattaa lähteä mieluummin liikkumaan kuin ruudun äärelle!”

Loistavaa toiminnallisuutta

Oivallus nujuamisen pedagogiikan kehittämistarpeista syntyi Valterikoulu Mäntykankaan ideahautomossa, kun mietittiin teemoja kevään pedagogisen nettikahvilan koulutuksiin.

”Nujuamisessa on loistavat toiminnalliset mahdollisuudet erityisesti erilaisen lapsen ja nuoren tukemiseen. Jokainen lapsi hyötyy nujuamisesta: se tukee lapsen kehitystä monella tavalla ja monella tasolla. Aloin tutkia teemaa ja perehtyä aiheita sivuaviin tutkimuksiin tarkemmin”, Remes kertoo.

Nujuamisen pedagogiikkaa on Kuopiossa kehitetty kevään mittaan Pasi Remeksen ja hänen kouluttajakollegansa **Jukka Vetonien** yhteistyönä. Ensimmäinen nujuamisen pedagogiikan koulutus oli toukokuun puolivälissä verkkokoulutuksena kaikille halukkailla ja syksyllä jatkuvat kasvokkain Karjalassa koulutukset.

Pasi Remeksen näkemyksiä syventää oma ammatillinen tausta väkivaltaisen nuoren tai asiakkaan kohtaamisen Avekki-kouluttajana, laiminlyötyjen ja kaltoinkohdeltujen lasten ja nuorten kasvattajana ja erityisopettajana, nykyään Valterikoulu Mäntykankaan ohjaavana opettajana ja kouluturvallisuudesta kouluttavana asiantuntijana.

Miellyttävä, turvallinen kosketus

Myös psykologinen puoli on huomioitu: Mäntykankaan psykologi **Sonja Pelkonen** on ollut mukana kehittämistiimissä.

Hyvin tärkeä ulottuvuus nujuamisessa on miellyttävä, positiivinen kosketus, kosketuksi tuleminen. Erityisesti kaltoinkohtelua kokeneella on kosketuksen nälkä.

”Lapselle, joka on oppinut poikkeavan koskettamisen kulttuurin kuten ääritapauksessa toisen huomion herättämisen lyömällä tai tönäisemällä, on tärkeä saada kokemus toisenlaisesta kosketuksesta. Kun nujuamisen säännöt ovat selkeät ja ympäristö turvallinen ja rauhallisen aikuisen valvoma, kokeilu vapauttaa ja antaa korvaavia kokemuksia vähitellen”.

”On huikeaa, kun lapsi tai nuori saa kokemuksen hyvästä, positiivisesta koskettamisesta ja oppii luottamaan toisen läheisyyteen vähitellen”, Remes sanoo.

Nujuamisen pedagogiikan koulutuksia tarjoava Valterikoulu on Opetushallituksen alaisuudessa toimiva valtakunnallinen oppimis- ja ohjauskeskus, joka tukee lähikoulupeiriatteen toteutumista tarjoamalla monipuolisia palveluja yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tarpeisiin.

ULLA REMES

Kosketus hellii aivoja

Hymy, hyvä mieli ja ihmisten kohtaaminen hellii myös muistia. Ohjaaja Virpi Markkanen edistää muistia positiivisen kautta.

Vertaistoiminnan ohjaaja **Virpi Markkanen** Pohjois-Savon Muisti ry:stä nostaa käteensä villasukan ja kumiset aivot. Käytävän seinällä on naruille ripustettuna villasukkarivi ja laulun sanat, joissa ystävä on kuin villasukka, joka talvella lämmittää.

”Aivoja on syytä helliä, pitää hyvänä, huolehtia niistä. Ihmisten kohtaaminen, hymyileminen ja koskettaminen ovat hyvin tärkeitä tapoja helliä aivoja”, Virpi Markkanen sanoo.

Ihmissuhteista iloa

Mitä sitten tarkoittaa ihmissuhteilla aivoista huolta pitäminen?

”Aivojen hyvinvointi koostuu myös tunteiden sanoittamisesta ja muistojen jakamisesta. Kun kerron omista toiveistani ja tunteistani ja jaan muutenkin asioitani läheisten kanssa, en jää yksin. Yhdessä on hyvä etsiä iloa tuottavia ja vaihtelevan virkistäviä tapoja ylläpitää aivoterveystään.”

Joskus Muistiyhdistyksen ryhmissä huolet heitetään lapuille kirjoitettuna huolikoriniin. Se on rituaali, jolla keskitytään vapauttamaan mieltä turhasta huolista ja nauttimaan tästä hetkestä.

”Olisi tärkeää erityisesti yksinäisten kohdalla, että kotiin lähtiessä aina kun on tavattu ihmisiä, halataan lämpimästi ja lähdetään hymy huulilla. Silloin tietää hellineensä aivojaan!”

”Muista nauttia elämästä

”Aika ajoin tulee lähteä kotoa pois, vaikka koti onkin monelle maailman paras paikka. Jos siellä on liikaa ja varsinkin yksin, kannattaa mennä minne tahansa ihmisten ilmoille kohtaamaan ihmisiä. Kaupassa, torilla, Kallaveden rannalla, erilaisissa yhdistyksissä tai vaikka seurakunnassa kohtaa toisia.”

Muistiluotsin toiminnassa voi kohdata ihmisiä Muistikahvilassa, vertaistukiryhmissä, työikäisten ryhmissä, kuntosalilla, käsityökerhossa, Skip Bo -korttipelin parissa, runopiirissä, naisten ryhmässä ja äijäporukassa: valinnanvara riittää.

Masennus syytä hoitaa

Toki aivoista huolehtimiseen liittyvät myös monet fyysiset asiat:

”Terveysten ja elämäntapoihin kannattaa kiinnittää huomiota. Hyvä uni voitelee aivoja. Korkea verenpaine ja korkea kolesterolit, ylipaino ja liikkumattomuus ovat riskitekijöitä. Monipuolinen ruokavalio auttaa aivoja säilyttämään toimintakykynsä”, Virpi Markkanen sanoo.

”On syytä hoitaa sairauksia kuten masennusta, kilpirauhasen vajaatoimintaa. Myös B12-vitamiinin puutos vaikuttaa aivoihin. Kohtuullisuus on viisautta alkoholin kanssa ja tupakkaa on parempi välttää.”

Harrastukset ja älylliset tehtävät kuten sanaristikot, opiskelu ja palapelit aktivoivat.

Työikäisten muistin patkiminen johtuu usein aivojen ylikuormituksesta. Stressaantuneella muisti voi patkia terveelläänkin.

Senioripysäkki seurakunnassa

Muistia tukevaa ja muistisairaille suunnattua toimintaa löytyy myös seurakunnasta. Selkeim-

min tähän suunnattu toimintamuoto on Senioripysäkki.

Senioripysäkki toimii yhdessä Muistiluotsin kanssa Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymässä Kallaveden seurakunnassa. Kerran vuodessa aloittaa uusi toiminnallinen, keskustelevalle ja yhdessä muisteleva ryhmä.

”Tarvetta tällaiselle työlle on niin paljon, että kaikki halukkaat eivät mahdu mukaan, halukkaita on jonoksi asti”, Senioripysäkin ohjaaja, diakoniatyöntekijä **Maarit Kirkinen** sanoo.

”Vanhuspsykiatrian puolella on myös senioripysäkkiryhmiä. Työnohjauksessa ja konsultaatiossa tehdään yhteistyötä.”

”Tällaisen työn tarve vain kasvaa väestön ikääntyessä ja muistiongelmiin yleistyessä.”

ULLA REMES

- + Muistisairauksiin sairastuu vuosittain yli 14 500 suomalaista
- + Kaikkiaan sairastuneita on Suomessa jo lähes 193 000
- + Muistiyhdistys neuvoa, kouluttaa ja virkistää muistisairaita ja omaisia vertaisryhmissä
- + Pohjois-Savon Muistiyhdistyksen ovet ovat avoinna arkipäivisin klo 10-15 osoitteessa Lapinlennankatu 2
- + Pohjois-Savon Muistiyhdistys on toiminut 30 vuotta
- + Muistiliiton sivuilta löytyy tietoa mm. muistisairauksien hoidosta ja kuntoutuksesta sekä edunvalvonnasta: www.muistiliitto.fi
- + Seurakunnissa erityisesti Senioripysäkki toimii muistisairauksia ennaltaehkäisevästi, ks. www.kuopionseurakunnat.fi
- + Muistia voi tukea aktiivisuudella: liikunnalla, ravinnolla, harrastuksilla, ihmisten kohtaamisilla

MUISTA NAUTTIA ELÄMÄSTÄ -taideteoksen ovat tehneet Muistiluotsin YHDESSÄ JA OMIN KÄSIN -käsityö-kerholaiset.

ULLA REMES

MUISTA NAUTTIA ELÄMÄSTÄ
AUTTAA KAVERIA
OPIKELLA KIELI
KUUNNELLA MUSIIKKI
KÄYDÄ MAAILMA
TAVATA YSTÄVÄ
KÄYDÄ TÖISEN
SI...
K...
LIKK...
OLLA...
PUKEUTUA
KÄYDÄ...

Virpi Markkanen korostaa ilon ja kosketuksen kokonaisvaltaista merkitystä.

Rippikoulu aikuisena – risteys ja sukellus

Haluatko kummiksi tai vihille kirkossa? Puhutteleeko kristinusko sinua enemmän kuin ennen? Jos haluat liittyä kirkkoon, tule rippikouluun – aikuisena.

Nuorille rippikoulu on yhä hyvin suosittu, ja Suomen luterilaisessa kirkossa rippikoulu profiloituu nuorten jutuksi. Rippikoulun voi myös käydä aikuisena. Vuonna 2016 luterilaisessa kirkossa rippikoululaisista 18-vuotiaita ja sitä vanhempia oli liki 900.

Aikuiselle rippikoulu järjestetään yleensä yksityisopetuksena. Rippikoulussa sukelletaan syviin aiheisiin: elämän tarkoitukseen ja valintoihin, rakkauteen ja uskoon, Raamattuun, kasteeseen ja ehtoolliseen ja ihmisten väliseen yhteyteen. Rippikoulussa saa kysellä ja kyseenalaistaa. Joka rippikoulu on erilainen.

Rippikoulu yksin

”Toteutustapoina ovat keskustelu, tutustuminen seurakunnan toimintaan, pienet lukemista edellyttävät tehtävät Katekismuksesta ja Raamatusta sekä oman elämäntilanteen ja toiveiden hahmottaminen. Niistä keskustellaan papin kanssa”, aikuisrippikoulua kuvailee pappi **Matti Hoffrén**.

Nuorten ryhmärippikoulu kestää 80 tuntia, aikuisten yksityisrippikoulu 20 tuntia. Uskon kysymykset vaativat kypsytelyä, ja joskus on tarpeen varata rippikouluun enemmän aikaa. ”Usein yksityisrippikouluun osallistuvat työssäkäyvät, jolloin tapaamiset papin kanssa ovat iltaisin. Kovin nopeasti yksityisrippikoulua ei voi käydä, ei esimerkiksi viikon varoitusajalla”, Matti Hoffrén sanoo.

Aikuisia motivoi rippikoulun käymiseen toisaalta omat kirkkohäät tai kutsu kummiksi, toisaalta elämän tarkoituksen kyseleminen ja oman uskonnollisen vakaumuksen vahvistuminen. ”Syynä voi olla se, että nuorena ja armeijassa rippikoulu jäi käymättä ja aikuisena asia on tullut ajankohtaiseksi.”

Ilmainen opetus

Lapsena kastettu on kirkon jäsen riippumatta siitä, käykö hän rippikoulun vai ei. Jos ai-

kuista ei ole kastettu, tie kirkon jäseneksi käy rippikoulun, kasteen ja konfirmaation kautta. ”Kasteen ottaminen on ratkaisu, johon monet kastamattomat rippikoulun käyneet päätyvät”, Matti Hoffrén toteaa.

Useimmiten rippikoulu päättyy konfirmaatioon, mutta rippikoulun voi myös käydä tulematta konfirmoiduksi. Aikuisrippikoulu ei maksa mitään.

Miten Jumala on yksi ja kolme?

Kuluvana vuonna Siilinjärven seurakunnan aikuisrippikoululaisissa on ollut monia maahanmuuttajia. Kun rippikoululaisen juuret eivät ole kristillisessä maassa, on rippikoulu aivan erityinen – papillekin. Ytimessä on kohtaaminen ja keskustelu – suomeksi, englanniksi ja muilla mahdollisilla kielillä.

”Uskon käsitteiden selittäminen vieraasta kulttuurista tulevalle ei ole yksinkertaista. Joskus haastaa myös lukemisen suunta. Kielen lisäksi kulttuurien erot ja henkilöhistoria vaativat erityistä hienotunteisuutta”, **Seppo Laitanen** sanoo.

Kehon kieltä ja piirtämistä

Keskustelu ja lukeminen eivät yksin riitä, vaan erilaisten havainnollistamistapojen merkitys korostuu. Apuna ovat niin kehon kieli ja piirtäminen kuin Jeesus-elokuva ja netistä saatavat raamatunkäännökset.

”Olemme istuneet kirkossa ja katselleet sen muotoa, kuvia ja esineitä. Olen messussa kädestä pitäen näyttänyt, mistä virret, rukoukset ja messun runko löytyvät. Olemme menneet yhdessä ehtoollispöytäan”, maahanmuuttajarippikoululaisia ohjannut **Leena Laurinkari** kuvailee.

Rippikoulu yhdistyy myös kielen oppimiseen.

”Liimaamme rippikouluvihkoon Isä meidän -rukouksen, uskontunnustuksen ja käskyt heidän omalla kielellään ja suomeksi. Opetan sanomaan niistä lauseita suomeksi, ja rippikoululaiset saavat esittää kysymyksiä”, Laurinkari kertoo.

”Vaikka kantasuomalaistenkin perustie-

BEN WHITE

Rippikoulu on osa kirkon kasteopetusta

Tavoitteena on, että rippikoululainen vahvistuu siinä uskossa kolmiyhteiseen Jumalaan, johon hänet on pyhässä kasteessa otettu, kasvaa rakkaudessa lähimmäiseen ja elää rukouksessa ja seurakuntayhteydessä.

Rippikoulun käy vuosittain 15-vuotiaista nuorista noin 90 %.

Leiri on rippikoulumuodoista suosituin. Leiri kestää viikon ja sisältää opetusta, hiihtämistä, pelailua ja yhdessä olemista.

Päivärippikoulussa ollaan päivät ja yöksi mennään kotiin, rippikoululaisen koti huolehtii kuljetuksista.

Iltarippikoulu kokoontuu viikoittain ke-

vään aikana ja kestää tammikuun alusta toukokuun loppuun.

Mikäli rippikoulu on jäänyt käymättä tai sen käymiselle ryhmässä on jokin este, voi rippikoulun käydä myös yksityisesti. Lisätietoa saat kotiseurakunnastasi.

Vuoden 2018 ilmoittautuminen

Rippikouluun ilmoittautuminen vuonna 2018 on pääsääntöisesti tarkoitettu 2003 syntyneille nuorille. Tälle kirkkoon kuuluvien ikäluokalle postitetaan infokirje rippikoulusta lokakuussa. Ilmoittautuminen rippikouluihin 2018 on avoinna 16.–27.10.2017 kuopionseurakunnat.fi.

dot kristinuskosta ovat nykyään hyvin ohuet, maahanmuuttajille koko kristinuskon muovaama kulttuuri on vieras. Silloin kysymykset käyvät kohti. Onko tämä totta? Mitä Jeesus ruokki paljon ihmisiä? Herättääkö

Jeesus kuolleita?”, Laurinkari listaa.

”Pappi joutuu miettimään omaa uskoaan siihen, että Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään.”

SINI-MARJA KUUSIPALO

Rippikoulut Siilinjärvellä

Vuoden 2018 rippikouluihin ilmoittautumisen aika on NYT!

Ripari on uudistunut niin, että kesän leiriryhmissä 4–9 ei ole erillisiä päiväjaksoja. Kaikille ryhmille on opetusta jo talvikauden aikana.

Valitse omasi 12 ryhmästä ja ilmoittaudu 12.9–2.10. verkossa www.siilinjarseurakunta.fi

Kaikkien ryhmien yhteinen startti rippikoulusunnuntaina 29.10. Siilinjärven ja Vuorelan kirkkoissa.

Lisätietoja netistä ja pastori Sanna Marinilta, 044 7284 608, sanna.marin@evl.fi

Ryhmä 1
4.–9.3. Ruokoniemessä
Konfirmaatio 18.3. klo 10

Ryhmä 2
16.–18.2. ja 10.–13.5.
Ruokoniemessä
Konfirmaatio 27.5. klo 10

Ryhmä 3
4.–8.6. ja 11.–14.6.
seurakuntatalolla
Konfirmaatio 16.6. klo 14

Ryhmä 4
3.–8.6. Ruokoniemessä
Konfirmaatio 10.6. klo 10

Ryhmä 5 (Vuorela)
10.–15.6. Ruokoniemessä
Konfirmaatio 17.6. klo 10

Ryhmä 6
24.–29.6. Ruokoniemessä
Konfirmaatio 1.7. klo 10

Ryhmä 7 (Vuorela)
1.–6.7. Ruokoniemessä
Konfirmaatio 8.7. klo 10

Ryhmä 8
8.–13.7. Ruokoniemessä
Konfirmaatio 15.7. klo 10

Ryhmä 9
22.–27.7. Ruokoniemessä
Konfirmaatio 29.7. klo 10

Ryhmä 10
29.7.–3.8. paikka valitaan
ryhmän toiveiden mukaan
Konfirmaatio 5.8. klo 10

Ryhmä 11
Aikataulu ryhmän
muodostuttua
Konfirmaatio kesän alussa

Ryhmä 12
Muulla rippikoulun
käyvät

SEIKKAILU-
RIPARI

PIENRYHMÄ-
RIPARI

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA
Aina armoa ajasta autuuteen

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Enni Anneli Justiina Uusitalo, Kaisa Kerttu Adele Vuorinen, Oliver Elias Hyvärinen, Eemil Oskari Laurila, Nette Rosa Maria Saharinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Ville Petteri Saxman ja Elli-Noora Varajärvi, Mika Petri Olavi Näresalmi ja Miia Marika Fyhr, Iiro Samuli Heikkinen ja Veera Elisa Kokkonen, Mika Terho Petteri Kärkkäinen ja Sonja Karoliina Kumpulainen, Harri Sakari Salmi ja Sanna Marjukka Vilhunen, Miika Heikki Kaarne ja Paula Marita Karjalainen, Juho Timo Johannes Komulainen ja Aino-Reeta Hyvönen, Juha Veikko Antero Kunnala ja Tarja Tuulikki Agiander, Heikki Tapani Martikainen ja Anja Kaarina Voutilainen

KUOLLEET

Vesa Juhani Siira 78, Heljä Virpi Aalto 90, Anja Maija Hakkarainen 84, Raija Anneli Hämäläinen 73, Anna Siiri Pitkänen 102, Sirkka Liisa Ruotsalainen 83, Pentti Vilhelm Huoponen 82, Aulis Arvo Johannes Hyvärinen 88, Paula Mirjami Räisänen 88, Eira Heleena Takkunen 69, Eero Arvid Olavi Tiainen 76, Sinikka Marjatta Turunen 68, Antti Juho Toivanen 88, Toivo Lauri Keränen 92, Maire Anneli Nyssönen 90, Aino Karell 91, Anja Hellevi Turtiainen 84, Aino Mirjam Siponen 89, Jorma Marttti Aalto 88, Jaakko Ilmari Rissanen 87, Brita Pia Laetitia Eloranta 93, Jari Juhani Pyrhönen 55, Vappu Annikki Laulajainen 93, Seppo Ilmari Tuovinen 81, Elli Sanelma Kokko 91, Hilja Katri Pulliainen 93, Sylvi Annikki Hiltunen 86, Eino Johannes Weeman 70, Raili Kaarina Leskinen 86, Elina Miettinen 92, Väinö Ville Pöyhönen 96, Irma Kaarina Vesalo 91, Kielo Aulikki Kortelainen 78, Anja Pauliina Räisänen 55, Hiikka Sofia Lätti 90

ALAVA

KASTETUT

Atte Valtteri Korhonen, Ville-Veikko Akseli Määttä, Venni Viljam Ilmari Väisänen, Väinö Emil Kähäri, Rasmus Aleksanteri Rissanen, Viljami Veikko Juhani Lappi, Livia Adelia Savola, Amirali Qasemi, Viljo Oskari Leppänen, Toivo Simeon Viitasalo, Aatos Aimo Tapani Hämäläinen, Matilda Aada Maria Natunen, Anni Kerttu Elena Sorjamaa, Eetu Andres Oravainen, Iida Johanna Piippo, Leo Juhani Jääskeläinen, Mikael Sakari Korhonen, Oiva Ilmari Kukkonen, Elina Anneliese Lamprecht, Helmi Anni Elisa Juhola, Jaro Arno Sakari Koponen, Joel Eemil Olavi Myöhänen, Otso Juhani Mähönen, Aida Immeli Fernandez, Elliot Oliver Manninen, Lenni Tapio Olavi Jäntti, Milja Aino Maria Tuppurainen, Venla Vanamo Turunen, Hilda Aili Maria Hämäläinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Niko Petrik Asikainen ja Jonna Susanna Savolainen, Harri Juhani Uuttala ja Merja Aulikki Heiskanen, Arttu Sakari Ylisirniö ja Kiira Janika Jaaksola, Teemu Ilari Kosunen ja Tiia-Riikka Susanna Antikainen, Mikko Juhani Myllymäki ja Minna Kaarina Laitinen, Jukka Mikael Tuononen ja Elli Anniina Eskelinen, Ilkka Lauri Tapio Rankila ja Emilia Oona Susanna Utriainen, Ismo Pekka Kumpulainen ja Jonna Maria Jasmin Kaasalainen, Ville Heikki Juhani Valkonen ja Minna Katariina Heinäheimo, Joonas Tapani Tolvanen ja Minna Anna-Maria Hänninen

KUOLLEET

Jean Henrik Tuononen 91, Janne Matti Valtteri Kovalainen 31, Marja Terttu Koponen 86, Heikki Kyösti Julius Tenhunen 73, Raija Taina Tuulikki Pitkänen 83, Jukka Antero Kuosmanen 57, Simo Jaakko Olavi Oikkonen 86, Reijo Tapio Saarikivi 77, Oili Elina Piippo 63, Jorma Tissari 84, Olli Tuomas Mäki 51

JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Atte Matias Korhonen, Vehmersalmi; Veronica Bea Evelin Björn, Kaavi; Eemeli Viljo Juhani Kuosmanen, Nilsiiä; Nooa Unto Ilmari Karppa, Nilsiiä; Panu Sampsa Albert Kannainen, Nilsiiä; Tytti Helmi Lyydia Puustinen, Muuruvesi; Aatu Heikki Juhani Nissinen, Riistavesi; Emma Aurora Pehkonen, Riistavesi; Janna Alissa Evelina Rautiainen, Juankoski; Pyry Armas Juhani Pekkarinen, Vehmersalmi; Elsa Orvokki Komppa, Nilsiiä; Peetu Urho Topias Korhonen, Nilsiiä; Noel Benjamin Vehviläinen, Juankoski; Aleksi Oskari Vartiainen, Juankoski; Aleksi Anton Räsänen, Riistavesi; Elmeri Armas Vilhelmi Kalke, Riistavesi; Emil Juho Aukusti Holopainen, Nilsiiä; Paavo-Petteri Vilho Kainulainen, Särneinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Juha Aukusti Asikainen ja Tiia Tuulikki Jonninen, Nilsiiä; Jarmo Johannes Leskinen ja Eeva Maria Annika Hallikainen, Särneinen; Lauri Matias Heide ja Silja Maria Ronkainen, Riistavesi; Juho Eemeli Kettunen ja Sanna Marika Toivanen, Kaavi; Mikko-Pekka Tapio Kuokkanen ja Jaana Maria Sahlström, Riistavesi; Pertti Juhani Matikainen ja Kirsi Mari Pauliina Tiikkainen, Nilsiiä

KUOLLEET

Mikko Olavi Räsänen 81, Juankoski; Elsa Sofia Kääriäinen 91, Nilsiiä; Martti Kalervo Kokkarinen 53, Nilsiiä; Salme Eliisa Kirkkopelto 89, Juankoski; Raimo Olavi Leskinen 73, Nilsiiä; Liisa Annikki Räsänen 84, Juankoski; Kirsi Helena Nissinen 54, Tuusniemi; Pirkko Liisa Haatainen 70, Nilsiiä; Kalle Heikki Juhani Hartikainen 69, Juankoski; Vieno Tellervo Ollikainen 87, Nilsiiä; Tauno Aulis Mönkkönen 86, Vehmersalmi; Mauri Edvard Puputti 89, Vehmersalmi; Maija Josefina Kauhanen 78, Juankoski; Katri Annikki Räsänen 55, Juankoski; Martti Sakari Kaskenaho 66, Nilsiiä, Pauli Johannes Hartikainen 85, Muuruvesi; Elvi Siiri Mäkinen 88, Kaavi; Aarne Armas Hartikainen 74, Juankoski; Veera lines Martikainen 93, Nilsiiä; Kaija Kyllikki Puustinen 72, Nilsiiä; Kauko Olavi Kainulainen 68, Nilsiiä; Martti Olavi Ek 86, Tuusniemi; Inka Maria Hiltunen 19, Tuusniemi; Annikki Ilona Niskanen 89, Särneinen; Arvo Eelis Tirkkonen 88, Tuusniemi; Paavo Kalle Pellervo Lukkariinen 73, Särneinen; Ester Miettinen 89, Tuusniemi; Anja Irene Juvonen 80, Tuusniemi; Pentti Olavi Riekkinen 89, Särneinen; Jorma Juhani Holländer 59, Nilsiiä; Pertti Olavi Hentinen 88, Nilsiiä; Martti Olavi Wallius 89, Kaavi; Mikko Tuomas Päiväniemi 20, Tuusniemi; Eeva Kaarina Hiltunen 78, Kaavi; Anna Elina Nissinen 83, Muuruvesi; Matti Aukusti Tuovinen 78, Muuruvesi; Erkki Olavi Pyykönen 84, Nilsiiä; Matti Kalervo Väänänen 66, Nilsiiä; Pentti Väisänen 67, Nilsiiä; Enni Marjatta Mäkinen 96, Tuusniemi; Tauno Väänänen 88, Nilsiiä; Aino Elina Rissanen 79, Nilsiiä; Helli Kaarina Tuononen 86, Tuusniemi; Eino Antero Koistinen 66, Tuusniemi; Hanna Hillevi Hakkarainen 73, Tuusniemi; Sulo Aarre Räsänen 87, Juankoski; Riitta Maarit Hartikainen 66, Juankoski, Liisa Helena Harle 49, Nilsiiä; Helge Tapio Korhonen 58, Nilsiiä; Ulla Sinikka Ruotsalainen 68, Nilsiiä; Jaakko Ismari Räsänen 69, Riistavesi; Eila Anneli Karaniemi 70, Juankoski; Juhani Antero Nissinen 72, Riistavesi; Eelin Hilja Aliina Miettinen 94, Muuruvesi; Elsa Elviira Tikkanen 83, Juankoski; Seppo Juhani Korhonen 61, Nilsiiä; Osmo Tapani Myöhänen 77, Nilsiiä; Matti Olavi Rissanen 71, Nilsiiä; Laina Maria Moilanen 87, Tuusniemi; Eino Sakari Kuusaho 63, Kaavi; Pekka Olavi Rissanen 47, Kaavi; Veikko Ilmari Antikainen 79, Juankoski; Miina Räsänen 88, Kaavi; Aino Marja Tellervo Tuunainen 75, Vehmersalmi; Matti Kalevi Soininen 62, Vehmersalmi; Uuno Aukusti Rissanen 88, Nilsiiä; Merts Juhani Takkinen 52, Riistavesi; Anna Elina Keinänen 90, Nilsiiä; Eila Marjatta Kaikkonen 92, Nilsiiä; Mikko Sakari Kuosmanen 72, Nilsiiä; Vieno Mirjam Lihhanen 93, Nilsiiä; Seija Marja Anneli Antikainen 68, Juankoski; Saara Rönkä 89, Juankoski; Karl-Heinz Kurt Czippull 81, Tuusniemi; Taavi Olavi Hyvärinen 90,

Riistavesi; Valtteri Lennart Eerikäinen 17, Riistavesi

KALLAVESI

KASTETUT

Lumi Emilia Rajala, Ella Mimosa Mömmö, Eemil Oskari Pulliainen, Oliver Onni Emil Ukkonen, Lassi Mico Rudolf Kämäräinen, Aatos Henri Aapeli Siljanen, Selma Anniina Kaabi, Sakke Johannes Leskinen, Linnea Helmi Sofia Pakarinen, Sisu Lauri Sakari Viertola, Alisa Ella Katriina Tiihonen, Venla Aino Maria Räsänen, Elli Sofia Juvonen, Kristian August Kamunen, Eini Ilona Koskivuori, Rosanna Emma Aurora Rauha, Eevi Alisa Vattulainen, Siiri Sofia Unelma Rahja, Luukas Olavi Kaikkonen, Adalmiina Amanda Josefina Vänskä, Tomas Samuel Rentola, Ukko Viljami Kuosmanen, Otso Samuel Kuosmanen, Selja Maija Loviisa Helin, Jalmari Martti August Lönn, Siiri Aino Helena Juvonen, Amos Eemeli Puhakka, Eemeli Matias Rastiola, Jere Antero Miettinen, Veikko Viljo Pietari Holopainen, Meela Minessa Aho, Ukko Albert Laine, Väinö Olavi Antero Lehtoranta, Taimi Silja Armiida Virolainen, Lilia Aida Alviina Lindqvist, Pihla Viola Nuutinen, Selma Fredrika Tossavainen, Emma-Riina Olivia Miettinen, Ronja Onerva Aleksandra Annanpalo, Hanna Maria Puoskari, Miro Henrik Roivainen, Eino Matti Juhani Rintoo, Ilari Emil Ratilainen, Felicia Anette Emilie Blomberg, Elsi Lotta Anniina Ruuskanen, Eemeli Iivo Mikael Lehikoinen, Alma Emilia Räisänen, Elsi Inkeri Lehikoinen, Eemil Esa Severi Rytönen, Eerika Ariel Matsi, Miilia Helmi Heikintytär Rantala, Atte Unto Mikkonen, Juuso Sebastian Vääntinen, Anton Simo Olavi Raikaslehto, Iisa Olivia Kontkanen, Onni Ilmari Paasialo, Elsa Helena Sá Vierros, Aarni Eevert Viitamäki, Pihla Edla Annikki Nevalainen, Jade Tessa Jakka, Oiva Ilmari Kukkala, Neela Eliina Tolppanen, Luka Ilari Eemil Kirjonen, Taneli Matias Hänninen, Emilia Elisabeth Nissilä, Aarno Leo Aksel Kynnäräinen, Rasmus Ilmari Meriläinen, Mikhal Aamos Eliel Husso, Edwin Johannes Eskelinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Eetu Aleksi Saali ja Anu Irene Janttonen, Osmo Ilari Huttunen ja Heidi Lotta Pauliina Mertanen, Tero Aleksi Hakkarainen ja Nina Maria Niskanen, Aleksi Mikael Rouvinen ja Hanna Kristiina Miettinen, Niko Petteri Setälä ja Katja Johanna Puuronen, Jarkko Samuli Nuutinen ja Petra Sisko Tuulikki Huttunen, Mikko Tapani Hakkarainen ja Marika Susanna Miettinen, Jyri Niko Petteri Kantosalo ja Tiia Anita Oksanen, Mikko Olavi Hämäläinen ja Tanja Marianne Tikka, Vesa Antero Hiltunen ja Sari Hannele Rossi, Aleksi Olli Eemeli Kuokkanen ja Jaana Susanna Mielonen, Matias Anttoni Oja ja Elina Anni Susanna Klemola, Aki Jarno Sakari Miettinen ja Titta Marjaana Nuutinen, Henri Sakari Uronen ja Heidi Annika Martikainen, Timo Tapani Apilainen ja Tarja Eveliina Pietikäinen, Veli-Kalle Laitinen ja Sari Tanja Anneli Kolehmainen, Jari Petri Tolppanen ja Anna-Maria Katariina Rintamaa, Tapio Kalervo Helminen ja Mervi Vilja Johanna Mäkinen, Petri Tapio Mäkelä ja Satu Marjaana Kuivalainen, Jussi Ilmari Asikainen ja Salla Annika Tikkanen, Simo Ilmari Tissari ja Suvi Susanna Heiskanen, Peetu Boris Partanen ja Katja Eveliina Räsänen, Olavi Johannes Tuomi ja Eeva Maija Helena Korpelainen, Jukka Olavi Rautio ja Henna Eveliina Ahtiainen, Sami Tapani Soininen ja Sirpa Silvia Pitkänen, Jarno Petteri Korhonen ja Marjut Katariina Holopainen, Ilkka Tapani Ojansuu ja Satu Kristiina Tiainen

KUOLLEET

Teuvo Gunnar Rissanen 76, Eira Sinikka Lyytinen 81, Maija Metsärinne 85, Urpu Liisa Airaksinen 83, Maija Liisa Väänänen 69, Oiva Jaakko Antikainen 90, Raimo Erkki Ropponen 70, Esa Leskinen 78, Jouko Henrikki Laitinen 86, Oiva Ilmari Pohjolainen 88, Erkki Johannes Hietainen 74, Maija Leena Korhonen 85, Petri Juhani Rissanen 34, Jouni Suihkonen 41, Viljo Einarin Hämäläinen 91,

Kirkolliset jatkuvat sivulla 14

#SILMÄTRISTISSÄ

TUIJA HYTTINEN

SANALLISTA

13.sunnuntai helluntaista

Ihminen on kutsuttu ylistämään Jumalan nimeä. Synti estää meitä tekemästä näin, mutta Jeesus voi antaa meille näkevät silmät, kuulevat korvat ja Jumalan tekoja ylistävän kielen.

Jeesus, parantajamme

Helluntain jälkeisten sunnuntaiden joukossa ”Jeesus, parantajamme” -aiheen pyhän tekstit liittyvät puheen tervehdytymiseen. Eräs helluntain ihmeistä oli se, kun käsitämättömiä kieliä puhuneiden ihmisten puheesta tuli ymmärrettävää ja yhteyttä synnyttävää.

Uskottavinta ja koskettavinta puhetta on sellainen, jossa sanat ja tunne viestivät samaa sanomaa. Vasta puhumaan, mutta ei vielä valehtelemaan oppineet lapset ovat siinä fantastisia opettajia. Se on myös eräs mielenterveydellinen tavoite ja piirre.

Tunne antaa monelle viestille varsinaisen merkityksen. Vaikeuksissa ollaan tai niihin joudutaan sekä puhujan että kuulijan puolella viestiä, jos viesti ja tunne ovat ristiriidassa. Kirkon ja politiikan kieli muuttuu helposti ohi valuvaksi, merkityksettömäksi ”liturgiaksi”, jos sanottava ei merkitse jotakin puhujalle omakohtaisesti, tunnu joltakin. Lipevä ja mielitelevä puhe puolestaan harhauttaa helposti.

Vihapuhe on hankala ja vahingollinen käsite. Nimenomaan verbaalisesti ilmaistu ja perusteltu viha on mitä tervehdyttävintä. Vahingoittamaan pyrkivä puhe puolestaan ei, ja siihen vihapuhekäsitteellä ilmeisesti yleensä viitataan.

Entä silloin kun olen kuin Mooses kankean kielen osalta? Kun vasta jälkeen päin ymmärrän, mitä olisin halunnut sanoa tilanteessa, jossa en löytänyt oikeita tai mitään sanoja? Onneksi rehellisyyttä voi opetella jälkirehellisyydellä. Monia asioita, varsinkin ihmissuhteiden asioita on mahdollista valaista rehellisin sanoin jälkikäteen.

Sekä Jeesuksen olemus että puheiden sisältö vetivät ihmisiä puoleensa. Jeesus oli kuin syvätason puheterapeutti: kielet vapautuivat mykiltä, naisilta, saastaisina pidetyiltä. Vapauttavia kysymyksiä olivat muun muassa: ”Mitä itket, nainen?” ”Mitä tahdot, että sinulle tekisin?”

SALLA TYRVÄINEN
Rovastikuntapastori
Männistön seurakunta

KAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING

WWW.KEITTIOTUNING.FI

• Matot
• vuodevaatteet • ym.PESULA
PYYKKISATAMAItkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
www.pyykkisatama.fi

Tietokoneapu

Kotitalous-
vähennys 45%www.orden.fi
040 5844 045Sähköasennus
Hannu TuomainenPuh. 050 553 8767
hannu.tuomainen@netti.fiSuru on
hitaasti vaalenevia varjoja...Hautaustoimisto
J. NURRO OYKauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

UUSI TÄYDEN PALVELUN HAUTAUSTOIMISTO

EKOLOGINEN
HAUTAUSPALVELUSawon
Kalla

- + KULJETUKSET
- + ARKUT
- + UURNAT
- + KUKAT
- + PITOPALVELU
- + PERUNKIRJOITUKSET
- + HAUTAKIVET

HAUTAUSPALVELU alk. 490,-

sis. arkun lisäksi yhden
kuljetuksen, vainajan
vaatteet ja pukemisen.

p. 044 240 2202 + Pyörönkaari 26, Kuopio + www.sawonkalla.fi

Parasta paikallista palvelua

Meiltä täydenpalvelun

hautajaisjärjestelyt Kuopion,

Siilinjärven ja lähikuntien alueille.

Yhteistyössä:

19 53

KUOPIO
HAUTAUSTOIMISTO
NIIRANENSavonkatu 24
017 261 3686

www.hautaustoimistoniiranen.fi

KAIVUTTA - KAVINTOLA
KOIVUMÄEN
KARTANOKoivumäenkuja 18
017 361 4291

www.koivumaenkartano.com

Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet,
sidontatyöt ja koristelu,
hautakivet ja kaiverruksetIltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoimistoparviainen.fiPitopalvelu kaikkiin
juhliin ja tilaisuuksiinIltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456

Hautaustoimisto

PARVIAINEN OY

Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

Puijon Maja
palvelee lämmölläarjessa ja juhlassa
niin ilon kuin
surunkin hetkinä

- juhlaravintola
- lounasravintola
- hotelli
- sauna- ja kokoustilat

Kysy lisää ja pyydä tarjous
puh. 044 552 4810
myynti@puijo.comPuijon torni
Hotelli Puijon maja
www.puijo.com

Puijotie 135, 70300 Kuopio

Ilmoitukset osoitteeseen:
ilmoitusmyynti@kotimaa.fiLÄNSIVUOREN
HAUTAUSHUOLTOSavonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERRUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT

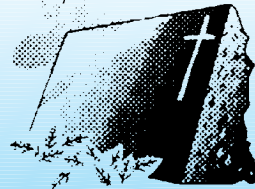
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO

Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!Puh. (017) 282 9000
www.puijonkivi.fi

- HAUTAKIVET
- KAIVERRUKSET
- KULTAUKSET
- ENTISÖINTITYÖT
- KIVILYHDYT

KIVI
PAJASari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fiHAUTAKIVET SUORAAN
VALMISTAJALTA

Myös lisänimen kaiverrukset

VARPAISJÄRVEN
GRANIITTISavonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
Puh. (017) 771 811HAUTAKIVET
LISÄKAIVERRUKSET

sekä kaikki kivialan palvelut

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoinna ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi

Kirkolliset jatkuvat sivulta 13

Nuppu Sisko Halonen 88, Hanna Korhonen 90, Jouko Tapio Voittomäki 57, Maria Liisa Salonen 91, Kaarlo Johannes Matilainen 89, Aini Vilhelmiina Knuutinen 96, Maija Liisa Jäppinen 87, Eila Sinikka Venäläinen 89, Aune Elvi Savolainen 90, Matti Antero Haatainen 75, Pauli Juhani Kääriäinen 76, Pertti Olavi Korhonen 71, Kari Juhani Vaittinen 60, Vappu Anneli Rissanen 66, Leena Irene Vesterinen 80, Raimo Kalevi Mylläri 67, Veikko Ilmari Karjalainen 87

MÄNNISTÖ

KASTETUT

Tuukka Onni Aulis Illikainen, Maija Eeva Eveliina Vaittinen, Jare Oliver Jonathan Sipinen, Veeti Markku Oliver Lindqvist, Lauri Sakari Ukkola, Eveliina Aino Isabella Ruotsalainen, Aino Amalia Liukko, Alma Ilona Liukko, Alma Olivia Salo, Henni Aino Eveliina Thitz, Enni Liisa Linnea Mattila, Leo Jussi Olavi Puustinen, Mikael Aleksander Lysinen, Beata Elviira Pesonen, Vili Mikko Ilmari Jalkanen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Seppo-Samuli Miettinen ja Mari Hannele Taskinen, Antti Ilmari Koponen ja Sonja Birgitta Aromaa, Olli Jaakko Koskela ja Annuliina Elina Ikäheimo, Olli-Matti Nikolai Masanen ja Sari Anneli Pöllänen, Topi Petteri Rantti ja Viivi Senni Karoliina Mustonen, Aleks Joonas Valtteri Manninen ja Tiina Anni Elina Mattila

KUOLLEET

Irja Matilda Mielonen 69, Helka Annikki Korhonen 81, Marjatta Hakkarainen 92, Aino Linnea Lappalainen 92, Tyyne Maria Salmelainen 97, Helvi Annikki Lappalainen 89, Anna Ester Savolainen 85, Aimo Lassi Heiskanen 80, Ilkka Johannes Knuuttila 60, Aune Anna-Liisa Savolainen 85, Risto Olavi Lappalainen 78, Leena Aliina Suominen 65, Seija Sinikka Irmeli Vainikainen 68, Sisko Elina Turunen 86, Tauno Anselmi Väänänen 85, Helga Anneli Vilkki 91, Soini Juhani Aho 74, Kaisa Annikki Mykkänen 85, Rauha Mirjam Kyrölä 98, Kauko Matti Knuutinen 84, Sirkka Liisa Pöyhönen 85, Jorma Antero Markkio 65, Irma Tuulikki Laaksonen 79

PUIJO

KASTETUT

Linda Sofia Majuri, Lukas Eemil Peltola, Eeli Tuomas Olavi Parviainen, Ronja Sofia Anneli Kirjalainen, Rasmus Eemeli Muotka, Paulus Veikko Hannes Kotiniemi, Jimi Pauli Benjami Nuutinen, Alvar Tapani Mertanen, Viljam Aapo Juhani Sahimaa, Joel Onni Juhani Saarimäki, Antton Pekka Tapani Parkkonen, Ville Henrik Forsblom, Onni Eemeli Kalla, Miisa Ilona Linnea Koivumäki, Metti Leia Inkeri Rissanen, Meh Hpaee, Kerttu Enni Eliina Mikander, Jimi Mikael Korhonen, Daniel Lucas Silta-aho

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Sami Petteri Partanen ja Noora Emilia Koskinen, Joonas Kristian Leinonen ja Jenita Johanna Törnqvist, Mikko Tuomas Juhani Myyry ja Sanna Pauliina Huotari, Juha Pauli Sakari Pyykönen ja Sanna-Kaia Hytönen, Jari Markus Leskinen ja Emmi Marika Bunda, Mika Henrik Parviainen ja Sanna Katariina Korhonen, Jani Markus Kalervo Lindqvist ja Tiia Marianna Nuutinen, Henri Tuomas Paalanen ja Veera Irja Adele Airas, Niko Jussi Kuusisto ja Jonna Sofia Adalmiina

Miettinen, Timo Martti Tapio Turtiainen ja Paula Elisa Mirjami Lappalainen, Joonas Samuli Niskanen ja Niina Annika Parviainen, Jeremias Joakim Kettunen ja Jenna Janita Flang, Kari Juhani Tossavainen ja Titta Annukka Pitkänen, Raimo Kalevi Ojala ja Ritva Elina Vasara, Lasse Olavi Kilpeläinen ja Suvi Tuulia Helin, Niko-Aleks Mikael Montonen ja Alisa Sofia Alanne

KUOLLEET

Jouko Juhani Hämäläinen 72, Kaija Hämäläinen 80, Aili Kaarina Simonen 74, Heikki Aadolf Myöhänen 87, Anni Elina Launonen 92, Lilja Mirjami Lötjönen 98, Pirkko Anneli Saksholm 79, Elli Irene Kinnunen 81, Juho Olavi Kauhanen 90, Laila Hillevi Rossinen 87, Martta Aliisa Ahonen 89, Sirkka Liisa Piispanen 85, Helmi Grichanova 88, Hannu Johannes Mykkänen 85, Sirkka Liisa Niemi 89, Pentti Olavi Hassinen 82, Sinikka Tellervo Rissanen 71, Sylvia Irene Sylväne 100, Risto Aarne Alfred Miettinen 73, Jouko Jarkko Tapani Kallio 71, Sinikka Marjatta Koljonen 83, Tuula Marjatta Björn 69, Eva Hellevi Räsänen 84, Toini Helvi Vartiainen 92, Terttu Maria Rönkkö 77, Sirkka Anneli Happonen 87, Martta Kuosmanen 97

SIILINJÄRVI

KASTETUT

Tony Mbindyo, Lotta Emilia Anastasia Poimaa, Viena Elsa Maaria Kinnunen, Aapo Nikolas Kautonen, Kerttu Hilla Wilhelmiina Mykkänen, Viena Elsa Maaria Kinnunen, Martta Loviisa Venäläinen, Tilda Livia Lampela, Miia Maria Repo, Elli-Ilona Johanna Pulkkinen, Arttu Eemeli Pennanen, Unna Alma Kyllikki Lehikoinen, Olivia Kathleen York, Oiva Eemil Heikkinen, Veli Pekka Riihola, Anni Elina Korhonen, Mila Amanda Olivia Leskinen, Aili Ilona Asikainen, Joel Olavi Haverinen, Jennika Aurora Johanna Markkanen, Niilo Eino Kasper Lehtola, Paavo Olavi Rökkönen, Lilian Ida Adalmiina Kinnunen, Hilda Orvokki Herd, Taavi Juhani Tuomainen, Alvar Oskari Leutonen, Vertti Aapo Einari Pakarinen, Aada Sofia Ahonen, Martta Lumi Loviisa Moisanen, Alina Rosa Jasmiina Savolainen, Elina Matilda Talvikki Kahelin, Milena Aurora Juulia Hokkanen, Maria Ada Johanna Jukarainen, Antti Emil Ollikainen, Viivi Meeri Mirjami Piippo, Ella Emilia Hoffren, Jami Jasper Olavi Ikonen, Elisa Aada Emilia Leino, Miiku Antton Moilanen, Sofia Salla Maria Serguskin, Niilo Into Eemeli Rissanen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Juha Anselmi Hyrkäs ja Tarja Marita Ukkonen, Jyri Lauri Tapani Riekinen ja Mari Anneli Räsänen, Antti Tapio Kukkonen ja Anette Caroliina Airaksinen, Toni Markku Petteri Ihalainen ja Hanne-Heidi Elisabeth Fröberg, Jukka-Pekka Kempainen ja Heli Tuulikki Vinni, Antti-Ville Johannes Pöyhönen ja Hanna Kristiina Heiskanen, Joni Onni Tapani Koponen ja Vilma Karoliina Kuitunen, Jukka Petteri Eskelinen ja Terhi Marika Tuulia Airaksinen, Seppo Olavi Iskanius ja Riitta Loviisa Westerinen

KUOLLEET

Pentti Kalevi Miettinen 86, Marko Juhani Kuronen 44, Eino Johannes Tuunainen 93, Mailis Oili Irmeli Koivisto 68, Mauno Henrik Tikkanen 83, Elvi Marjatta Repo 93, Veikko Johannes Matilainen 90, Seppo Puurunen 71, Raimo Olavi Asikainen 73, Erkki Eemil Kekkonen 77, Toini Kerttu Taskinen 90, Tuomas Juhani Ojames 80, Laina Mirjam Koistinen 79, Kauko Sakari Mielityinen 77, Pirjo Helena Lokinoja 69, Liisa Sisko Salovaara 80 v, Eino Sakari Hakkarainen 81, Erkki Juhani Holopainen 63

TAKSI

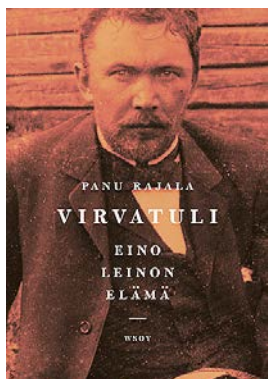
Ari Turunen

0400 572 929

KUOPIO

PYÖRÄTUOLI- JA PAARIKULJETUKSET 1+8

KIRJALLISTA

Panu Rajala: Virvatuli. Eino Leinon elämä. WSOY. 2017. 597 s.

Mutta hän laulaa

"Ei tarvitse hävetä ollenkaan". Tuo maanmittari **Anders Lönnbohmin** viimeisellä tapaamisella 11-vuotiaalle kuopukselleen lausuma lause pojan ensimmäisistä sepitelmistä oli oleva tie ja totuus tulevasta runoilijasta. Ei liene suomalaista, joka olisi jäänyt tietämättömäksi säkeistä, joita ovat meille välittäneet niin maamme eturivin klassisen musiikin säveltäjät **Sibelius** ja **Merikanto** kuin laulaja **Vesa-Matti Loiri** rouheine tulkintoineen.

Kirjaton, karjaton mies vaelsi paikasta paikkaan ja tallensi kotomaan

koko kuvan. Kulki hän myös muusan sylissä syliin löytämättä koskaan kotiaan. Raha ei **Eino**n taskuun tehnyt pe-sää mutta viinaputeli sieltä löysi aina sijansa. **Panu Rajalan** elävä elämäkeronta luistaa lystikkäästi kuin Leinon lyriikka: teokset ja niiden taustat tulevat yhtä analysoiduksi kuin runoilijan rakkauskin. Perusteellisesti hän on tehnyt työnsä, nojaa vanhaan mutta tarjoaa myös uutta, sitä sopii vain ihailla. Tosin vähempikin toisto olisi riittänyt kerrottaessa, että Leinon lempi liekehti kauneimmin kirjeissä.

TERHI LAITINEN

LYHYESTI

Tällä palstalla seurakunnan luottamushenkilöt kirjoittavat vuorollaan.

Työntekijät liikkuvat laajalti

Männistön seurakunta on väkimäärältään pienin Kuopion seurakunnista, mutta vireä ja tulevaisuuteen suuntautuva yhteisö. Me seurakuntalaiset olemme Männistön seurakunta. Seurakunnan jäsenenä voin osallistua tai olla osallistumatta tapahtumiin, kerhoihin, luottamustehtäviin ja jumalanpalveluksiin. Monelle meistä oma seurakunta on turvasatama, jonka merkitys näkyy erityisesti juhlapyhinä ja elämän käännekohtissa. Myös tämä on sitä seurakuntaan kuulumista ja ihmiskeskeyttävää, jota kirkossa arvostetaan.

Olemme uudistaneet seurakunnan toimintakulttuuria, niin että jokainen mämmistöläinen voi omalla tavallaan osallistua seurakunnan toimintaan. Mämmistössä on opittu tekemään töitä yhdessä työalat ylittäen. Nämä toimintakulttuurin muutokset toteuttavat onnistuneesti niitä tavoitteita, joita kirkon tulevaisuuskomis-

tea esitti. Toiminta keskittyy Pyhän Johanneksen kirkkoon, mutta työntekijät liikkuvat koko seurakunnan alueella. Heitä voi tavata kaikkialla, missä me liikumme tai asumme.

Kuopion seurakuntien ja koko kirkon tulevaisuutta puntaroidessa puhutaan monesti tuloista ja jäsenmäärästä. Molemmat ovat laskusuunnassa, eikä käännettä entiseen ole näköpiirissä.

Enää ei ole mahdollista uskoa, että seurakuntayhtymän toimintayksiköitä siirtelemällä tai organisaatiomuutoksia tekemällä voidaan jatkaa entiseen malliin. Entisaikaan ei ole paluuta. Ihmisläheisyys ja seurakuntalaisten kanssa arjessa eläminen saavat meidät kuopiolaiset tuntemaan kirkon merkitykselliseksi.

Kirkon haasteet panevat ponnistelemaan, mutta lopulta uudistavat toimintaa oikeaan suuntaan.

TARJA VÄLIMÄKI
Männistön seurakunta

Kirkoissa rukoihtiin rauhan puolesta

Seurakuntien jumalanpalvelukset aloitettiin sunnuntaina 20.8. hiljaisella hetkellä. Jumalanpalveluksissa muistettiin Turun väkivallan teon uhreja ja heidän läheisiään esirukouksissa ja rukoihtiin rauhan puolesta.

"Herra, anna rauhattomalle rauha, anna järkyttyneelle levollisuus, tuskaan ja epätoisuuteen läsnäolosi. Herra, tee minusta rauhasi välikappale, niin että sinne missä on vihaa, kylväisin rakkautta", kirjoitti arkkipiispa **Kari Mäkinen** tapahtumien johdosta.

Seurakuntien papit ja diakoniatyöntekijät ovat käytössä keskusteluihin. Kirkon palveleva puhelin päivystää norma-

lista samoin chat ja muut auttamiskanavat. Lisätietoja kirkon keskusteluapua.fi

Palveleva puhelin päivystää 0400 22 11 80

Auttava puhelin on avoinna joka ilta klo 18 alkaen. Pe ja la öinä -03 saakka, muina päivinä klo 01 saakka.

TIMO HARTIKAINEN

Kallaveden seurakunnassa otettiin juhlallisesti käyttöön Jynkäläiden taistelun 15.3.1808 muistomerkkin uudistettu infotaulu Kallavesi rantautuu -tapahtumasarjan aluksi. Infotaulu sijaitsee Kallaveden kirkon vieressä.

Infotaulun paljastivat **Joni Pirinen**, joka oli pukeutuneena Ruotsin armeijan eversti **Sandelsin** asuun ja **Raimo Kesti** pukeutuneena Venäjän armeijan ruhtinas **Dolgorugin** asuun. Kuvassa etuoikealla kirkkoherra **Matti Pentikäinen**, joka on pukeutunut Sandelsin adjutantti **Bormannin** asuun Savon Jääkärien uniformissa.

KIRKON KESKUSTELUAPUA⁺

Päivystäjänä
voit auttaa

**Haluatko antaa aikaasi
toisten hyväksi?**

Kirkon keskusteluapu Kuopiossa kouluttaa uusia puhelin- ja chatpäivystäjiä. Kurssi alkaa viikolla 37.

Olisiko tässä Sinulle tärkeä ja haastava tehtävä, josta saat myös itse elämäsi mielekäästä sisältöä ja tekemistä?

Palveleva puhelin ja Palveleva chat (verkkosielunhoito) antavat yhteydenottajalle mahdollisuuden purkaa mieltä painavia asioita.

Palvelevan puhelimen ja chatin päivystäjän tehtäviin kuuluvat päivystysvuoro ja työnohjaus noin kerran kuukaudessa ja täydennyskoulutusta on 4-6 päivänä vuodessa.

Kiinnostuitko?

Ota yhteyttä ma 11.9. mennessä:

Palvelevan puhelimen toiminnasta vastaava Risto Voutilainen, risto.voutilainen@evl.fi, puh. 040 4848 484

Palvelevasta chatista vastaava Sirpa Nummenheimo, sirpa.nummenheimo@evl.fi, puh. 040 4848363

Palveleva puhelin 0400 22 11 80

Palveleva chat
kirkonkeskusteluapua.fi

KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti.
104. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 27.9.2017

Julkaisija Kuopion evlut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, puh. 017 158 111, www.kuopionseurakunnat.fi **Toimitusneuvosto** Hannu Koskelainen, Kirsi Leino, Niko Noponen, Marketta Rantama **Painos** 73 670 kpl **Toimitus** Kirjastokatu 5 A 1, 70100 Kuopio **Viestintäpäällikkö, Kirkko ja Koti -lehden päätoimittaja** Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273, minna.siikaniva@evl.fi **Tiedottaja** Tuija Hyttinen, puh. 040 4848 236, tuija.hyttinen@evl.fi **Verkkotoimittaja** Seija Rytönen, puh. 040 4848 514, seija.rytonen@evl.fi **Taitto** Kotimaa Oy **Ilmoitukset** Pirjo Teva, puh. 040 680 4057, pirjo.teva@kotimaa.fi **Tilaukset** 20 €/vuosikerta **Jakelu** Suora Lähetys Oy **Jakelupalaute** www.suoralahetys.fi tai jani.lankinen@suoralahetys.fi tai puh. 017 264 7800.

kirkkojakoti.fi www.facebook.com/kirkkojakoti @Kirkkojakoti

Elias Kvist valittiin kesällä Herättäjä-Yhdistyksen hallitukseen. ”Yritän pitää huolta, että nuorten ääni pääsisi enemmän kuuluviin.”

SEIJA RYTKÖNEN

Lupa olla huono

Elias Kvist on saanut verenperintönä körttiläisen vakaumuksen ja kutsumuksen lääkärin ammattiin. Elämä täyttyy nyt opiskelusta, pitkistä keskusteluista kämppekavereiden kanssa ja körttiseuroista.

Kun muut yliopisto-opiskelijat vasta alkavat palailla kesälomilta, on **Elias Kvist** kurssikavereineen jo ehtinyt istua hyvän tovin luennoilla. Neljäs vuosi lääketieteen opintojen parissa Kuopiossa on pyörähtänyt käyntiin.

”Heinäkuun olin amanuenssina anestesiapuolella Jyväskylässä. Tuntui se aika jännältä olla melkein oikeissa lääkärin töissä vaikka harjoittelijanahan siinä seurataan vierestä lääkärin työskentelyä”, Elias kertoo.

Sittenkin lääkäriksi

Ei ollut ollenkaan itsestään selvää, että Elias päätyisi hakemaan lääketieteelliseen.

”Itse asiassa tosi pitkään ajattelin, että se on vihonviimeinen opiskeluala, johon pyrin. Isäni on lääkäri ja hänen juttujensa perusteella työstä ei syntynyt mitenkään houkutteleva kuva.”
Vaivihkaa mieli kuitenkin muuttui ja veri alkoi vetää yhä enemmän isän jalanjäljille.

”Vanhempani ovat antaneet meidän lasten valita aivan vapaasti omat polkumme. Kun päätin hakea lääketieteelliseen, he tukivat täysillä pyrkimystäni.”

Turun läheltä Kaarinasta kotoisin oleva Elias päätti pyrkiä Kuopion yliopistoon.

”Turkuun jääminen olisi tuntunut liian helpolta ratkaisulta. Halusin itsenäistyä. Tänä ne oli myös suurimmat sisäänottomäärät ja painoarvoa hyvällä ylioppilastodistuksella, joten yritin maksimoida mahdollisuuteni.”

Elias kertoo olleensa koulussa varsinainen hikipinko, silti hän ei koe menestyspaineita.

”Körttiläisyys merkitsee lupaa olla myös huono. Ei tarvitse yrittää olla parempi kuin on. Ajatus on äärimmäisen helpottava.”

Körttikodin yhteisöllisyyttä

Kuopiossa Elias on viihtynyt sen verran hyvin, että kotipuolella tulee käytyä vain pari kertaa lukukauden aikana.

”Jos aikoo opintojen suhteen saada jotain aikaiseksi, on parempi jäädä tänne. Kotona ei ehtisi keskittyä lukemiseen.”

”Miellän itseni kyllä edelleen kaarinalaiseksi, mutta Kuopiokin tuntuu monella tapaa viihtyisältä kaupungilta. Tämä ei ole liian iso ja kuitenkin täältä löytää paljon tekemistä ja näkemistä.”

Yhdeksi suureksi viihtyvyydestekijäksi Elias mainitsee erittäin mukavat kämppekaverit. Herättäjä-Yhdistyksen ylläpitämässä opiskelija-asuntolassa, Körttikodissa, eletään kuulemma hyvin yhteisöllisesti.

”Meillä kaikilla on omat huoneet, mutta iso osa ajasta tulee vietettyä yhteisissä tiloissa parantamassa maailmaa ja höpöttelemässä niitä näitä.”

Körttikodilla järjestetään myös körttiseuroja opiskelijoille ja nuorille aikuisille.

”Ne ovat hyvin vapaamuotoisia kokouksia, joissa veisataan Siionin virsiä ja sana on vapaa. Tiedotamme seuroista oppilaitosten ilmoitustauluilla ja kiinnostuneet voi-

vat olla yhteyksissä suoraan minuunkin Facebookin kautta.”

Toisinaan Elias käy myös Pappilan Perjantai-illoissa ja ylioppilaskunnan yhteiskristillisessä Suola-kerhossa.

Herättäjäjuhlien konkari

Körttihenkisyteen Elias on kasvanut aivan syntymästään saakka – kirjaimellisesti. Körttivanhempien esikoinen nimittäin osallistui ensimmäistä kertaa Herättäjäjuhliin parin viikon ikäisenä kääronä. Sen jälkeen Herättäjäjuhlat ovat kuuluneet ohjelmistoon lähes joka kesä.

”Kävin rippikoulun Aholansaaressa ja sen jälkeen innostuin juhlista toden teolla. Siellä kun tapaa aina vanhoja kavereita.”

Luonnollisesti Elias osallistui myös Nilsin heinäkuuisille Herättäjäjuhliin.

”Nyt oli ensimmäinen kerta riparin jälkeen, kun en ollut juhlilla talkoolaisena vaan ihan tavallisena kävijänä.”

”Tänä vuonna oman mausteensa tunnelmaan toi se, että käyttöön otettiin uudet Siionin virret.”

”Silmiin pisti myös aikaisempaa näkyvämmät turvatoimet. Itselläni oli siellä koko ajan turvallinen olo vaikka joissakin kävijöissä toimet saattoivat ehkä herättää levottomuutta.”

Riman alta

Elias myöntää körttiläisyyden olevan perustavanlaatuinen osaa itseään. Silti hän ei mielellään tuo uskoa esille.

Körteille veisaaminen on rukoilua

”Miellän sen hyvin yksityiseksi asiaksi ja minulle tulee epämielinen olo, jos uskoa pitää jotenkin alleviivata. Minulla on vakaumus, mutta en määrittele itseäni sen kautta.”

Elias kertoo pyrkivänsä elämään muita ihmisiä kunnioittaen ja hänen vakaumuksensa tulee esiin aivan arkisissa tilanteissa.

”En koe tarvitsevani uskonni tueksi erilaisia rituaaleja. En esimerkiksi ole koskaan oikein oppinut rukoilemaan. Lapsenakin meillä oli iltarukouksen tilalla virsi.”

Siionin virsiä veisatessaan Elias tuntee aina rauhoittuvansa.

”Körteille veisaaminen on perinteisesti vastannut rukoilua”, hän pohtii.

Elias mainitsee joskus kuulleen körttiläisyydestä määritelmän, johon hänen mielestään kiteytyy loistavalla tavalla koko herätysliikkeen ideologia.

”Körttiläisyydessä rima on niin korkealla, että jokainen varmasti pääsee sen ali. Se tuntuu hyvin vapauttavalta.”

HELI HARING

KIRKKO & KOTI

Tapahhtumat

Kuopion ja Siilinjärven seurakunnissa tapahtuu 30.8.–27.9.2017

Ota
talteen!

kirkkojakoti.fi

Kaikille tilaa riittää Syksyn toiminta alkaa

**Pentikäinen mukana
työyhteisömessussa ➤ 4**

**Puijon kirkko juhlii
➤ 7**

**Kummin kaa matsiin
➤ 3**

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkkoseurakunnan toimisto
040 4848 248, ma–pe klo 9–15
tuomiokirkko.kuopio@evl.fi

KUOPION TUOMIOKIRKKO
Vuorikatu

040 4848 256. Avoinna talvikaudella
ma–pe klo 10–15 sekä lisäksi vapaaeh-
toisten Kirkonvartioiden toimesta per-
jantaisin klo 18–22.

Virtuaalikirkoissa voit seurata Kuopion
tuomiokirkon sunnuntaimessuja
netin kautta reaaliaikaisesti joka
sunnuntai klo 10. Lähetykset tallenne-
taan ja niitä voi katsoa myöhemminkin.
www.virtuaalikirko.fi

Viikkomessu ke 30.8. klo 18. Lauri
Kastarinen, Taija Korri.
Kesän iltamusiikki -sarjan päätös to
31.8. klo 20. Huom! ohjelman muutos.
Esiintyy Jan Lehtola, urut. Ohjelma 10 €.
Mikkelpäivän kirkkokuljetukseen
ennakkoilmoittautuminen.

Mikkelpäivän jumalanpalvelukseen
1.10. järjestetään saattoapua
ja kirkkokuljetus apua
tarvitseville. Diakonissa
Pirjo Litmanen 040 4848
282 tai Marja Putkonen
045 1280434 ke 27.9.
mennessä.

Perjantaimessu pe 1.9.
klo 19.

Messu su 3.9. klo 10.
Hanna Vasiljev, Anu
Pulkkinen. Herättäjän
Kirkkopyhä. Virsikuoro.
TT Tuukka Kauhanen, Riikka
Haapamäki.

Suomi 100 -Isänmaalliset laulut su
3.9. klo 18. Yhteislaulutaisuus. Jaana
Turunen, Lauluhytye Vimma, Anu
Pulkkinen, urut.

Sibelius-Akatemian lukuvuoden
aloitus ma 4.9. klo 12.

Viikkomessu ke 6.9. klo 18. Hanna
Vasiljev, Anu Pulkkinen.

Perjantaimessu pe 8.9. klo 19.

Messu su 10.9. klo 10. Kirsi Perämaa,
Ilpo Rannankari, Valtteri Tuomikoski.
Eläkeliiton Pohjois-Savon piirin
45-vuotisjuhla ja kirkkopyhä. Eläkeliiton
kuoro. Kirkkokahvit.

Viikkomessu ke 13.9. klo 18. Liisa
Penttinen, Anu Pulkkinen.

Perjantaimessu pe 15.9. klo 19.

Rauhanyhdistyksen syysseurojen
messu la 16.9. klo 18. Mikko Huhtala,
Pekka Kyllönen.

Messu su 17.9. klo 10. Liisa Penttinen,
Anu Pulkkinen, Valtteri Tuomikoski.
Messuun osallistuvat Kaatuneitten
Omaisten Liiton hengellisten ja
kulttuuripäivien osallistujat sekä
Veteraaniohjelmat ry:n kokousväki.
Saarna piispa Matti Sihvonon.

International English service On
Sunday 17th September at 2pm in the
Kuopio Cathedral Chapel.

Su 17.9. klo 14. Panu Pohjolainen, Jarkko
Maukonen.

Viikkomessu ke 20.9. klo 18. Lauri
Kastarinen, Anu Pulkkinen.

Perjantaimessu pe 22.9. klo 19. Jarkko
Maukonen.

Messu su 24.9. klo 10. Satu Karjalainen,
Ilpo Rannankari, Anu Pulkkinen, Riikka
Haapamäki. Luomakunnan sunnuntai.
Kanttori Riikka Haapamäen ja
vahtimestari Jorma Seppälän tehtävään
siunaaminen. Kirkkokahvit.

Viikkomessu ke 27.9. klo 18. Kirsi
Perämaa, Anu Pulkkinen.

KESKUSSEURAKUNTATALO

Suokatu 22

040 4848 256

Kouluikäisten 6–13 v. Erilaisia kerhoja,
esimerkiksi kokkikerho, leffailta,
leikkikerho maanantaista torstaihin.
Liikuntakerhoja tiistaista torstaihin
Snellmanin koululla ja kuorokerhot
Snellmanin lisäksi Steinerkoululla
torstaisin. Tervetuloa mukaan. Lisätietoja
nuorisotyönohjaaja Elina Hakkarainen
040 4848 251, kuorokerho Valtteri
Tuomikoski 040 4848 279.

Nuortenilta pääsääntöisesti torstaisin
klo 18–21 Suokadun nuorisotiloissa
(E-ovi).

Herättäjähdistyksen kirkkopyhä

su 3.9. klo 11.30. Hanna
Vasiljev. Lounas H-Y:n
toiminnan tukemiseksi,
klo 12.15 raamattutunti
TT Tuukka Kauhanen,
klo 13 kahvit ja klo
13.30 seurat.
Maanantain
lähetyksiä ma 4.9.
klo 16. Syksyn toiminta
käynnistyy. Kerhohuone
Aaron (Suokatu 22 C-rappu,
2 krs.). Piiri kokoontuu joka
toinen viikko parillisilla viikoilla.

Syksyn kokoukset: 4.9., 18.9.,
2.10., 16.10., 30.10., 13.11., 27.11. Liisa
Penttinen 040 4848 277.

Perhekerho tiistaisin klo 9.30 alk.
5.9., Suokatu 22 E. Perhekerhoon ovat
tervetulleita kaikki lapset oman aikuisen
seurassa. Perhekerho ei maksa mitään,
sinne ei tarvitse ilmoittautua etukäteen,
mukaan voi tulla milloin vaan. Huom!
Perhekerhoa ei ole 26.9.

Äitien ilta ke 6.9. klo 17. Tule
vaihtamaan kuulumisia ja istahtamaan
hetkeksi ilman kiirettä mihinkään. Näissä
illoissa iloitaan yhdessä ja jaetaan arjen
huolet pienemmiksi. Kokouksissa
keskiviikkoisin 6.9.; 4.10.; 1.11. ja 29.11. klo
17–19 takkahuoneella (E-ovi).

Vauvakerho pe 8.9. klo 10.
kokoontuu perjantaisin klo 10–11.30
takkahuoneella (E-ovi). Kerho ei
kokoontu seuraavina ajankohtina: 22.9.
ja 20.10. Kerho jää joulutauolle 8.12.
kokouksien jälkeen.

Näpertäjät ma 11.9. klo 13.
Kerhohuone Aaron (Suokatu 22 C,
2 krs.) Piiri kokoontuu joka toinen
viikko parittomilla viikoilla. Syksyn
kokoukset: 11.9., 25.9., 9.10., 23.10.,
6.11., 20.11. Pastori Liisa Penttinen
040 4848 277.

Raamattutunti ja Eläkeläisten

virkistyspäivä ke 13.9. klo 11.

Raamattutunti pastori Lauri Kastarinen,
Iltapäivällä yhteislaulua; kanttori Anu
Pulkkinen. Virkistyspäivän aikana tarjolla
lounas ja kahvi, 7 €/hlö.

Kotien lähetyksiä ke 20.9. klo 12.30.
Liisa Penttinen. Syyskauden aloitus
kerhohuone Samuli. Piiri kokoontuu
joka toinen viikko parillisilla viikoilla joko
Samulissa tai piiriläisten kotona. Syksyn
kokoukset: 20.9., 4.10., 18.10., 1.11.,
15.11., 29.11.

Keskikaupungin palvelupiiri ke 20.9.
klo 13. Syksyn toiminta käynnistyy. Piiri
kokoontuu joka toinen keskiviikko klo
13, kerhohuone Eetu, Suokatu 22 C 2 krs.
Diakonissa Pirjo Litmanen 040 4848 282.
Perheita ke 20.9. klo 18 takkahuoneella
(Suokatu 22, E-ovi). Tervetuloa vaikka
koko perheen voimin. Mukavaa
puuhastelua, pieni hartaushetki ja
iltapala.

Kansanlähetyksen lyhtyilta su 24.9.
klo 16.

Raamattutunti ja Eläkeläisten

virkistyspäivä ke 27.9. klo 11.

Raamattutunti Hanna Vasiljev.
Iltapäivällä Pipliseuran toimintaa
esittelevät Kirsti Tervo ja Terttu
Möykkynen. Tarjolla lounas ja kahvi
7 €/hlö.

Aasialainen juhla-ateria su 1.10. klo
12.30. Tuotto Sri Lankan köyhien lasten
koulutuksen hyväksi. Ateria järjestetään
20. kerran. Hintaa 20 €/hlö. Liput,
varaukset ja lisätiedot 050 520 6997.

MUUT

Perhekahvila Tätälässä to 7.9. klo 10.

Syyskauden aloitus.

Seurakuntakerho Tätälässä to 7.9. klo
13. Syyskauden aloitus.

Hautausmaakävely Iso hautausmaa to
7.9. klo 18. Teemana on erityisesti taide.
Oppaina ovat Nina Pelli ja Marianna
Huttunen. Aloitus linja-autoaseman
puoleiselta pääportilta klo 18.

Perhekahvila Tätälässä to 21.9. klo

10. Leppoisaa yhdessäoloa laulaen ja
leikkien.

Seurakuntakerho Tätälässä to 21.9. klo
13. Askartelemme yhdessä artesaani
Anna-Kaisa Laitisen opastuksella.

Hiljaisuuden talo -ilta ma 11.9. klo 18.
Vanhassa Pappilassa (Kuninkaankatu
12). Yhteisöllisyyttä oppimassa.

Hiljaisuutta. Jumalan, toistemme ja
itsemme kuuntelemista. Jakamista ja
yhteyttä. Kokoukset ovat kaikille
avoimia. Seuraavat illat ma 9.10., 6.11.
ja 4.12. Marja Leena Virolainen
044 062 7751.

ALAVA

Alavan seurakunnan toimisto
040 4848 286, ma–pe klo 9–15
alava@evl.fi

ALAVAN KIRKKO

Keihäskatu 5 B

040 4848 300

Messu su 3.9. klo 11. Juha Välimäki,
Anna Väättäinen, Ossi Jauhainen.

Pyhäkoulu alasalissa.

Messu su 10.9. klo 11. Anu Kiviranta,
Pirjo Kuula, Leila Savolainen.

Gospelmessu su 10.9. klo 18. Anu
Kiviranta, Pirjo Kuula, Leila Savolainen.

Messu su 17.9. klo 11. Juha Välimäki,
Ossi Jauhainen. Saarnaa Pekka Kyllönen.

Rauhanyhdistyksen kirkkopyhä.

Pyhäkoulu alasalissa.

Lastenohjaajien

valtakunnalliset

neuvottelupäivät

to 21.9. klo 10.

Tasaus-konsertti

la 23.9. klo 16. Elvis-

gospelia. Fabrizio

Rende band & Alavan

kirkkokuoro. Vapaa

pääsy, ohjelma 10 €

Tasaus-keräyksen hyväksi.

Messu su 24.9. klo 11. Anu

Kiviranta, Pirjo Kuula, Leila Savolainen.

Pyhäkoulu alasalissa.

Tuomasmessu su 24.9. klo 18. Raimo

Hakkarainen, Anu Kiviranta, Jarkko

Maukonen. Saarna pastori Imad

Haddad, Jordanian ja Pyhän maan ev.

lut. kirkko. Liturgi Anu Kiviranta.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS

Keihäskatu 5 B

040 4848 300

Alavan perhekerho ke 30.8. klo 9.30.
Kerho kokoontuu viikoilla 35–48 (ei
vkolla 42). Tarjoilumaksu 1,50 €/perhe.

Alavan raamattu- ja rukouspiiri
4.9.–27.11. parillisten viikkojen
maanantai klo 18 seurakuntakodin

neuvotteluhuoneessa. Anja Komulainen
044 944 6407.

Pieni rukoushetki ja arkinen ateria
Tiistaisin 5.9.–5.12. klo 11. Huom. 26.9.
ja 17.10. ei rukoushetkeä, ateriaa eikä
Läsnäolon tiistaita. Aterian hinta 5 €.

Läsnäolon tiistai Tiistaisin 5.9.–5.12. klo
12. Aloitamme syksyä teemalla *On ilo
olla yhdessä taas*. Huom. 26.9. ja 17.10.

ei rukoushetkeä, ateriaa eikä Läsnäolon
tiistaita.

Vapaaehtoistyö.fi -tapahtuma su 10.9.
klo 12.30. Tule löytämään itsellesi sopiva
vapaaehtoistyö seurakunnassamme!

Mukana tapahtumassa Ilkka
Kalmanlehto Kirkkopalveluista sekä
Ulla Antikainen Siilinjärven teatterista.

Tarjolla kahvia ja pientä suolaista.

Tehdään yhdessä -piiri parittomien
viikkojen tiistaina 12.9.–5.12. klo
12.00–13.30 nuorten tila. Kaija Mäklin

050 538 8166 ja Anna-Kaisa Laitinen.

Lähetyt- ja rukouspiiri parittomien
viikkojen tiistai 12.9.–5.12. klo 18
neuvotteluhuone (toimistopäädyn

ovesta). Sakari Kainulainen
040 502 8558.

Mitä Kristuksen vapauttava
evankeliumi merkitsee Pyhällä maalla

tänään? luento su 24.9. klo 16.30. Pastori
Imad Haddad, Jordanian ja Pyhän maan

ev. lut. kirkko.

Global Action -verkostoilta ke 27.9.
klo 17. Anna Väättäinen. Kiinnostaako

verkostoituminen paremman maailman

hyväksi? Keskustelun luotsaajana Anne
Viljanen Suomen Lähetysseurasta.

NEULAMÄEN KIRKKO

Vesurikuja 4

040 4848 300

Neulamäen perhekerho ke 30.8. klo
9.30. Kerho kokoontuu viikoilla 35–48. Ei
viikolla 42. Tarjoilumaksu 1,50 €/perhe.

Messu su 3.9. klo 16. Juha Välimäki,
Anna Väättäinen, Ossi Jauhainen.

Kansanlähetyksen

lähetystilaisuus su 3.9.
klo 17.

Käsityökahvila
maanantaisin 4.9.–4.12.
klo 12.30–14.30 takka-
aula. Ei viikolla 42.

**Neulamäen raamattu-
ja rukouspiiri**

parillisina tiistaina klo
18.00–19.30, 5.9.–28.11.

klo 18 kokoustilassa.

Syksyn aikana tutustumme
Luukkaan evankeliumin 10. lukuun.

Ilkka Sormunen 040 542 6280 ja Merja
Uuttala 050 567 2899.

Arkinen ateria torstaisin 7.9.–30.11. klo
11. Ei viikolla 42. Aterian hinta 5 €.

Ystäväntupa torstaisin 7.9.–30.11. klo
12.30. Ei viikolla 42.

Messu su 17.9. klo 16. Juha Välimäki,
Anna Väättäinen, Ossi Jauhainen.

MUUT

Lehtoniemen perhekerho ke 30.8.
klo 9.30 Lehtoniemen kerhotila. Kerho
kokoontuu viikoilla 35–48. Ei viikolla 42.

Tarjoilumaksu 1,50 €/perhe.

Vauvatupa to 31.8. klo 9.30
Lehtoniemen kerhotila. Kerho
kokoontuu viikoilla 35–48. Ei viikolla 42.

Tarjoilumaksu 1 €/perhe.

Lähimmäispalvelijat ti 5.9. klo 17.30
Lehtoniemen kerhotila.

Puurojumppa ja hetkihartaus
Särkiniementie 3 parilliset viikot ke
6.9.–13.12. klo 12–13.30. Puuro 2 €.

Toini Jääskeläinen 0400 786 166.

Särkitupa Särkiniementie 3 to
7.9.–14.12. klo 13.00–14.30. Kuukauden
viimeinen torstai lähetyksaihe. Sylvi

Viippola 040 5955 882, Ulla Pitkänen
044 523 5991.

Kotimetsän kirkkoretki Pöhlönsaaren
laavulla su 10.9. klo 16. Tutkitaan ja
ihmetellään luontoa, syödään eväitä

sekä vietetään pyhäkouluhetki yhdessä
koko perhe. Lähtö Pöhlön saaren
parkkipaikalta (Saaristokatu). Mukaan

sään mukainen vaatetus, istuinalusta ja
eväät. Mahdollisuus paistaa makkaraa.

Käsityökahvila Neulamäki Vesurikuja 4
ma 11.9. klo 12.30.

Lehtotupa Lehtoniementie 107
parittomien viikkojen ma 11.9.–4.12. klo
13.00–14.30.

Hiljaisuuden talo -ilta ma 11.9. klo 18
Vanhassa Pappilassa (Kuninkaankatu
12). Yhteisöllisyyttä oppimassa.

Hiljaisuutta. Jumalan, toistemme ja
itsemme kuuntelemista. Jakamista ja
yhteyttä. Kokoukset ovat kaikille

avoimia. Seuraavat illat ma 9.10., 6.11. ja
4.12. Marja Leena Virolainen

044 062 7751.

TAPAHTUMAT

Lauletaan yhdessä
suomalaisia
kirkkoveisuja

Suomen 100-vuotisjuhlinta jatkuu yhteislaul-
luiltojen merkeissä, kun Suomalaisten kirkko-
veisut -ilta koittaa su 3.9.2017 klo 18 Kuopion
Tuomiokirkossa.

Illan aikana laulettavat virret, hengelliset
laulut ja rippikouluireillä tutuiksi tulleet
veisut kuljettavat meitä läpi Suomen histori-
an vaiheita ja jokaisen omaa elämänpolkua.

Urkuri Anu Pulkkinen säestää ja tilaisuus-
dessa laulattaa laulunopettaja Jaana Turunen.
Suomalaisten kirkkoveisut -tilaisuus toteutuu
Kuopion tuomiokirkkoseurakunnan ja Laulu-
klubi Maestran yhteistyönä. Tilaisuuteen on
vapaa pääsy.

Suomalaisten kirkkoveisut
su 3.9.2017 klo 18 Kuopion tuomiokirkko
www.suomalaistenlaulut.fi

Tasauspäivän
porkkanamarkkinat

Lauantaina 16.9. Puijon kirkolla ja
ostokeskuksella vietetään tasauspäivää.

Myyjäiset ovat klo 10–14 Puijonlaakson
ostoskeskuksella. Puijon kirkolla klo 13–14

on tarjolla porkkanasosekeitteolounasta
hintaan 5 €/hlö, lapset ilmaiseksi. Kirkossa

klo 13–15 on Kirsti Kirjavaisen valokuva-
näyttely ”Naisia Nepalissa”. Jukka Salmisen

konsertoi kirkossa lapsiperheille klo 15.

Porkkanamarkkinat ovat Kuopion
ev.lut. seurakuntien yhteinen tasauspäivän

tapahtuma, jossa on mukana eri seurakun-
tien vapaaehtoisia. Tasauspäivänä myytä-

vänä porkkana-aiheisia tuotteita. Tuotto
lahjoitetaan Suomen Lähetysseuran

Tasauskeräyksen kautta eri kohteisiin.

Lauantaina 23.9. klo 16 Alavan kirkossa

on Tasaus-konsertti. Fabrizio Rende band &
Alavan kirkkokuoro esittävät Elvis-gospelia.

Särkiniemen raamattu - ja rukouspiiri
Parittomien viikkojen ke 13.9.–20.12.
klo 18. Särkiniemen kerhotilassa
(Särkiniementie 4). Ei 6.12. Sirkka
Pitkänen 044 379 3529.
Käsityökahvila Neulamäki Vesurikuja 4
ma 18.9. klo 12.30.
Hanna-piiri Ti 19.9. ti klo 18.00–19.30
klo 18 Kipinäkatu 32. Elisabet Kivioja
040 509 3732. Seuraavat kerrat 17.10.,
14.11., 12.12. Rukoillaan Hanna-työn
rukouskalenterin mukaan erityisesti
maailman naisten puolesta.
Käsityökahvila Neulamäki Vesurikuja 4
ma 25.9. klo 12.30.

Järvi-Kuopion seurakunnan toimisto
040 4888 602 ja 040 4888 611
ma–pe klo 9–15
Huom. Nilsin seurakuntatalo on re-
montissa. Pienryhmät ja piirit kokoon-
tuvat osittain Vanhassa pappilassa, Pap-
pilankuja 7.

JUANKOSKEN YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO Tehtaankirkontie 5

Sadosta kiittämisen messu su 3.9.
klo 10. Kirsi Leino, Matti Saarela.
Pystykahvit.
Lähimmäisen messu su 10.9. klo 10.
Kirsi Leino, Matti Saarela.
Sanajumalanpalvelus su 17.9. klo 10.
Kirsi Leino, Matti Saarela. Koko perheen
Nallekirkko. Ota oma nalle mukaasi.
Kirkkomehut.
Messu su 24.9. klo 10. Eino Keihänen,
Taru Parviainen.

JUANKOSKEN SEURAKUNTATALO Tehtaankirkontie 5

**Juankosken ja Muuruveden
kirkkokuorojen harjoitus** to 7.9. klo 18.
Aikuisväen seurakuntakerho ke 13.9.
klo 11. Mukavaa yhdessäoloa,
kahvit, sanaa ja yhteyttä.
Miesten raamattupiiri
keskiviikkoisin klo 18 alk.
13.9.
Hyvän sanoman ilta
ke 20.9. klo 18.30.
Puhujana Jouko
Kauhanen Suomen
Raamattopiistolta.
Aiheena Vuorisarna
(Matt. 5–7). Kahvitarjoilu.

KAAVIN KIRKKO Kaavintie 24

Sadosta kiittämisen messu su 3.9.
klo 13. Mikko Huhtala, Aliisa Lukkari-
Syrjäniemi.
Messu su 10.9. klo 13. Paula Hagman-
Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.
Messu su 17.9. klo 13. Mikko Huhtala,
Taru Parviainen. Saarna professori Jouko
Martikainen. Kirkkokahvit, jossa kolehti

Lehtomäen kodin työn hyväksi.
Messu su 24.9. klo 13. Mikko Huhtala,
Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

KAAVIN SEURAKUNTATALO Kirkkorannantie 1

Perhekerho pe 1.9. klo 9.30.
Raamattupiiri ma 4.9. klo 13.
Raamattupiiri ma 18.9. klo 13.
**Tule tekemään yhdessä
Jumalanpalvelus** ke 20.9. klo 17.
Mahdollisuus perehtyä ja varata vuoroja
tehtäviin. Kaikille avoin tilaisuus.

KAAVIN SEUTU – MUUT

**Kaikille avoin vanhemman väen
lauluhetki** ke 30.8. ja ke 27.9. klo 13
palvelukeskuksen aulaassa.

MUURUVEDEN KIRKKO Kustilankuja 1

Messu su 3.9. klo 13. Eino Keihänen,
Matti Saarela. Tervetuloa tutustumaan
jumalanpalvelusavustajan tehtäviin.
Pystykahvit.
Messu su 10.9. klo 13. Kirsi Leino, Matti
Saarela.
Messu su 17.9. klo 13. Eino Keihänen,
Matti Saarela. Muuruveden kirkon
113-vuotisjuhla. Klo 12 juhlaounas
seurakuntakodissa, klo 13 messu
kirkossa. Messun jälkeen kirkkoa
esittävän maalausten paljastustilaisuus
seurakuntatalolla ja kahvit. Klo
14.45 Anssi Junkkari kertoo kirkon
symboliikasta kirkossa.
Messu su 24.9. klo 13. Eino Keihänen,
Taru Parviainen.

MUURUVEDEN SEURAKUNTATALO Kustilankuja 2

Seurakuntakerho to 14.9. klo 10.
Kerho kokoontuu parittomien viikkojen
torstaina klo 10.

NILSIÄN KIRKKO Kirkonmäentie 1

Messu su 3.9. klo 10. Raili Pursiainen.
Kanttorina Jukka Leutonen.
Messu su 10.9. klo 10. Emmi Haring,
Annette Kärppä-Leskinen.

**Kansanlähetyksen Sanan ja
yhteyden ilta** ti 12.9. klo 18.
Raili Pursiainen. Puhujat
Kansanlähetyksestä.
Messu su 17.9. klo
10. Raili Pursiainen,
Annette Kärppä-
Leskinen.
Näkö- ja kuulokerho
ma 18.9. klo 13. Kerho
kokoontuu 18.9., 9.10.,
13.11. ja 4.12. klo 13.00–
14.30, pystykahvit klo 13.
Käynti inva-ovesta.

Messu su 24.9. klo 10. Raili Pursiainen,
Annette Kärppä-Leskinen.

NILSIÄN SEUTU – MUUT

Naisten raamattupiiri ma 4.9. klo 18
Vanhassa pappilassa. Joka maanantai.
Näpertäjät to 7.9. klo 12 Vanhassa
pappilassa. Joka toinen torstai klo
12–15.

Naisten kasvuilta ti 12.9. Klo 18
Vanhassa pappilassa. Jatkuu joka toinen
tiistai.

Sotiemme veteraanien kerho to 14.9.
klo 11. Parittomana torstaina klo 11–13
entisessä kirkkoherran virastossa, Mailan
kammarissa. Kahvit, hartaus, muisteloita,
mukavaa yhdessäoloa. Vetäjinä
tukihenkilöt.
Avoimien ovien päivä ke 13.9. Klo
13–15 Vanhassa pappilassa. Tule
tutustumaan tiloihin, jotka ovat
käytössä seurakuntakodin ollessa
remontoitavana. Kahvitarjoilu.
Siioninvirsiseurat ke 20.9. klo 18. Maria
ja Simo Korkalainen, Kankaisenranta 2.
Pisantiin kerho pe 22.9. klo 13.
Pisantiin 20 alakerta.
Päihteetön talkooleiri Aholanssaressa
ma 25.9. klo 8. Järvi-Kuopion
yhteinen päihteetön
talkooleiri Aholanssaressa.
Ilm. 18.9. mennessä
eva Väättäinen
040 4888 676.

RIISTAVEDEN KIRKKO Joensuuntie 2505

**Messu, Yrittäjien
kirkkopyhä** su 3.9. klo 10.
Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.
Sadon siunaaminen. Kirkkokahvit.
**Konsertti, Popo Salami band ja Äidin
Ääni -kuoro** su 3.9. klo 18. Riikka Tuura.
Interaktiivinen ja iloinen konsertti, jossa
yleisö saa laulaa ja osallistua konserttiin
elävästi. Ohjelma 10 €.
Messu su 10.9. klo 10. Marjaana
Mäkinen, Taru Parviainen.
**Sanajumalanpalvelus, Piirien kerhojen
ja kuoron syyskauden avajaiset** su 17.9.
klo 10. Marjaana Mäkinen, Riikka Tuura.
Messu su 24.9. klo 10. Uwe Mäkinen,
Riikka Tuura.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO Keskustie 2

Kirkkokuoro ke 30.8. klo 9.30. Riikka
Tuura. Syksyn ensimmäiset kirkkokuoron
harjoitukset, kaikki mukaan! Riikka
Tuura 040 4888 634.
Neulepiiri ti 5.9. klo 12. Joka toinen
viikko.
Arkinen ateria ti 12.9. klo 11.30. Hintaa
5 € / aikuinen. Ohjelmatuokio ruokailun
jälkeen.
Miesten ruokapiiri to 14.9. klo 17.
Kokoontuu myös 12.10. ja 9.11.

RIISTAVEDEN SEUTU - MUUT Keskustie 2

Miesten lenkkiapiiri iltanuotioretki ma
4.9. klo 18. Muut lenkkiapiirit 2.10., 30.10.
ja 27.11., Op:n kerhotilassa.

SÄYNEISEN KIRKKO Kirkkoharjuntie 2

Messu su 3.9. klo 13. Kirsi Leino.
Kanttorina Raija Kilpeläinen-Somero.
Koillis-Savon kalevalaisten kirkkopyhä,
kirkkokahvit.
Messu su 10.9. klo 13. Emmi Haring,
Annette Kärppä-Leskinen.
Messu su 17.9. klo 13. Raili Pursiainen,
Annette Kärppä-Leskinen.

Perhemessu su 24.9. klo 13. Raili
Pursiainen, Annette Kärppä-Leskinen.
Kirkkokahvit.

SÄYNEISEN SEURAKUNTAKOTI Kirkkoharjuntie 2

Kirkkokuoro ke 6.9. klo 17. Yksi- ja
moniaänistä hengellistä kuoromusiikkia.
Taru Parviainen 040 4888 607.
Seurakuntakerho to 21.9. klo 12.

TUUSNIEMEN KIRKKO Keskutie 21

Siunauskirkko koulutien alkaessa to
31.8. klo 18. Paula Hagman-Puustinen,
Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Sirpa-Liisa
Pelkonen. Ekaluokkalaiset siunataan
koulutiele. Kaikille avoin
siunauskirkko.

**Sadosta kiittämisen
messu** su 3.9. klo
10. Paula Hagman-
Puustinen, Aliisa
Lukkari-Syrjäniemi.
Kirkkokahvit.
**Messu,
Rauhanyhdistyksen
kirkkopyhä** su 10.9.
klo 10. Paula Hagman-
Puustinen, Aliisa Lukkari-
Syrjäniemi. Saarna, Matti
Vainikainen. Seurat messun jälkeen.
Messu su 17.9. klo 10. Mikko Huhtala,
Taru Parviainen. Saarna professori Jouko
Martikainen. Kirkkokahvit. Kolehti
Lehtomäen kodin työn hyväksi.
**Jumalan huolenpidon sunnuntain
messu** su 24.9. klo 10. Paula
Hagman-Puustinen, Reijo Leino,
Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Saarna
Reijo Leino. Messun jälkeen Auli
Kekkonen eläkkeellejäämisneurat
seurakuntakodissa. Kirkkokahvit.
Luther-näytelmä ke 27.9. klo 18.
Paula Hagman-Puustinen, Aliisa
Lukkari-Syrjäniemi. Luther-näytelmän
2. esitys. Vapaa pääsy. Seurakunnan
vapaaehtoisten tekemä näytelmä,
käsikirjoitus Lea Mustonen, ohjaus Ritva
Hiekkala. Kirkkokuoro musiikissa.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTAKOTI Koivukuja 2

Rukouspiiri maanantaisin alk. 4.9. klo
10.
Perhekerho tiistaisin alk. 5.9. klo 9.30.
Kirkkokuoro torstaisin 7.9. klo 15. Aliisa
Lukkari-Syrjäniemi 040 4888 626. Uusia
laulajia mahtuu mukaan.
Naiskouros Tuustytöt torstaisin 7.9. klo
16.30. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Uusia
laulajia mahtuu mukaan.
Lähetyspiiri pe 8.9. klo 12.
Rauhanyhdistyksen seurat su 10.9. klo
11.30. Matti Vainikainen.
**Sanan ja yhteyden ilta, mukana
Kansanlähetyksen** ke 13.9. klo 18.
Kuukausiseurat to 14.9. klo 11.
Yhteistyössä Kristilliset eläkeläiset.
Palvelupäivä ke 27.9. klo 10. Ruokailu
5 €/hlö.

VEHMERSALMEN KIRKKO Lempeläntie 17

Messu su 3.9. klo 13. Uwe Mäkinen,

Riikka Tuura.
Messu su 10.9. klo 13. Uwe Mäkinen,
Taru Parviainen.
Kirkkokuoro torstaisin klo 9.30 alk. 14.9.
Riikka Tuura.
Messu su 17.9. klo 13. Marjaana
Mäkinen, Riikka Tuura.
Messu su 24.9. klo 13. Uwe Mäkinen,
Riikka Tuura.

VEHMERSALMEN SEURAKUNTAKOTI Lempeläntie 15

Perhekerho alkaa to 31.8. klo 9.30.
Lähimmäisen kammari alkaa torstaisin
klo 11–12.30. alk. 7.9.
Kokki-ukot kokkaavat ti 12.9. klo 17.
Elintarvikemaksu 5 €.
Varttuneen väen virkistyspäivä to 14.9.
klo 11. Ruokamaksu 5 €.

VEHMERSALMEN SEUTU – MUUT

Mustinlahden lauluilta to 7.9. klo 18
kylätalossa. Uwe Mäkinen, Riikka Tuura.
Kirkkokuoro. Kahvit ja makkarat.

JÄRVI-KUOPION YHTEISET

**Järvi-Kuopion yhteinen päihteetön
talkooleiri** Aholanssaressa ma 25.9. klo
8. Ilm. 18.9. mennessä Eeva Väättäinen
040 4888 676.

Kallaveden seurakunnan toimisto
040 4848 327, ma–pe klo 9–15
kallavesi@evl.fi

KALLAVEDEN KIRKKO Rauhalahdentie 21

040 4848 336
Koko kansan kirkkopyhän messu
su 3.9. klo 10. Sanna Alanen, Matti
Pentikäinen, Anna-Mari Linna.
Taidetiistai ti 5.9. klo 13.
Reipas Aamu ke 6.9. klo 9.
Arkinen ateria ke 6.9. klo 11.
Laktoositonta kotiruokaa. Aterian hinta:
aikuiset 5 €, lapset yli 4 vuotta 3 € ja alle
4-vuotiaat ilmaiseksi.
Kirkkokuoron harjoituskausi alkaa ke
6.9. klo 18. An
Seniorikuoron harjoitukset alkaa to
7.9. klo 15. Lisätietoja Anna-Mari Linna
040 4848 368.
Messu su 10.9. klo 10. Juha Määttä, Sirpa
Nummenheimo, Richard Nicholls.
Kirkon Raamattupiiri ma 11.9. klo 18.
Lisätietoja Jarmo Oksanen 050 571 8270.
Seuraavan kerran 25.9.
Raamattupäivä la 16.9. klo 10 kirkon
koulutussalissa. Aiheena sakramentit.
Pyhäkoulu su 17.9. klo 10 kirkon
alakerran kerhohuoneessa. Lisätietoja
Tuula Hoffrén 040 4848 335.
Työyhteisömessu su 17.9. klo 10. Veli
Mäntynen, Anni Tanninen, Anna-Mari
Linna. Suomen Yrittäjien puheenjohtaja
Mikael Pentikäinen.

TAPAHTUU

Syksyn Tuomasmessut

■ **24.9. klo 18.** Saarna pastori Imad Haddad,
Jordanian ja Pyhän Maan ev.lut.kirkko.
Musiikki Tuomasuusikot. Luento 16.30:
Mitä Kristuksen vapauttava evankeliumi
merkitsee Pyhällä maalla.
■ **29.10. klo 18.** Saarna piispa Jari Jolkkonen.
Musiikki Kuopion Nuorisokuoro. Luento
16.00: Luterilainen reformaatio tänään.
■ **26.11. klo 18.** Saarna piispa Matti Sihvonen.
Musiikki Sibelius-Akatemian opiskelijat.
■ **31.12. klo 20.** Uudenvuoden messu
Tuomasmessut Alavan kirkossa, Keihäskatu 5.
Messuun tarvitaan jatkuvasti uusia vapaa-
ehtoisia eri tehtäviin. Voit ilmoittautua mu-
kaan messun jälkeen iltateellä Tuomasmes-
supöydän henkilölle tai sähköpostilla: tuo-
mamesu.kuopio@gmail.com. Lisätietoja
Tuomasmessusta saat www.facebook.com/
KuopionTuomasmessu sekä Kuopion seura-
kuntiennettisivuilta hakusanalla Tuomasmessu.

Kummin kanssa futis- ja lätkämatsiin!

Kummi on vanhempien lapselleen huolella
valitsema tuki ja turva, ja kummissuhde onkin
parhaimmillaan elinikäinen ystävyssuhde.
Kummina oleminen on tärkeä tehtävä, jota
voi vahvistaa vaikka futis- ja lätkämatsissa.
Nyt onkin hieno mahdollisuus lähteä
kummin kanssa KuPSin ja KalPan peleihin.
Kumminkaa -pelit ovat sunnuntaina 24.9.
KuPS - HIFK klo 18.30 ja lauantaina 30.12.
KalPa - Pelicans klo 17.00.

KuPS – HIFK su 24.9. Savon Sanomat Areenalla klo 18.30

■ Kummilapsi ilmaiseksi peliin –
lipunmyyntipiste stadionin portilla.
■ Lipunmyyntipisteellä kummparille
mukaan oma Kumminkaa -ottelulehtinen
■ Selfieseinä.

KuPSin edustusjoukkueen pelaaja Tuomas
Rannankari, 26 vuotta, ja hänen kummi-
lapsensa Ronja Rannankari, 3 vuotta.

■ Omat selfiet voi lähettää #Kumminkaa
ja lähettäjien kesken arvotaan palkintoja.
■ Valokuvauspisteellä arvotaan lippuja
KalPan kummipeliin.
■ Pomputtelupiste, paikalla KuPSin
pelaajia.

KalPa – Pelicans Niiralan Montussa la 30.12. klo 17.00

■ Paljon yhteistä ohjelmaa kummille
ja kummilapselle.
■ Rintanappien painaminen yhdessä
kummin kanssa.
■ Yhteiskuva kummin ja KalPa-pelaajien
kanssa.
■ Omat kuvat voi tэгätä #Kumminkaa
ja samalla osallistut arvontaan.
■ Mahdollisuus osallistua Kumminkaa-
luistelukisaan erätuolla, huom. omat
luistimet mukaan!

SEURAKUNNAT 30.8.–27.9.2017

Messu su 24.9. klo 10. Matti Pentikäinen, Anni Tanninen, Mari Vuola-Tanila.

PETOSEN SEURAKUNTATALO Pyörönkaari 11

Perhekerho alkaa to 31.8. klo 9.30. Seuraavan kerran 7.9.

Nuorten lauluryhmän harkat to 31.8. klo 17. Mari Vuola-Tanila 040 4848 368.

Aamurukouspiiri alkaa ma 4.9. klo 9.

Aamupala tiistaisin 5.9. klo 9.

Diakoniatyön syyskauden

aloituskahvit ti 5.9. klo 12.

Aikuisten takkailta ke 6.9. klo 18.

Nuorten K17v-ilta to 7.9. klo 18.

Marjukka Pakkala 040 4848 376.

Vertaisryhmien ohjaajakoulutus pe

8.9. klo 9. Koulutus antaa valmiuksia

toimia mm. ikäihmisten kerhojen

ohjaajana yhdessä työparin kanssa.

Seuraavat kerrat 15.9. ja 22.9. Lisätietoja

ja ilm. elokuun loppuun mennessä

maarit.kirkinen@evl.fi, tai 0

040 4848 369.

Petosan messu su 10.9. klo 17.

Anni Tanninen.

Ystäväpiiri varttuneille

torstaisin 14.9. klo

12. Piiri kokoontuu

joulukuuhun saakka.

Kutsu yhteyteen

messu su 17.9. klo

17. Anni Tanninen.

Petosan messu su

24.9. klo 17. Juha

Määttä, Mari Vuola-

Tanila.

KALLAVEDEN SEUTU –

MUUT

Alakouluikäisten iltakerhotoiminta

käynnistyy viikolla 39. Tyttöleiri

(1.–2. lk.) 6.–8.10. Rytykällä.

Leirille ilmoittautuminen

4.–17.9. Lisätietoja kerhoista ja

leiristä ilmoittautumisohjeineen:

kuopionseurakunnat.fi/kallaveden-

seurakunta/kouluikäiset. Lisätietoja:

Eija Huuskonen, 0404848378.

Turinatupa – avoin kohtaamispaikka

kaiken ikäisille ma 4.9. klo 13 Ravintola

Käskynkän kabinetti, Soikkokuja 12

(sisäänkäynti apteekin puoleiselta

parkkipaikalta). Päiväkahvit mukavassa

seurassa.

Rytlyn, Haminalahden ja

Kaislastenlahden työseurojen aloitus

ma 4.9. klo 18 Eräkalliolla, Annikki-

veturintien varressa, Kaislastenlahdessa.

Jynkänvuoren perhekerho ke 6.9. klo

9.30.

Kurkimäen perhekerho ke 6.9. klo 9.30.

Rytlyn perhekerho ke 6.9. klo 9.30.

Leväsen kammari ma 11.9. klo 13

Leväsen toimintakeskus, Leväsentie 27.

Kokoonnutumiset joka toinen viikko.

Pyhäkoulu alkaa su 17.9. klo 11.

Hiekkalassa, Haminalahti. Lisätietoja

Tuula Hoffrén 040 4848 335.

Niemisjärven olotilatorstai to 21.9. klo

11.30 Niemisjärventie 773.

Hyvän hoidon päivä ke 27.9. klo 10.30

Rytlyn leirikeskuksessa. Omaishoitajille,

hoidettaville ja kuljetuspalvelun piireissä

oleville. Ilm. diakoniatoimisto

040 4848 332 ma klo 10–11. Voit jättää

myös viestin vastaajaan.

Kaipaatto kuuntelijaa tai

luottamuksellista keskustelua

mieltäsi askarruttavista asioista, esim.

ihmissuhteet, itsetunto, tunteet, usko

tai haluat vain paremmin ymmärtää

itseäsi? Jos koet näin ja asut Kallaveden

seurakunnan alueella niin ota rohkeasti

yhteyttä joko s-postilla vuokko.laitinen@

evl.fi tai soita diakoniatyöntekijä Vuokko

Laitinen 040 4848254 varmimmin

maanantaisin klo 9.30–10.30 tai lähetä

tekstiviesti. Jynkän ja Leväsen alueen

hoitaa Riitta Reima.

VEHMASMÄEN KAPPELI

Sotkanniemi 15, Hiltulanlahti

Vehmasmäen perhekerho ti 5.9.

klo 9.30.

Messu su 17.9. klo 13. Juha Määttä,

Mari Vuola-Tanila.

Toivevirsi ja -runoilta su 24.9. klo 18.

Petteri Hämäläinen, Richard Nicholls.

HIRVILAHDEN KAPPELI

Länsirannantie 2410

Messu su 10.9. klo 13. Sanna

Alanen, Anna-Mari Linna.

KARTTULAN KIRKKO

Kirkkotie 23

Messu ja Messu

ja Yhteiset

syntymäpäiväjuhlat

su 3.9. klo 10. Johanna

Porkola, Anne Keränen.

Messun jälkeen juhla

Karttulan seurakuntakodilla

kutsutuille.

Messu su 10.9. klo 10. Veli Mäntynen,

Mari Vuola-Tanila. Kallaveden lapsikuoro

ja nuorten lauluryhmä.

Perhemessu su 24.9. klo 9.52.

Johanna Porkola, Anne Keränen.

Tervetuloa Karttulan entiset lapsi- ja

nuorisokuorolaiset mukaan koko

perheellä. Messun jälkeen tapaaminen

ja kahvihetki seurakuntakodilla.

Ilm. anne.keranen@evl.fi tai

040 4848 541.

KARTTULAN

SEURAKUNTAKOTI

Kissakuusentie 14

Perhekerho ke 6.9. klo 9.30.

Ystävänkammari aloittaa ke 6.9. klo 10.

Seurakuntakodin takkahuoneessa.

Kirkkokuoron alkaa ke 6.9. klo 18.

Tervetuloa myös uudet laulajat.

Tyttöjen lauluryhmä alkaa to 7.9. klo

15. Tervetuloa myös uudet laulajat.

Oi, suomi, katso! KNOT konsertti su

17.9. klo 13. Richard Nicholls. Kallaveden

seurakunnan KNOT nuorisokuoro

johtajana Richard Nicholls. Vapaa pääsy,

ohjelma 5€.

Iltamessu su 17.9. klo 17. Johanna

Porkola, Anne Keränen. Iltatee.

KARTTULAN SEUTU – MUUT

Syvänniemen perhekerho ti 5.9. klo

9.30 Syvänniemen pappilassa.

Miesten saunailta to 7.9. klo 17.30

Pekka Huttusen mökki, Kujarintie 48.

Pyhäkoulu Jauhiaisella su 17.9. klo

13. Pyhäkoulu on joka 3. sunnuntai.

Lisätietoja Tuula Hoffrén 040 4848 335.

MAANINGAN KIRKKO

Maaningantie 33

Messu su 3.9. klo 10. Raija Jokela, Talvikki

Attila-Pekonen.

Nuorten kirkko ja isoskoulutuksen

aloitus to 7.9. klo 18. Anni Tanninen,

Talvikki Attila-Pekonen.

Messu su 10.9. klo 10. Veli Mäntynen,

Mari Vuola-Tanila. Lapsikuoro, nuorten

lauluryhmä.

Messu su 17.9. klo 10. Sanna Alanen,

Matti Pentikäinen, Talvikki Attila-

Pekonen.

Ihminen - Konsertti Edu Kettunen

ja Markus Vuorinen to 21.9. klo 18.

Konsertissa kuullaan molempien

kirjoittamia lauluja vuosien varrelta.

Messu ja Varttuneen väen kirkkopyhä

sekä Sadonkorjuun kiitosjuhla su 24.9.

klo 10. Raija Jokela, Richard Nicholls.

MAANINKATALO

Maaningantie 32

Maaningan perhekerho ke 6.9. klo 9.30.

Arkinen ateria ti 19.9. klo 11. Aterian

hintaa: Aikuiset 5 €, lapset yli 4 vuotta 3 €

ja alle 4-vuotiaat ilmaiseksi.

MAANINGAN SEUTU – MUUT

Reipas perhekahvila to 31.8. klo 9

Käärmelähdän koulun kyläkammari.

Oikkari ma 4.9. klo 17 Päivilässä.

Leppälähdän eräkirkko la 23.9. klo

14. Petteri Hämäläinen, Talvikki Attila-

Pekonen.

MUUT

Esikoislestadiolaisten seurat su 3.9.

klo 16. ja 10.9. klo 16 Vehmasmäen

kappelissa, Sotkanniemi 15.

Varikko-ilta su 17.9. klo 17 Petosen

seurakuntatalon takkahuoneessa.

Lisätietoja: porkola.minna@gmail.com.

Männistön seurakunnan toimisto
040 4848 379, ma–pe klo 9–15
mannisto@evl.fi

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO

Ampujanpolku 2

040 4848 386

Perhekerho 31.8. alkaen to klo 9.30–

11.00 takkahuone. Oona Huttunen

040 4848 320.

Vauvakerho 31.8. alkaen to klo

9.30–11.00 yläkerran kerhuhuone. Tiina

Tiainen 040 4848 396 ja Elina Knuuttila

040 4848 398.

Nuortenilta to 31.8. klo 18. 31.8. alkaen

to klo 18–21 takkahuoneessa. Anu

Viippola 040 4848 408.

Messu su 3.9. klo 10. Heikki Hyvärinen,

Aulikki Mäkinen, Heikki Mononen.

Aulakahvit.

Kokkikerhot 4.9. alkaen ma 1.–3. ja

4.–6. -luokkalaisille klo 17–19. Timo

Manninen 040 4848 409.

Askartelukerho alakoululaisille

5.9. alkaen ti klo 17–18 yläkerran

kerhuhuoneessa. Timo Manninen

040 4848 409.

Tempu- ja pelikerho alakoululaisille

5.9. alkaen ti klo 18–19 yläkerran

kerhuhuoneessa. Timo Manninen,

040 4848 409.

Nuorten ryhmänohjaajakoulutus

6.9. alkaen joka toinen ke klo

16.00–17.30. Anu Viippola

040 4848 408 ja T

imo Manninen

040 4848 409.

Hyvän mielen arkinen

ateria to 7.9. klo 11.

Heikki Hyvärinen. Klo

11 ateria. Klo 12–13

hengellinen ohjelma,

Heikki Hyvärinen. Päivän

hintaa 5 € sisältää linja-

autokuljetuksen reittiä: klo

10.25 Kelloniemen Sale, klo 10.27

Itkonniemi (Malminkatu 13 pysäkki),

klo 10.30 Sotilaspojankadun pysäkki, klo

10.30 Tellervonkadun pysäkki, klo 10.30

Lönnrotinkadun pysäkki (Lönnrotinkatu

11 kohdalla), klo 10.35 Pohjolankadun

pysäkki, (Pohjolankatu 28 kohdalla),

edelleen Killisenkadulle ja Pohjolankatua

Lönnrotinkadulle, klo 10.40 Saariaitan

pysäkki, klo 10.45 Pyhän Johanneksen

kirkko. Paluu klo 13.30. Sami Mitsman

040 4848 405 ja Anne-Mari Mertanen

040 4848 406.

kuopionseurakunnat.fi/manniston-seurakunta/ilmoittautumiset.

Puijon seurakunnan toimisto
040 4848 410, ma–pe klo 9–15
puijo@evl.fi

PUIJON KIRKKO
Taivaanpankantie 3

040 4848 419
Viikkomessu la 2.9. klo 19. Anna Antikainen. Tapani Nuutinen. Saarna Arja Ryynänen. Ikinuorten bändi.
Juhlamessu ja -esitelmä Puijon kirkko 40 vuotta su 3.9. klo 10. Kari Kuula, Jaana Marjanen, Mari Voutilainen, Anna Antikainen, Joona Saraste. Puijon kamarikuoro, Puijon kirkkokuoro, Lauluryhmä Verso, Jousikvartetti. Lapsille pyhäkoulu. Kirkkokahvit. Juhlaesitelmä *Puijon kirkko 40 vuotta*, VTM Jaro Julkunen.
Messu su 10.9. klo 10. Kari Kuula, Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Lapsille pyhäkoulu.
Kutsu yhteyteen -messu su 10.9. klo 17. Kari Kuula. Opetus Tarja Säynevirta. Lapsille oma ohjelmahetki.
Jukka Salmisen konsertti lapsiperheille la 16.9. klo 15. Jaana Marjanen.
Messu su 17.9. klo 10. Jaana Marjanen, Mari Voutilainen, Teemu Voutilainen, Anna Antikainen. Pia Sahi Sousa. Keskustelusaarna Suomen Lähetysseuran työntekijän Kirsti Kirjavainen kanssa. Kuopion Nuorisokuoron lauluryhmä, johtaa Jussi Mattila. Lapsille pyhäkoulu.
Messu su 24.9. klo 10. Kari Kuula, Mari Voutilainen, Teemu Voutilainen, Anna Antikainen. Suzuki-viulistit, johtaa Kati Hilander. Lapsille pyhäkoulu.

PUIJON SEURAKUNTAKESKUS
Taivaanpankantie 3

Puijon ikinuorten ilta la 2.9. klo 17. Juha Antikainen, Juuso Happonen, Jaro Julkunen, Markku Puhakka. Ohjelmassa alkuvuosien bändien, Strange Manin, Likapyykin ja Sirpaleen musiikkia. Muisteloita. Iltatee. Viikkomessu, jossa liturgina Tapani Nuutinen, saarna Arja Ryynänen.
Sovintoon elämän kanssa -keskusteluryhmään ilmoittautuminen ma 4.9. klo 6. alkaen. Uusi työikäisille tarkoitettu keskusteluryhmä kokoontuu tiistaina 3.10., 10.10., 24.10., 31.10., 7.11. ja 14.11. klo 17.00–18.30 Kerhohuone 3. Ohjaajina Pirjo Miettinen ja Lea Tuiremo. Ilmoittautuminen 4.–24.9. www.kuopionseurakunnat.fi/puijon-seurakunta.

Kuntojumppa aikuisille naisille maanantaisin klo 16–17 liikuntasalissa alk. 4.9.
Rukouspiiri maanantaisin klo 18–19 Ystävän kammarissa alk. 4.9. klo 18. Risto Helle 050 376 7076.
Ystävän kammari. Avoimet ovet kaikenikäisille tiistaisin klo 11–14 alk. 5.9. Yhdessäoloa ja kahvitarjoilua. Pia Sahi Sousa 040 4848439.
Naisten lentopallo ti 5.9. klo 14. Kokoontuu tiistaisin klo 14–15.30 liikuntasalissa.
Miesten sähly ti 5.9. klo 16. Kokoontuu tiistaisin klo 16–17.30 liikuntasalissa.
Perhekerho keskiviikkoisin klo 9.30–11 alk. 6.9.
Eläkeläisten kerho torstaisin klo 12.30–14 alk. 7.9. Syksyn ohjelma jaetaan kerhossa. Pia Sahi Sousa 040 4848 439.
Raamattuluento *Oikeus elää ja kuolla. Eutanasia kristillisessä etiikassa* ma 11.9. klo 18.30. Kari Kuula.
Pehmislentis torstaisin klo 12.00–13.30 liikuntasalissa alk. 14.9. Pirjo Pirskanen 050 3314050.
Tasauspäivän porkkanamarkkinat la 16.9. klo 10. Myyjäiset klo 10–14 Puijontorin ostoskeskuksella. Porkkanaseisekeittolounas klo 13.00–14.30 Puijon kirkolla, 5 €/hlö, lapset ilmaiseksi. ”Naisia Nepalissa” Kirsi Kirjavaisen valokuvanäyttely klo 13–15 Puijon kirkolla. Jukka Salmisen konsertti lapsiperheille klo 15 Puijon kirkossa.
Raamattuluento *Paras valtio ikinä. Luterilaisuuden näky yhteiskunnasta* ma 18.9. klo 18.30. Jaana Marjanen.
Siioninvirsiseurat su 24.9. klo 18. Mari Voutilainen. Jouko Kukkonen.
Raamattuluento *Kuplatietoisuus ja valhemediat. Informaatiosyhteiskunnan sudenkuopat* ma 25.9. klo 18.30. Teemu Voutilainen.
Midinetti-lähetyspiiri ke 27.9. klo 13–15 kerhohuone 4. Syksyn muut kokoontumiset 25.10., 29.11. ja 13.12. Valmistamme erilaisia käsitöitä myyjäisiin Puijontorille 16.12. klo 10–14 oman seurakunnan lähetystyön hyväksi. Pia Sahi Sousa.

MUUT
Laulutuokio ja hartaus to 31.8. klo 10.45 Puijonlaakson toimintakeskuksen juhlasalissa, Sammakkolammentie 12.

Naisten lenkkipiiri Poukamassa ma 4.9. klo 18. Seuraavat kokoon-tumiset 18.9., 2.10., 23.10., 6.11., 20.11. ja 4.12. klo 18–20.30 Takkatuvalla. Sauna, iltapala 4 €/hlö, ja yhtei-nen hetki keskustellen ja virsiä laulaen. Heli Vuojärvi 050 567 9462. Os. Pouka-mantie 105.
Perhekerho Toukolassa tiistaisin klo 9.30–11.00 alk. 5.9. os. Puijonsarven-tie 36.
Ystävänpäiväkerho Poukamassa keskiviikkoisin alk. 6.9. klo 11. Ruokailu klo 11. Ohjelmaisuus klo 12.00–13.30. Syksyn ohjelma on saatavana kerhossa. Os. Poukamantie 105.

Perhekerho torstaisin klo 9.30–11.00 alk. 7.9. Os. Poukamantie 105.
Sadonkorjuun juhla ja uuden laulun messu su 10.9. klo 16. Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Sienineuvoja Aino Eskelinen. Makkaranpaistoja ja kahvit. Os. Poukamantie 105.
Tehdään yhdessä -ryhmä ma 11.9. klo 18 Poukamassa. Suodatinpusseista kranssi. Syksyn kokoontumiset klo 18–20. Ohjelmassa 2.10. saippuan valmistus, 6.11. kynttilöiden valmistus, 4.12. joulukortit. Valmistamme pieniä askartelutöitä ja kortteja myyjäisiin ja itselle lähetysten hyväksi. Riitta Heli Nuutinen. Os. Poukamantie 105.
Kynttiläkirkko su 24.9. klo 18 Ranta-Toivalassa, Honkapirtissä. Teemu Voutilainen, Joona Saraste. Riitta Murtorinne. Kahvitarjoilu. Os. Kouluraitti 56.

DIAKONIAKESKUS

Vuorikatu 21, Kuopio
Diakoniakeskuksen Pullakirkko pe 1.9. klo 10. Seppo Marjanen. Hartaushetki ja kahvitarjoilu.
Diakoniakeskuksen aulatilaukeaa kesätaun jälkeen ke 13.9. klo 10. Jatkossa avoinna ma, ke ja pe klo 10–12. Aulatilassa on luettavissa lehtiä ja asiakkaiden on mahdollista varata aikoja eri viranomaisille asiakastietokoneen kautta. Aulatilassa on avoin WiFi-verkko vierailijoita varten.

MUUT
Kuurojen lähetyspiiri to 14.9. klo 16.30 kerhohuone Aaron, Keskusseurakuntatalo.

Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto avoinna arkin klo 9–11 ja 12–14
017 288 4600 (khranvirasto),
017 288 4620 (talouststo). Haarahongan-tie 4, 71800 Siilinjärvi.
www.siilinjarvenseurakunta.fi, Facebo-kissa @siilinjarvenseurakunta, Instagra-missa siilinjarvenseurakunta

SIILINJÄRVEN KIRKKO
Haarahongantie 2

Kirkonmäki kuhisee ELOA pe 1.9. klo 17–22 kirkossa, pihamaalla ja seurakuntatalolla. Syyskauden avaus kaikenikäisille. Syötävää ostettavissa Saulin pizzeriasta, Tarinan kansainväliseltä teltalta ja partiolaisten makkaranuotiolta. Lasten ohjelmaa ja keppihevosparkki talliteltassa klo

17–19.45, katuliituitua, luontorastit. Rauhanrukoushetket klo 17.45 ja 20.45. Hoitaavia kohtaamisia, yhteisötaidetta ja toimintaa. Terveiset Senegalista 18.30, afrotanssi-workshop klo 19–20 (ennakkoilmoittautuminen verkkosivuilla, ks. Seurakuntatalo-kohdan ilmoitus). Urkukonsertti klo 19, yhteislaulua klo 20.15.
Messu su 3.9. klo 10. Niskanen, Hoffrén, Heiskanen.
Messu su 10.9. klo 10. Laitanen, Haimilahti, Kaisto. Vapaaehtoisten siunaaminen.
Sanajumalanpalvelus su 17.9. klo 10. Hoffrén, Laurinkari, Kajava.
Messu su 24.9. klo 10. Niskanen, Heiskanen.
Rauhanyhdistyksen seurat su 24.9. klo 15.

SIILINJÄRVEN SEURAKUNTATALO
Haarahongantie 4

Kuorokausi alkaa: Virsikuoro ke 30.8. klo 14.30 pieni sali, kahvit klo 14. Nuorten kuoro ke 6.9. klo 16.30 iso sali. Kirkkokuoro Sola Gratia ke 6.9. klo 18 iso sali. Gospelkuoro Lähde pe 8.9. klo 17.30 päätysali. Harjoitukset viikoittain. Lisätiedot Virsikuoro ja airi.heiskanen@evl.fi, 044 728 4616. Lisätiedot Nuorten kuoro ja Sola Gratia: vesa.kajava@evl.fi, 0447284617. (Lapsikuoro, ks. Vuorelan kirkko.)
Raamattupiiri alkaa to 31.8. klo 18 kokoushuone. Syksyn muut kerrat 14.9., 5.10., 23.11 ja 21.12. Aiheena Roomalaiskirje.
Kahvila Huili perjantaisin klo 9–12 alakerta. Kaikenikäisten kohtaamispaikka.
Nuorten perjant aikahvila 1.9. alkaen klo 18 alk. nuorisotila. Pääsääntöisesti joka perjantai, ei kuukauden viimeisenä perjantaina. Yhteinen iltahartaushetki klo 19.30. Tarkemmat tiedot verkkosivuilta.
Afrikkalainen tanssi pe 1.9. klo 19–20 iso sali. Rytmä ja iloa. Ohjaajana Laye Doumbia Senegalista mukanaan liverumpalit. Aiempaa tanssitaustaa ei tarvita. Hinta 10 €, käteinen, tasaraha. Ilmoittaudu verkkosivuilla. Lisätiedot: jenni.shakya@evl.fi, 0447284647.
Tuolijumppa ma 4.9. klo 12.00–12.30 iso sali. Kausi alkaa – jatkuu maanantaisin 27.11. asti (ei vkolla 42). Erityisliikunnan ohjaaja Tanja Korhonen.
Eläkeikäisten päiväpiiri ma 4.9. klo 13 iso sali. Kausi alkaa, kokoontumiset joka toinen viikko 27.11. asti. Ennen piiriä mahdollisuus tutustua uusiin ihmisiin kahvilla klo 12.15 alk. Huom. Vanhustenviikolla (vk 40) osallistutaan viikon ohjelmaan.
Sanan ja yhteyden ilta ma 4.9. klo 18.30 pieni sali. Risto Happonen, Unto Niskanen.
Digisiili – Ikäihmisten tietokonepäivä ti 5.9. klo 10–15 iso sali. Digiopastusta erityisesti ikäihmisille.

Asiantuntijapuheenvuoroja, esittelyjä, tietoiskuja. Kahvitarjoilu. Järj. Savonetti ja yhteistyötahot.
Lähetysten sydänsäät ke 6.9. klo 10 lähetyskellari.
Seurakuntatalon lähetyspiiri ke 6.9. klo 10 lähetyskellari. Kokoontumiset viikoittain. Keskustelua, lukupiiriä, käsitöitä.
Siioninvirsiseurat to 7.9. klo 14 pieni sali.
Kuulokerho ma 11.9. klo 13 päätysali. Kausi alkaa, seuraavat kerhot 9.10. ja 6.11.
Kehitysvammaisten Kiva-kerho to 14.9. klo 15.00–16.30 päätysali. Kokoontumiset 3 viikon välein.
Vanhemmuiden Palikat su 17.9. klo 16 päätysali. Pohditaan vanhemmuutta pienryhmässä kerran kuukaudessa. Lastenhoito ja iltapala. Ilmoita lastenhoitotarpeesi 044 728 4646.
Kasvuryhmä Tartu elämään alkaa: ma 18.9. klo 18 pieni sali, aiheeseen tutustuminen ja kahvit, 2.10. alkaen kirjan Tartu elämään (Petri Välimäki) käsittelyä. Kysy lisää: Seija Pitkänen 044 219 8833.
Donkkis-ilta to 21.9. klo 18–20 päätysali. Raamatunkertomus, yhteislaulua, nyttärät, toimintapisteitä alakoululaisille. Tervetuloa myös perheen aikuiset. Yhteistyössä Kansanlähetyksen kanssa.
Tasauspäivä pe 22.9. iso sali. Hernekeittolounas tai mukaan omaan astiaan klo 11–13 hinta 7 €, ohjelmaa klo 12.30.
Arjen ateria ti 26.9. klo 11–12 iso sali. Kaikille avoin kotiruokahetki. Hinta 5 €.
Näkökerho ti 26.9. klo 12–13.30 päätysali. Kanttori Marjaana Kaisto ja vanhat koululaulut. Muut kerrat 31.10. ja 28.11.

VUORELAN KIRKKO
Rissalantie 2

Perheiden iltamessu su 3.9. klo 17. Laitanen, Heiskanen.
Kahvila Kuppenen tiistaisin klo 9–14 alakerrassa. Kaikenikäisten kohtaamispaikka.
Vuorelan lapsikuoro aloittaa kautensa ke 6.9. klo 17–17.45. Harjoitukset viikoittain. Lisätiedot: marjaana.kaisto@evl.fi, 0447284615.
Arjen Ateria to 7.9. klo 11–12. Kuukauden 1. torstaina. Hinta aikuiselta 5 €, yli 2-vuotiaalta lapselta 2 €. Tuotto ajankohtaiseen hyväntekeväisyyskohteeseen.
Messu su 10.9. klo 13. Laitanen, Haimilahti, Kaisto.
Vuorelan lähetyspiiri ti 12.9. klo 10–11.30. Kausi alkaa, kokoontumiset joka toinen tiistai.
Messu su 17.9. klo 13. Hoffrén, Laurinkari, Kajava.
Miesten piiri ma 18.9. klo 18 kahviossa. Kausi alkaa, seuraavat kerrat 2.10., 6.11. ja 4.12.
Leffa-ilta ti 19.9. klo 18 alakerta. Nuorten aikuisten leffa-illat alkavat.

Digisiili
Siilinjärven
seurakuntatalolla
ti 5.9. klo 10-15

TAPAHTUU

Keskustelua kristillisestä etiikasta

Hyvää, kaunista ja oikein. Luentosarja etiikan vaikeista kysymyksistä elokuussa Puijon kirkolla.
Mitä ajatella eutanasiasta? Mitä kristillinen etiikka sanoo ihmisen oikeudesta elää ja kuolla? Minkälaisin argumentein kuolinapua on perusteltu ja vastustettu? Etiikan luen-to- ja keskustelusarjassa ma 11.9. klo 18.30 **Ka-ri Kuula** tarkastelee eutanasiasta käytyä kes-kustelua.
Miksi luterilainen valtio on niin hyvä jär-jestelmä? **Jaana Marjanen** esittelee luterilais-ta yhteiskuntakäsitystä ma 18.9. klo 18.30.
Miksi viestimien runsas pikemminkin hä-märtää kuin valaisee käsitystämme todelli-suudesta? **Teemu Voutilainen** johdattaa kes-kusteluun mediayhteiskunnan sudenkuopis-ta ma 25.9. klo. 18.30.

Edu ja Markus ovat sekä lentäjän poika ja tuhlaajapoika samassa paketissa. Kumpikin on lauluntekijä, jolle laulu on enemmän kuin vain mukava melodia ja kivat sanat. Molempien tarinoissa ajatus juoksee ja virtaa.
”Mä luulen että ihmiset pyrkivät kohti sa-maa päämäärää eri suunnista, vaikka näyttäi-sikin siltä että kaikki ovat matkalla kohti ihan jotain omaa. Lopulta kaikkien tavoitteena on kuitenkin jonkunlainen rauha ja tyytyväi-syys”, sanoo Edu.
”Keskiössä on aina ihminen. Omien aja-tustensa kanssa. Yhden ihmisen elämä on lo-pulta aikamoinen tarina kaikkine juonen-käänteineen”, Markus jatkaa.
Konsertissa kuullaan molempien kirjoitta-mia lauluja vuosien varrelta.
Edu Kettunen ja Markus Vuorinen Maaningan kirkossa torstaina 21.9. klo 16.

Kirkonmäki kuhisee eloa Siilinjärvellä

Syksy alkaa iloisesti Siilinjärvellä Kirkonmäki kuhisee ELOA -tapahtumassa 1.9. Perjantain pimenevä ilta on täynnä ohjelmaa niin sisällä kirkossa kuin pihamaalla. Kello 17 alkavassa tapahtumassa voi taiteilla, kuunnella musiikkia, laulaa ja nauttia afrikkalaisterveisistä sanoin, kuvin ja liikkein. Lapsille on katuliituitua, luontorastit ja oma talliteltta, jonne voi tulla keppihevosella. Syötävää on ostettavissa Saulin pizzeriasta, Tarinan teltalta ja partiolaisilta. Kirkossa voi hiljentyä rauhanrukoushetkissä ja hoitavissa kohtaamisissa. Tarkempi aikataulu tämän lehden ilmoituksissa ja verkossa siilinjarvenseurakunta.fi.

Leikkaa talteen.

Kuopion seurakunnat YHTEYSTIETOJA

KIRKOLLISET TOIMITUKSET

Seurakuntien toimistot palvelevat kasteen ja vihkimisen sopimisessa arkisin klo 9–15. Hautajaisjärjestelyt hauta- ja puistotoimistossa, os. Siunauskappelintie 3, puh. 040 4848 238, 040 4848 239, 040 4848 242 tai 040 4848 517. Avoinna arkisin klo 8–16 (kesäaikana 1.6.–31.8. klo 8–15).

VIRKATODISTUKSET JA SUKUSELVITYKSET

Keskusrekisteri, Suokatu 22 B, 2. kerros, puh. 017 158 111 (vaihe). Avoinna arkisin klo 9–15.

TILAVARAUKSET

Muut kuin kirkollisiin toimituksiin liittyvät tilavaraukset seurakuntien toimistoista arkisin klo 9–15. Leirikeskusten tilavaraukset suoraan leirikeskuksista.

PALVELEVA PUHELIN

Puh. 0400 22 11 80, su–to klo 18–01, pe ja la klo 18–03. Soitto Palvelevaan puhelimeen maksaa tavallisen paikallispuhelin / matkapuhelin verran. Kaikki operaattorit eivät sisällytä näitä puheluita puhepaketteihin.

DIAKONIAKESKUS

Puh. 017 158 111 (vaihe). Työntekijät tavattavissa ilman ajanvarausta ma, ke ja pe klo 10–12. Kierrätysmyymälä sijaitsee Keskuseurakuntatalolla, Suokatu 22, B-rapun pohjakerroksessa.

PERHEASIAIN NEUVOTTELUKESKUS

Luottamuksellista keskusteluapua parisuhteen kysymyksissä. Asemakatu 7, 1. krs, puh. 040 4848 480, ma–pe klo 9–11.

SAIRAALASIELUNHOITO

Johtava sairaalapastori Risto Voutilainen, puh. 040 484 8484.

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

www.kuopionseurakunnat.fi

Katsotaan leffa "Aikuisten poika" ja jutellaan rennosti jutellen sen teemasta. Leffatarjoilu. Suunnattu 18–30-vuotiaille. Lue lisää verkosta.

Sanajumalanpalvelus su 24.9. klo 13. Niskanen, Heiskanen.

Raamattu- ja rukouspiiri ma 25.9. klo 18 kahviossa. Kausi alkaa, seuraavat kerrat 23.10. ja 20.11.

Donkkis-ilta ke 27.9. klo 18–20. Raamatunkertomus, yhteislaulua, nyyttärit, toimintapisteitä alakoululaisille. Tervetuloa myös perheen aikuiset. Yhteistyössä Kansanlähetyksen kanssa.

Perhemessu ja vanhusten viikon kirkkopyhä su 1.10. klo 10.

MUUT

Perhe kerhoon!

Siilinjärven seurakuntatalolla tiistaisin ja Vuorelan kirkolla ja Leppäkaarten kerhotalolla torstaisin klo 9–11 kokoontuviin perhekerhoihin mahtuu vielä mukaan. Ilmoita perheesi seurakunnan verkkosivujen kautta.

Koululaisten harrastekerhoihin ilmoittautuminen alkaa 2.9. verkkosivuillemme. Tutustu harrastustarjontimeen ja ilmoita lapsesi mukaan.

Mielenterveyskuntoutujien syysretki Ruokoniemeen 7.9. Lisätiedot ja ilmoittautumiset 1.9. mennessä Virkistys ry:lle 044 2103 330 tai 044 2103 339. Hintaa 5 €, sis. bussikyydin, ruokailun.

Ystävän Tupa ma 11.9. alk. klo 13–15 (huom. aika) Leppäkaarten kerhohuone. Kausi alkaa, muut kokoontumiset 25.9., 9.10., 23.10., 6.11., 20.11., 4.12. Jutustelua, yhdessäoloa, kahvit.

Risulantien kerho ma 25.9. klo 13 Risulantie 12:ssa. Syyskausi alkaa. Seuraavat kerhot 23.10. ja 20.11.

Vesijärven-Harjamaen lähetyspiiri to 28.9. klo 14. Anna-Liisa Lappalaisella, Ahvenkuja 4 B 7. Laurinkari.

Hiljaisuuden rettiitti koulukäilykseen 6.–7.10. Ruokoniemessä. Alkaa pe klo 17.30, päättyy la klo 15. Lisätiedot verkkosivuilta ja pappi Matti Hoffrenilta 044 728 4603, matti.hoffren@evl.fi. Ilm. viim. 22.9.

Syysloman alkajaisleiri 7–14-vuotiaille 14.–15.10. Ruokoniemessä. Ilmoittautuminen verkkosivuilta 2.–29.9. Lisätiedot: tuomo.toivanen@evl.fi, 044 728 4654

JÄRJESTÖT

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Kuninkaankatu 22, KUOPIO

Toimipiste avoinna keskiviikkoisin klo 10–13, virsihetki klo 11–12. Saatavana HY:n ja Aholansaaren tuotteita.

Herättäjän kirkkopyhä su 3.9. Tuomiokirkossa. Messu klo 10,

saarna ja raamattutunti TT Tuukka Kauhanen.

Seurat su 17.9. klo 18 Pyhän Johanneksen kirkolla.

Seurat ke 20.9. klo 18 Maria ja Simo Korkalaisella, Kankaisenranta 2, Nilsia.

Seurat su 24.9. klo 18 Puijon kirkolla.

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHANYHDISTYS Ahmatie 22, KUOPIO

Seurat su 3.9. klo 14 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat su 10.9. klo 14 Rauhanyhdistyksellä.

Syysseurat su 17.9. klo 13 Rauhanyhdistyksellä.

Seurat su 24.9. klo 15:30 Rauhanyhdistyksellä.

KANSAN RAAMATTUSEURA Sanan Kulma, Tulliportinkatu 22, Kuopio

Syyskauden avaus pe 1.9. klo 18 Uusi mahdollisuus. KRS:n toiminnanjohtaja Ulla

Saunaluoma. **Evästystilaisuus ryhmien vetäjille ja tiimien jäsenille** la 2.9. klo 10–13.

Iloa ja yhteyttä elämään ti 5.9. klo 13. Miten meidän tulee elää 10 käskyn mukaan; Jumalan pyhyys ja kaikkivaltius (1. ja 2. käsky), Lea Tuiremo.

Sanan ilta pe 8.9. klo 18. Jesajan kirja: Kehotuksen, tuomion ja rohkaisun sanoja, Olli Seppänen.

Puhu Jeesukselle -rettiitti Tervonsalmen loma- ja kurssikeskus 8.–10.9.

NNKY

Vuorikatu 22

044 772 1928, www.ywca.fi/00010584-kuopion-nnky

Avoimet ovet uusissa tiloissa, Vuorikatu 22, to 31.8. klo 13–17.

Gospel-lattarit tiistaisin klo 18–19 alk. 5.9.

Päivähartaus ja kohtaamiskahvila keskiviikkoisin klo 12–14.

ITU-vertaisapuryhmä abortin läpikäyneille torstaisin klo 17–19.

Kamat äidit -ryhmä ma 11.9. klo 18.

KUOPION KRISTILLISET ELÄKELÄISET

Syyskauden toiminta käynnistyy ti 19.9. klo 12.30 keskuseurakuntatalon Samuli-kerhohuoneessa, Suokatu 22. Yhteislaulutuokio, kahvi ja Raamatun teksti.

NILSIÄN ELÄKELÄISTEN KRISTILLINEN YHDISTYS

Kerho ja seurat ke 13.9. klo 13 helluntaiseurakunnan salissa.

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Rukous- ja raamattupiiri maanantaisin 4.9. ja 18.9. klo 16.30 Kuopion NNKY:n kokoushuoneessa, Vuorikatu 22.

Sanasta suuntaa -raamattupiiri torstaisin 31.8., 7.9., 14.9., 21.9. ja 28.9. klo 18 Sammakkolammentie 1 B, Merja-Riitta Jaakkonen.

Luentosarja uskon ABC, osa 1, *Seurakunta - pyhien yhteys* to 14.9. klo 18.30, Kristillinen toimintakeskus Hupeli, Laivarannantie 2, Levälahti, Tuusniemi. Jouko Kauhanen, Eino Räsänen.

Hyvän sanoman ilta, raamattuluento *Uskonpuhdistuksen ydinsanoma – se on täytetty*, su 17.9. klo 17

Kuopion NNKY, Vuorikatu 22. Jaakko Pirttiaho

Hyvän sanoman ilta, raamattuluento, osa 1 *Vuorisarna, Mt.5 - syntinen, mutta armahdettu*, ke 20.9. klo 18.30 Juankosken seurakuntatalo. Kahvitus klo 18 alkaen. Jouko Kauhanen, Raimo Myyräläinen.

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS

Sairaalakatu 11, Kuopio

044 532 4523, p-savonkl@sekl.fi, www.pskl.fi

Sanan ja yhteyden ilta ma 4.9. klo 18.30 Siilinjärven seurakuntatalolla.

Sanan ja yhteyden ilta ti 12.9. klo 18 Nilsian seurakuntakodilla.

Donkkis Big Night pe 15.9. klo 18 Petosen seurakuntatalolla.

Donkkis-koulutus la 23.9. klo 10–15 NNKY:llä.

Lyhty-ilta su 24.9. klo 16 keskuseurakuntatalolla. Pihkalat.

Kirkko kotonasi

Virtuaalikirkoissa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10. Lähetykset tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin.

www.virtuaalikirko.fi

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

TAPAHTUU

Hiljentymistä ja kuuntelua

Hiljaisuuden talo -iltaa vietetään maanantaina 11.9. klo 18 Vanhassa Pappilassa, Kuninkaankatu 12. Seuraavat illat ma 9.10., 6.11. ja 4.12. Kokoontumiset ovat kaikille avoimia.

Illoissa opetellaan yhdessä kuuntelemaan Jumalaa. Alussa nautitaan teetä ja hiljennytään yhdessä. Sen jälkeen kukin saa sanoittaa, mistä tulee.

Iltojen sisältöön kuuluu hetki Raamatun äärellä, tai käsitellään yhteistä teemaa. Illat tarjoavat hiljaisuutta, Jumalan, toistemme ja itsemme kuuntelemista, jakamista ja yhteyttä.

Hiljaisuuden talo -illoista vastaa ignatiansen rettiitin ohjaaja Marja Leena Virolainen.

Afron iloa kirkonmäellä Siilinjärvellä

Afrikkalaista tanssia tanssiessa pääset alle Afrikan auringon. Rytmikäs musiikki, iloinen meininki ja yhteisöllinen afrikkalainen kulttuuri saavat kehosi liikkumaan ja hymyn kasvoille. Kaikkea tätä on luvassa Siilinjärvellä pe 1.9. klo 19–20. Tanssia ohjaa Laye Doumbia Senegalista mukanaan liverumpalit Ally Zakoo Tansaniasta ja Dupain Cissokho Senegalista. Voit tulla mukaan, vaikkei olisi aiemmin tanssinutkaan.

Tanssitunnin hinta (10 €) tukee Senegalin luterilaisen kirkon päiväkerhotyötä. Ilmoittautu verkossa siilinjärvenseurakunta.fi. Lisätiedot: jenni.shakya@evl.fi, 044 7284 647.

Harrastuksia koululaisille

Siilinjärven kirkonkylällä

Kokki-ilta

Seurakuntatalolla
ryhmä 1
3.-6.-luokkalaisille
ma klo 16-18 alk. 12.9.
ryhmä 2
4.-7.-luokkalaisille
ti klo 18-20 alk. 12.9.

Kokkikerho

1.-6.-luokkalaisille
Radantaus, Oppipojantie 4
ti klo 17-19 alk. 5.9.
Materiaalimaksu. Järj. 4H:n
kanssa. Ilmoittautuminen:
040 824 5301.

Sählyä ja pelejä

2.-3.-luokkalaisille
Siilinjärven koululla,
Koulutie 3, ti klo 16-17
alk. 12.9.

Lautapelitiistai

2.-7.-luokkalaisille
Seurakuntatalolla
ti klo 17-18.30 alk. 12.9.

Pelitiistai

1.-3.-luokkalaisille
Seurakuntatalolla
ti klo 17.30-18.30 alk. 12.9.

Arkkis

1.-6.-luokkalaisille Leppä-
kaarteen kerhohuone,
Honkarannantie 8,
ti klo 18-19.30. Lisätiedot
verkosta. Ei ilmoittautumista.

Kepparikerho

1.-4.-luokkalaisille
Seurakuntatalolla
ke klo 17.30-19 alk. 6.9.
Materiaalimaksu. Järj. 4H:n
kanssa. Ilmoittautuminen:
siilinjärvi.4h@dnainternet.net,
040 824 5301.

Kuvataidekerho

7-12-vuotiaille
Ahmon koululla
ke klo 17.30-19 alk. 13.9.
Materiaalimaksu 45 €/syk-
sy. Järj. Kuvataideyhdistyk-
sen kanssa. Ilmoittautumi-
nen: 040 5267 317.

Bändikerho

9-13-vuotiaille
Seurakuntatalolla
to klo 15.15-16.15 alk. 7.9.
Ilmoittautuminen:
airi.heiskanen@evl.fi,
044 7284 616.

Tanssitreeni

3.-6.-luokkalaisille
Seurakuntatalolla
to klo 17.30-18.30 alk. 14.9.

Erä- ja kalastuskurssi

12-16-vuotiaille lauantai-
sin 14.9. alk. noin 2 krt/kk.
Aloitus Siilinjärven alueen
kodalla.

Kuvikerho

4-6-vuotiaille
Seurakuntatalolla
joka toinen ti klo 17.30-19
alk. 12.9. Materiaalimaksu.
Järj. Kuvataideyhdistyksen
kanssa. Ilmoittautuminen:
040 5267 317.

Vuorela-Toivalassa

Leikki- ja peli-ilta

2.-6.-luokkalaisille
Vuorelan kirkolla
ma klo 18-19.30 alk. 11.9.

Kokki-ilta

4.-6.-luokkalaisille
Vuorelan kirkolla
ti klo 17-19. alk. 12.9.

Lapsikuoro

1.-6.-luokkalaisille
Vuorelan kirkolla
ke klo 17-17.45 alk. 6.9.
Ilmoittaudu mukaan
tulemalla harjoituksiin.
Lisätiedot: 044 7284 615.

Sählytreenit pojille

1-3.-luokkalaisille
Toivalan alakoululla,
Vallantie 2 pe klo 16.30-
17.30 alk. 15.9.

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA

Aina armoa ajasta autuuteen

ILMOITTAUTUMINEN 2.9. ALKAEN

SIILINJARVENSEURAKUNTA.FI

Kaikille tilaa riittää,
kaikille paikkoja on.

www.kuopionseurakunnat.fi

Tervetuloa perhekerhoon!

Katso tästä perhekerhojen alkamisajat ja -paikat.
Kerhot kokoontuvat klo 9.30-11.00 ellei toisin mainita.

TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA

Suokatu 22, ti 5.9.
Suokatu 22, vauvakerho klo 10.00-11.30,
pe 8.9.

ALAVAN SEURAKUNTA

Särkiniemi kerhotilat, ti 29.8.
Neulamäen kirkon kerhotilat, ke 30.8.
Lehtoniemi kerhotilat klo 9.30-11.30,
ke 30.8.
Alavan kirkon kerhotilat klo 9.30-11.30,
ke 30.8.
Lehtoniemi kerhotilat, vauvatupa,
to 31.8.

JÄRVI-KUOPION SEURAKUNTA

Juankoski seurakuntatalo, ma 28.8.
Muuruvesi seurakuntatalo, ti 29.8.
Riistavesi seurakuntatalo, ti 29.8.
Tuusniemi seurakuntatalo, ti 29.8.
Niisiä Iso Pappila, ti 29.8.
Niisiä Iso Pappila, to 31.8.
Vehmersalmi seurakuntakoti, to 31.8.
Kaavi seurakuntatalo, pe 1.9.
Säyneinen kirkko, pe 1.9.

KALLAVEDEN SEURAKUNTA

Vehmasmäki kappeli, ti 29.8.
Syvänniemi pappila, ti 29.8.
Kallaveden kirkko, Taidetiistai klo 13-15,
ti 29.8.
Kurkimäen kerhotila, ke 30.8.
Jynkänvuori kerhotila, ke 30.8.
Kallaveden kirkko, Reipas Aamu
klo 9-11.30, ke 30.8.
Karttulan seurakuntakoti, ke 30.8.
Maaninkatalo klo 9.30-11.30, ke 30.8.
Petosen seurakuntatalo, to 31.8.
Käärmelähdän Reipas -perhekahvila
klo 9-11, to 31.8.
Rytty leirikeskus, ke 6.9.

MÄNNISTÖN SEURAKUNTA

Pyhän Johanneksen kirkko, vauvakerho
D-ovi, to 31.8.
Pyhän Johanneksen kirkko, C-ovi, to 31.8.

PUIJON SEURAKUNTA

Toukolan päiväkotikoti, ti 5.9.
Puijon kirkko, ke 6.9.
Poukaman leirikeskus, to 7.9.

Katso lisätietoja
www.kuopionseurakunnat.fi

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT
LAPSITYÖ

TAPAHTUU

Haluatko tehdä hyvää?

Kaipaatko sisältöä arkeesi? Haluatko tehdä hyvää ja kuulua joukkoon? Etsitkö paikkaasi seurakunnassa ja mahdollisuutta käyttää lahjojasi?

Jos vastasit kyllä, sinun kannattaa suunnata Alavan seurakuntatalolle **su 10.9.** Siellä järjestetään Vapaaehtoistyö.fi -tapahtuma, jossa esitellään monipuolinen kirjo tarjolla olevia vapaaehtoistehtäviä. Voit valita itsellesi sopivan tehtävän ja kuulla samalla laajemminkin Vapaaehtoistyö.fi -sivustosta. Tuottaja **Ilkka Kalmanlehto** Kirkkopalveluista on tapahtumassa kertomassa aiheesta tarkemmin ja vastaamassa kysymyksiin. Veera Vapaaehtoinen eli näyttelijä **Ulla Antikainen** Siilinjärven teatterista esittää oman tarinansa. Paikalla on myös seurakunnan työntekijöitä esittelemässä tehtäviä. Tarjolla kahvia ja pientä suolaista.

Vapaaehtoistyö.fi -tapahtuma Alavan seurakuntakeskuksella su 10.9. klo 12.30-15

Puijon kirkko juhlii

Puijon kirkko juhlii syyskuun alussa 40 vuotta. Piispa **Paavo Kortekangas** vihki 4.9.1977 Puijon kirkon ja seurakuntakeskuksen silloisen Kuopion tuomiokirkkoseurakunnan lähiökirjoksi ja nimesi sen pyhäpäivän evankeliumin mukaan Laupiaan samarialaisen kirkoksi.

Juhlan kunniaksi kirkon suoralinjainen, valkoinen kellotapulinen on viime kevään aikana saanut uuden pinnoituksen ja valaistustakin on hieman uusittu.

Juhlat alkavat Puijon seurakunnan ikkunoitten kokoontumisella la 2.9. klo 17 alkaen. Viikkomessussa klo 19 saarnaa **Arja Ryyänen**, seurakunnan entinen nuorisohjaaja, ja liturgina toimii **Tapani Nuutinen**, entinen nuorisopappi. Illan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavat ikinuoret ja heidän bändinsä.

Su 3.9. klo 10 alkaa juhlamessu. Mukana ovat Puijon kamarikuoro, kirkkokuoro ja lauluryhmä Verso sekä soitinyhtye. Messussa kuullaan sovituksia uusista virsistä sekä **Joonas Sarasteen** juhlaa varten säveltämää musiikkia. Kirkkokahvien jälkeen VTM **Jaro Julkunen** pitää juhlaesitelmän Puijon seurakunnan ja kirkon historiasta. Julkusen kirjoittama Puijon seurakunnan historiikki ilmestyy myöhemmin syksyllä.

Juhla jatkuu arkisen toiminnan ja työn merkeissä. Syyskuun alkupuolella käynnistyy viikkotoiminta luentosarjoineen, kerhoineen ja ryhmineen.

Löydä lisää
tapahtumia

Tervetuloa laulamaan

Kun sanat eivät yllä, musiikki ylittää rajat. Kirkon kuoroissa on vaihtoehtoja ja tilaa.

TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA

Kuorokerhot 1-3 -luokkalaisille Snellmanin koululla to klo 14 ja Steiner-koululla to klo 15.30 alk. 4.9. Valtteri Tuomikoski 040 4848 279.

Tuomiokirkon kamarikuoro. Suuria kirkkomusiikkiteoksia. Avustaa messuissa ja muissa seurakunnan järjestämissä tilaisuuksissa. Ke klo 18.00–20.30 Keskuseurakuntatalo alk. ke 4.9. Koelaulu. Riikka Haapamäki 040 4848 280.

Tuomiokirkkokuoro. Sekakuoro varttuneemmille laulajille. To klo 15–17 Keskuseurakuntatalo alk. to 5.9. Koelaulu. Riikka Haapamäki 040 4848 280.

ALAVA

Zipporim-kuoro. Pääasiassa israelilaista musiikkia. To klo 17.30–19.00 Alavan seurakuntasali alk. 10.8. Tarvittaessa maksuton lapsiparkki. Leila Savolainen 040 4848 323.

Bändi ja lauluryhmä yli 15-vuotiaille. Pe klo 16.00–17.30 Alavan kirkko alk. 25.8. Leila Savolainen 040 4848 323.

Varkkikuorot alakouluikäisille. Ke klo 15.30–16.30 Neulamäen kirkko alkaen 30.8., to klo 15–16 Alavan seurakuntatalo alk. 31.8., pe klo 14.00–14.45 Särkiniemen koulu alk 1.9. Leila Savolainen 040 4848 323.

Kirkkokuoro työikäisille. Alavan seurakuntasali klo 18–20, alk. ke 6.9. Maksuton lapsiparkki. Ossi Jauhainen 040 4848 322.

Seniorikuoro. To klo 11–12.30 Alavan seurakuntasali alk. 7.9. Ossi Jauhainen 040 4848 322.

JÄRVI-KUOPIO

Kirkkomuskari Riistaveden seurakuntatalo ke klo 17.30–18.15 alk. 30.8. Riikka Tuura 040 488 8634.

Riistaveden kirkkokuoro Riistaveden seurakuntatalo ke klo 18.30–20.00 alk. 30.8. Riikka Tuura 040 4888 634.

Vehmersalmen kirkkokuoro Vehmersalmen seurakuntakoti to klo 18.00–19.30 alk. 7.9. Riikka Tuura 040 4888 634.

Säyneisen kirkkokuoro Säyneisen seurakuntatalo ke klo 17 alk. 6.9. Yksi- ja moniäänistä hengellistä kuoromusiikkia. Taru Parviainen 040 4888 607.

Juankosken kirkkokuoro syyskauden ensimmäinen harjoitus on yhdessä Muuruveden kirkkokuoron kanssa Juankosken seurakuntatalossa to 7.9. klo 18. Matti Saarela 040 4888 615.

Muuruveden kirkkokuoron syyskauden ensimmäinen harjoitus on yhdessä Juankosken kirkkokuoron kanssa Juankosken seurakuntatalossa to 7.9. klo 18. Matti Saarela 040 4888 615.

Juankosken lapsikuoro alakoululaisille aloittaa syyskuussa 2017. Tarkempi ajankohta, ja paikka eivät ole vielä tiedossa. Lisätietoja antaa Taru Parviainen 040 4888 607.

Muuruveden lapsikuoro 1.–6. luokkalaisille aloittaa syyskuussa 2017. Tarkempi ajankohta ja paikka eivät ole vielä tiedossa. Lisätietoja antaa Matti Saarela 040 4888 615.

Nilsin kirkkokuoro Iso Pappila to klo 18.45–20.30 alk. 28.9. Tavoitteena on, että jokainen kuoroon tullut pääsee kokemaan moniäänisyyden rikkauden, löytää paikkansa kuorossa ja seurakunnassa yhdessä laulamisen kautta. Annette Kärppä-Leskinen 040 4888673.

Nilsin gospelkuoro Vox Pulina Iso Pappila su (ei joka) klo 15.00–16.30 alk. 1.10. Yksi- ja kaksiaänisesti rytmillistä ohjelmistoa lähinnä pianosäestyksellä. Annette Kärppä-Leskinen 040 4888 673.

Nilsin ikäihmisten lauluryhmä Manttu parillisten viikkojen to klo 9.30–10.30 alk. 7.9. Eija Sirkka 040 8412 069.

Tuusniemen kirkkokuoro seurakuntatalo to klo 15 alk. 7.9. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi 040 4888 626.

Tuusniemen Tuustytöt seurakuntatalo to klo 16.30 alk. 7.9. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi 040 4888 626.

KALLAVESI

Kallaveden kirkkokuoro työikäisille Kallaveden kirkko ke klo 18.15–20.15 alk 6.9. Kuoroon kaivataan erityisesti uusia mieslaulajia. Anna-Mari Linna 040 4848 367

Kallaveden kirkkokuoron seniorit. Eläkeläisille. Kallaveden kirkko to klo 15.00–16.30 alk. 7.9. Anna-Mari Linna 040 4848 367.

KNOT nuorisokuoro 14–20-vuotiaille Petosen seurakuntatalo ke klo 16.30–18.00 alk. 16.8. Aiempaa laulukokemusta eikä nuotinlukutaitoa ei tarvitse olla, mutta intoa laulamiseen ja hauskanpitoon musiikin parissa tarvitaan. Kevyttä välipalaa tarjolla ennen harjoituksia. Richard Nicholls 040 4848 366.

Nuorten bänditoimintaa 14–19-vuotiaille. Kiinnostuneet soittajat: ottakaa yhteyttä kanttori Richard Nichollsiin 040 484 8366.

Käsikellokuoro Dolce Kallaveden kirkko to klo 18.00–19.30 alk. 31.8. Mukaan otetaan uusia 11–18-vuotiaita nuotinlukutaitoisia soittajia. Richard Nicholls 040 4848 366.

Käsikellokerhot Kallaveden kirkko to klo 17–18 alk. 31.8. Tervetuloa uudet alakouluikäiset soittajat. Richard Nicholls 040 4848 366.

Muskari 1-2-vuotiaille ja vanhemmille Petosen srk-talon kirkkosali pe klo 9.30–10.15 alk. pe 1.9. Ryhmään otetaan 8–10 lapsi- ja vanhempi-paria. Mari Vuola-Tanila 040 4848 368.

Kuvismuskari vanhemmille ja vauvoille (1-v. ja nuoremmille) Petosen seurakuntatalon kirkkosali to klo 13.30–14.15 (alle 1-v.) ja klo 14.30–15.15 (yli 1-v.) alk. 7.9. Monipuolinen taidepolku Taina-lastenohjaajan ja Mari-kanttorin johdolla. Kahteen ryhmään kuhunkin otetaan 8 lasta vanhempien kanssa. Ilm. Taina Kuosmanen-Kangas 040 4848 342.

Lapsikuoro alakouluikäisille Kallaveden kirkko ke klo 17–18 (välipalamahd. alk. klo 16) ja Vehmasmäen kappeli klo 18.30–19.30 alk. 16.8. Mari Vuola-Tanila 040 4848 368

Nuorten lauluryhmä yläaste-lukioikäisille Petosen seurakuntatalolla to klo 17–18 (välipalamahd. alk. klo 16) alk. 17.8. Mari Vuola-Tanila 040 4848 368.

Karttulan kirkkokuoro Karttulan seurakuntakodilla ke klo 18–20 alk. 6.9. Anne Keränen 040 4848 541.

Tyttöjen lauluryhmä Karttulan seurakuntakodilla to 15.15–16.00 alk. 7.9. Anne Keränen 040 4848 541.

Kantelemuskari 5-7-vuotiaille Maaninkajärven koulun musiikkiluokka to klo 12.15–13.00 alk. 31.8. Valinnainen oppiaine osana esiopetusta. Myös muille 5-vuotiaille. Talvikki Attila-Pekonen 040 4848 358.

Lapsikuoro Ilon Säteet (1-4.lk) ja **nuorten musApaja** (5.-9.lk) Maaninkatalo sali to 15.45 –16.45 alk. 24.8. Yhteinen konserttiproduutio. Valvottu, maksuton välipala- ja askartelutuokio kerhotilassa klo 14.30 –15.45. Talvikki Attila-Pekonen 040 4848 358.

Maaningan kirkkokuoro (yli 15-v.) Maaninkatalo sali ke klo 16.30–18.30 alk. 20.9. Vaikka projektiluonteisesti! Talvikki Attila-Pekonen 040 4848 358.

MÄNNISTÖ

Kirkkokuoro Pyhän Johanneksen kirkko ke klo 16.00–17.30 alk. 13.9. Johanna Isokangas 040 484 8404.

Projektikuoro työikäisille laulajille Pyhän Johanneksen kirkko ke klo 18–19.30 alk. 13.9. Maksuton lapsiparkki. Heikki Mononen 040 4848 402.

Lapsikuorot kouluikäisille Pohjantien koulu ke klo 14.00–14.45 (alk. 30.8.) ja Kettulan koulu to klo 14.00–14.45 (alk. 31.8.) Johanna Isokangas 040 4848 404.

Nuorten musiikkiryhmä soittamisesta ja laulamisesta kiinnostuneille nuorille Pyhän Johanneksen kirkko to klo 17 alk. 31.8. Heikki Mononen 040 4848 402.

PUIJO

Puijon kamarikuoro Puijon kirkko ke klo 18.30–20.30 alk. 9.8. Etsimme kuoromme uusia bassolaulajia. Kuoron ohjelmisto ja toiminta edellyttävät sujuvaa nuotinlukutaitoa ja mahdollisuutta sitoutua pitkäjänteisesti. Anna Antikainen 040 4848 436.

Puijon kirkkokuoro Puijon kirkko to klo 17.00–18.30 alk. 17.8. Matalan kynnyksen laulutoimintaa kolmi- ja neliaänisesti. Joonas Saraste 040 4848 435.

Lauluryhmä Verso harjoittelee syksyn aikana projektiluonteisesti. Messu- ja gospelauluista kiinnostuneiden uusien laulajien yhteydenotot Erkki Pesonen 050 5831 399.

Musiikkikerho 2009–2011 syntyneille Puijon kirkko to klo 15–16 alk. 24.8. Ennakko-osaamista ei vaadita. Osallistumismaksu 75 e/lapsi, sisarukset 50 e.

Kirkkomuskarit Puijon kirkko pe klo 9.30 (pienien ryhmä), pe klo 10.15 (isompien ryhmä) alk. 25.8. Uudet ja perinteiset lastenlaulut ja lorut sekä kirkkovuoden tapahtumat tutuiksi. Osallistumismaksu 75 e/lapsi, sisarukset 50 e.

Kanttorien sähköpostit ovat muodossa etunimi.sukunimi@evl.fi

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

www.kuopionseurakunnat.fi